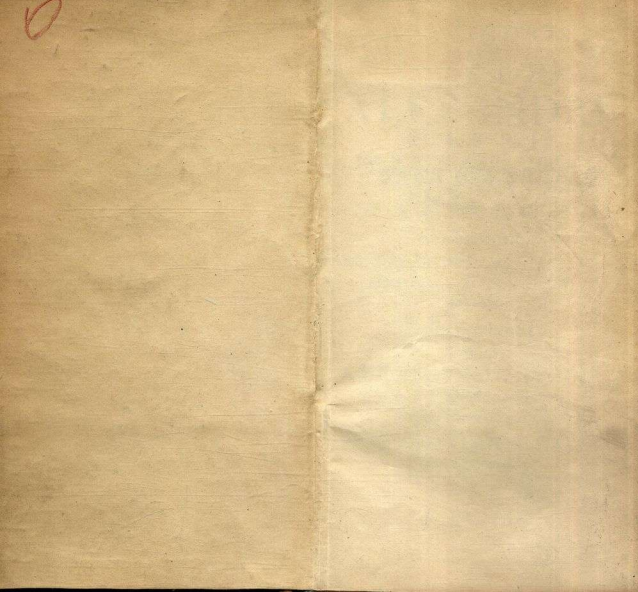

EX
LIBRIS

Dr HEINRICH
CHRISTENSEN.

П.Б.4 / 146

ALEXANDRIS,
SIVE
GESTA
ALEXANDRI
MAGNI

LIBRIS X. COMPREHENSIS,
УНИВ. БИБЛИОТЕКА
ДАВСТОРЕ 14308
И. Бр.
GVALTERO DE

Castellione,

EX VETERIBVS MSS. BIBLIOTHECARUM S. Galli, & Montis Angelorum,

In lucem edita,
Opera

R. P. F. ATHANASHI GVGGER
S. Galli Monachi.
Superiorum permissu.

IN MONASTERIO S. GALLI.
Formis Eiusdem.

ANNO PARTÆ SALVTIS
M. DC. LIX.

L97

CANDIDO LECTORI S.

EN tibi candide Lector, Opus novum, ut sit antiquum, ⁹ nupquam, quòd sciam, editum, ¹⁵⁵⁹ a multis cupidè inspectum & desideratum, non minùs antiquitate quàm eruditione venerabile. Auctor est quidam Gualterus de Castellione : scripsit annis abhinc trecentis circitèr, vir ut in Poëticâ, sic in omni disciplinarũ genere,

†

2

pra

ИМПЕРАТОРСКАЯ БИБЛИОТЕКА

præcipuè SS. litterarum co-
gnitione instructissimus. Ge-
sta Alexandri M. sic profequi-
tur, ut & ingenij acumine, &
judicij acrimonia cum veteri-
b⁹ illis, quos egregiè emulatur,
in certamen venire posse vi-
deatur; venustus totus & flo-
ridus, plenus succi, sententijs
densus, & sæpe seipsum ve-
lut excedens, auream illam
Q. Curtij brevitatem non so-
lùm imitat⁹, sed etiam affec-
tus. In hoc edendo nactus sum
Exemplaria duo MSS. vetu-
sta, alterum ex Bibliotheca ce-
lebris Monasterij Montis An-
gelorum, Ordinis S. P. Bene-
dicti,

dicti, à R.^{mo} Eiusdem Cœno-
bij, eruditissimoq. Abbate mi-
hi comunicatum, alterũ verò
ex nostra, id est S. Galli vetere
armario depromptũ, & Glos-
sa interlineari explicatũ, quã
& prius illud Exemplar, sed ra-
riorem habet, prorsus ut per-
suadeat in Scholis hunc Au-
ctorem olim publicè prælectũ
fuisse: ut quod de Aristotelis
Philosophia conjuncta cum
pomeridiana Rhetoricorum
exercitatione traditur, id de
Q. Curtio, & hoc Auctore al-
ternis in Humanioribus expli-
cato factum fuisse conjectu-
rem. videtur id ex Epitaphio,

† 3 quod

quod sibi met auctor concinnavit, haud obscure colligi posse. Ut tamen in rebus humanis nihil est ex omni parte beatum, ita sunt in hoc Opere, quæ displicere possint politionibus. Equidem ut de iis taceam, quæ necessitas extorsit, uti sunt *Topographus, Mesopotamia, Ierusalē, &c.* tantus Auctor beneficio Cæsurae utitur fortè nimis frequenter. Deinde Græcorum vocabulorum fuit negligentior, ea pleraque cum Præfectorum militarium sint, & ex *Historia Curtii, Plutarchi, &c.* petantur, mutarique citra rerum

rum gestarum confusionem non potuerint, ne Lector offenderetur, mutato caractere, additoque asterisco notantur, mutatis solum Proprijs, quæ secum errorē trahunt & quibus ne Curtius ^{quidem} utitur. Atque ut de voce *Darius* (cujus prior rem utramque ferè semper breviat), taceam, voces Græcæ multæ sunt, quæ ne Dialecto ^{quædam} salvari possunt, ut *Symachus, Nicanor, &c.* quamquã quid Græcis non licet? cum & Virgilius Orionem pro libitu variet. Erant & inusitata quædam, & obsoleta verba Latina, pauca tamen, quorum loco, ne vestis splen-

^{v. post Errata in calce}
^{v. post Errata}
splendida his quasi maculis
fuscaretur, alia substitui, illis
interim in marginalia plerum-
que relatis, præter Ablativum,
mediante, qua voce, quia sæpe
utitur, delectatus esse videtur.
Discrepabāt insuper Exempla-
ria non sola verborum traje-
ctione, quæ levis est, sed etiam
diversitate, ut ambo haberen-
tur, omissis tamen Erratis, in
Marginalia rejeci pleraq. Li-
brariorum errores graviores
sanè ita castigati, ne palam ap-
parerent, facile istos ex muta-
to caractere cōjiciet Lector,
non enim verisimile, tales il-
los, nisi fortè aliquos ab Au-

ctore

ctore commissos, cum alioqui
sibi contrarius seipsum expu-
gnaret. Dubia nonnulla cum
se auctoritate etiam veterum
tueantur, ut vox *temulentus*, *Cly-
tus* quod æquè per *y* scriptum
reperitur, neminè offendent.
Hæc sunt quorum te benevo-
le lector admonitū volui. Va-
le, & fruire, interim, dum alia
sequantur, meumque hunc de
antiquitate in lucem protra-
henda laborem æqui bonique
consule.

EPI-

EPISTOLA
Auctoris.

Moris est usitati cum in auri-
bus multitudinis aliquid no-
vi recitatur, solere turbam
in diversa scindi studia, & hunc qui-
dem applaudere, & quod audit, laude
dignum predicare, illū verò, seu igno-
rantia ductum, seu livoris aculeo,
vel odij fomite perversum, etiam
bene dictis detrahere, & versus bene
tornatos incudi reddendos censere.
Et mirum est, humanum genus a pri-
ma sui natura, secundum quam cun-
ctā, quæ fecit Deus, valde bona creata
sunt, ita esse depravatū, ut pronius
sit ad condemnandū, quàm ad indul-
gendū, & facilius sit ei ambigua de-
pravare, quàm in partem interpretari
meliorē. Hoc ego reveritus, diu Te, ò
mea Alexandri, in mente habui sem-
per

per suppressere, & opus quinquennio
laboratū, aut penitus delere, aut certè,
quoad viverem, in occulto sepelire.
Tandem apud me deliberatum est, te
in lucem esse proferendam, ut demum
auderes in publica venire monimen-
ta. Non enim arbitror, meliorem me
esse Mantuano Vate, cujus opera mor-
tali ingenio altiora carpsere obtrectā-
tium lingua Poëtarum, ac mortuo de-
rogare præsumserunt, quem, dum
viveret, nemo potuit aequiparare mor-
taliū. Sed & Hieronymus noster, vir
tam disertissimus quàm Christianis-
simus, qui in singulis præfatiōibus, suis
amulis respondere consuevit, mani-
feste dat intelligi, nullum apud aucto-
res superesse securitatis locum, cum
virum tam nominata auctoritatis pu-
pugerit stimulus amulorum. In hoc
autē lectores hujus opusculi, si quis ta-
men hoc captus amore legēt, exoratos
esse

esse volo, ut si quid in hoc volumine reprehensibile, vel satyra dignum invenerint, considerent aetli temporis brevitatem, quâ scripsimus, & altitudinem materia, quam nullus veterum Poëtarum, teste Servio, ausus fuit agredi perscribendam. Et hoc habito respectu, discant saltem ex dispensatione pleraque tolerari debere, quæ si quis stricto jure ageret, poterant de rigore justitiæ condemnari. Sed hæc hæcenus. Nunc autem quod instat agamus, & ut facilius possit, quod quesiverit quis, invenire, totum Opus per Capitula distinguamus.

MS. Eng. lbergense, quod sequitur, habet.

EPITAPHIUM

Istud scripsit, seu fecit Gualterus auctor hujus Libri, antequam carmen incepisset, quia timuit morte præveniri.

Insula me genuit, rapuit Castellio nomen.

Percepit modulis, Gallia tota, meis.

Gestâ Ducis Macedon scripsi, sed hincopa satii
Incepum clausit obice moris, Opus.

CAP-

CAPITULUM

SIVE

ARGUMENTUM

LIBRI I.

Primus Aristotelis imbutum nectare sacro
Scribit Alexandrum, sceptroque insignit & armis,

Cecropidas Regi rursus confederat, Arces
Diruit Aonias, numerosa classe profundum
Intrat, & appellens Asiam de nave sagittat.
Parcendumque ratus, hostem sine Marte triumphat,

Elatiusque animo sub sole jacentia Regna
Jam sibi parta putat, Asiam de vertice montis

Inspicit, & patrias partitur civibus urbes,
Pergama miratur, & somnia visa retrahat.

ALEXANDRIDOS

LIBER I.

Gesta Ducis Macedum, totum a digesta
per orbem,
Quam largè dispersit opes, quo milite
Porum

Vicerit & Darium, quo Principe Græcia victrix
Risit, & à Persis rediere tributa Corinthum,
Musa refer. qui si senio non fractus b inermi
Pollice Fatorum, nostros vixisset in annos;
Cæsareos numquã loqueretur fama triumphos,
Totãque Romuleæ squaleret gloria gentis.

Præradiaret enim meriti fulgore caminus
Igniculis, solisque sui palleret in ortu
Lucifer, & tardi languerent plaustra Bootæ.

At Tu cûi Maior genuisse Britannia Reges
Gaudet avos, Senonum quo Præsule non minor
Vrbi

Nupsit honor, quam cum Romam Senoneufi-
bus armis

Fregit adepturus Tarpejam Brennius Arcem,
Si non exciret vigiles argenteus anser,
Quo tandem regimen Cathedræ Rhemenfis a-
depto

Duritiae nomen amisit bellica tellus,

Quæ

a longum. b stratus.

Quem partu effusus gremio suscepit alendum
Philosophia suo, totumque Heliconæ propinans,
Doctrinæ sacram patefecit pectoris aulam,
Excoctumque diu studij fornace, fugata
Rerum nube, dedit causas penetrare latentes,
Huc ades, & mecum pelago decurre patienti,
Funde sacros fontes, & crinibus imprime laurum,
Adscribere tibi nostram patiari Camœnam.

Nondum prodierat naturæ plena tenellis
Infruticans lanugo pilis, matricque parabat
Dissimiles proferre genus, cum pectore toto.
Arma puer sitiens, Darium dare iura Pelasgis
Vrbibus, a imperique iugo Patris arva pre-
mentem

Audit, & indignans, his vocibus exprimit iram:
Heu quam longa quies pueris! numquamne li-
cebit

Inter funereas b acies mucrone corusco
Perfarum damnare iugum, profugique Tyrannum
Cornipedem lentum, celeri prævertere cursu,
Confusos turbare duces, puerumque leonis
Vexillo insignem, galeato vertice saltem

In bello simulare virum? c verumne dracones
Alciden puerum comprehensis faucibus olim
In cunis domuisse duos? ergo nisi magni
Nomen Aristotelis pueriles terreat annos,
Haud dubitem similes ordiri fortiter actus.
Adde quod ætati florenti d corpore parvo
Maior inesse solet virtus, viridisque iuventutæ

A 2 Ardua

a Gentibus. b semirutæ. c ducem. d duodenni.

Ardua vis supplere moras: Sempérne putabor
 Nectanebi *a* proles? aut *b* degener arguar? absit.
 Hæc ait, *c* hæc secum dubitanti corde perorat:
 Qualiter Hyrcanis *d* si fortè leunculus arvis
 Cornibus elatos videt ire ad pabula cervos,
 Cui nondum totos descendit robur in armos,
 Nec pede firmus adhuc, nec dentibus asper a-
 duncis

Palpitat, & vacuū ferit improba lingua palatū,
 Effunditque prius animo, quàm dente cruorem,
 Pigritiamque pedum redimit matura voluntas.
 Sic puer effrenus *e* totus bacchatur in arma,
 Invalidūque manu gerit alto corde leonem,
 Et præceps teneros audacia prævenit annos.

Fortè macer, pallens, incompto crine Magi-
 ster

Nec facies studio malè respondebat, apertis
 Exierat thalamis, ubi nuper Corpore toto
 Perfecto Logices, pugiles armarat elenchos,
 O quàm difficile est studiū non prodere vultu?
 Livida nocturnam sapiebant ora lucernam,
 Sæque maritabat tenui discrimine pellis
 Ossibus in vultu, partè que effusa per omnes
 Articulos manuum macies ieiuna premebat;
 Nulla repellebat à pelle parenthesis ossa:
 Nam vehemens studii macie labor afficit artus,
 Et molem carnis, & quod cibus educat extrà,
 Interior sibi sumit homo, fomenta laboris.

Ergo

a Neptanabi, *b* ut, *c* dictanti, *d* Hyrcanus,
e effrenis.

Ergo ubi flammato vidita *Irvenemore* *min. ac.*,
 Accufabat enim occultam rubor igneus iram,
 Flagitat, unde animus incanduit, unde doloris
 Materiam traxit? quæ tanta efferbuit ira?
 Ille sui reverent faciem monitoris, ocellos
 Supplice deiecit vultu, pronūque sedentis
 Affusus genibus, senium lugere Parentis
 Oppressum imperio Darij, patriamque iacentē
 Conqueritur lacrymans, lacrymisque exaggerat
 iras. *b*

Atq; hæc dicentem vigili bibit aure Magistrum:
 Indue mète virū Macedo puer, arma capeffer:
 Materiam virtutis habes, rem profer in actum:
 Quòque modo id possis, aurem huc advertedo-
 cebo.

Consultor procerū, servos contemne bilingues,
 Et nequam; nec quos humiles natura iacere
 Præcipit, exalta; nam qui pluvialibus undis
 Intumuit torrens, fluit acrior amne perennis:
 Sic partis opibus, & honoris culmine, servus
 In dominum surgens truculentior aspide surda
 Obturat precibus aures, mansuescere nescit.
 Non tamen id prohibet rationis calculus, ut nō
 Exaltare velis, si quos insignit honestas,
 Quos morū sublimat apex, licet ampla facultas,
 Et patriæ desit & gloria sanguinis alti.
 Nam si vera loquar, auferre pecunia mores,
 Non adferre solet; etenim inter cetera noctis
 Monstri paræ monstro nihil est corruptius isto.

A 3

Quem

a Philippida vultu. *b* irato.

Quem verò morum, rerum non copia ditat,
 Què virtus extollit, habet, quod præferat auro,
 Quo patriæ vitium redimat, quod conferat illi
 Et genus & formam, virtus non quæritur extrâ.
 Non eget externis, qui moribus intus abundat.
 Nobilitas sola est animum quæ moribus ornat.

Si lis inciderit te Iudice, dirige libram
 Iudicij, nec flectat amor, nec munera palpent,
 Nec moveat stabilem personæ acceptio mentê.
 Muneris arguitur accepti censor iniquus,
 Munus enim à norma recti distorquet acumen
 Iudicis, & tetra involvit caligine mentem.
 Cùm semel obtinuit vitiorum mater in aula
 Pestis avaritiæ, quæ sola incarcerat omnes
 Virtutum species, spreto moderamine Iuris,
 Curritur in facinus, nec leges Curia curat.

Parce humili, facilis oranti, frange superbum.
 Grande aliquid si velle tenes, & posse tenebis.
 Castra move, turmas insta, transfer in hoste.
 Si conferre manum, dum luditur alea Martis,
 Debilis & nondum matura refugerit ætas,
 Te tamen armatum videant, hilarèq; catervæ,
 Pugnantem precibus, monitûque minisque to-
 nantem.

Profuit interdum dominis pugnare iubendo.
 Nam dum castra metus calcat, dum languida
 terror
 Agmina prosternit, dum corda manusque vacil-
 lant,

Si gravis hortatu præceptor inebriat aures,

Se

Se timor absentat, & sic formidine mersâ
 Irruit in ferrum monitis effrena iuventus.
 Hostibus ante alios primus fugientibus insta:
 Quod si fortè tuus repetat a tentoria miles,
 Agmina retrogrado fugiens hostilia gressu,
 Ultimus à b tergo fugias, videantq; morantem,
 Indecorè que fuga pudeat sine Rege reverti.
 Interea metire oculis, quot millibus instent,
 Quot peditum turmæ, quot fusi è vallib⁹ adsint,
 Quot solem galeis equites clypeisq; retundant.
 Nec te terruerit numerus, si molliter illos
 Videris instâtes, ruè primus in arma sequentum,
 Primus equum verte, pressè que relabere freno,
 Hic vigor emineat tuus, affectûque tuorum,
 Et fervens animus, durique peritiam Martis,
 Hic equus opponatur equis, hic ensibus ensis,
 Hic clypeus clypeis, hic obruta casside cassis.
 Vix liceat victis victori offerre tropæum. c
 Cùmque vel intrabis victis tradentibus urbem,
 Vel si restiterint, portas præfegeris urbis,
 Thesauros aperi, plus donativa maniplis;
 Vulneribus crudis, & corde tumentibus ægro
 Muneris infundas oleum, gazisque reclusis
 Vnge animos donis, aurique appone liquorem.
 Hæc ægræ menti poterit medicina mederi.
 Sic inopi dives, largûsque medetur avaro.
 At si fortè animo res non responderit alto;
 Copia si desit, vel si minuatur acervus,
 Non minuatur amor, non desit copia mentis:

A 4 Alice

a repetit. b instando. c triumphum

Alice pollicitis, promissâque tempore solve:
 Munus enim mores confert, irretit avaros,
 Occultat vitium, genus auget, subijcit hostem.
 Non op^{us} est vallo, quos dextera dapfili ambit,
 Nam seu pax vigeat, seu rupto fœdere pacis,
 Regnet, & in toto discordia sæviat orbe,
 Principibus dubijs, subitumque timentibus ho-
 stem,

Est dare pro muro, & solidi muniminis instar:
 Non murus, non arma, ducem tutantur avarum.
 Cetera quid inoneam? sed non te emolliat intus
 Prodigia luxuries, nec fortia pectora frangat
 Mentis morbus Amor, latebris & murmure gau-
 dens.

Si Baccho Veneriq; vacas, qui cetera subdis,
 Sub iuga venisti, perijt delira vacantis.
 Libertas animi, Veneris flagrante camino,
 Mens hebet interiùs, rixasque & bella moveri
 Imperat, & suadet rationis vile sepulcrum
 Ebrietas, rigidos enervant hæc duo mores.
 Parca voluptates sit eis explere voluntas,
 Qui leges hominum, & mundi moderantur ha-
 benas.

Dirigat ergo tuos, studio celebrata priorum,
 Actus iustitia, & per te revocetur ab alto
 Ultima, quæ superùm terras Astræa reliquit.
 Nec desit pietas, pudor, & reverentia recti,
 Divinos rimare apices, mansuesce rogatus,
 Legibus infusa, civiliter argue fontes.

Vin-

a vincis.

Vindictam differ, donec pertranseat ira,
 Nec meminisse velis odij post verbera; Si sic
 Vixeris, æternum extends in sæcula nomen.

Talibus informans monitor a virtutis alu-
 mnum,

Imbuit irriguam sæcundis imbribus aurem,
 Et thalamo cordis, mores impingit honestos.
 Ille libens sacris bibulas accommodat aures
 Vocibus, extremæ commendans singula cellæ.
 Mens igitur laudû stimulis sibi credula, fervet.
 Germinat intus amor belli, regni que libido.
 Iam timor omnis abest, iam spes præiudicat
 annis,

Iam fruitur voto, iam mête protervit in hostes,
 Iam regnat, iam servit ei quadrangulus orbis.
 Ergo ubi quæ ferulæ pueros emancipat ætas
 Advénit, Macedo civiliter induit arma,
 Non sibi, sed patriæ, vivitque in principe civis.
 Tiro quidè, sed mête æ gigas, sed pectore miles
 Emeritus; tunc indomitum, tunc tanta videres
 Velle Neoproleum, quæ vix æ expleret A-
 chilles,

Nec e solum in Persas, quos cõtra iusta querele
 Causa sibi fuerat, parat insanire, sed ipsum
 Et totum, si fata sinant, coniurat in orbem.

Vrbs erat auctoris nomen sortita Corinthus,
 Quam situs ipse loci, quam rerum copia maior,
 Quam patrum, & populi, quam regum firma
 voluntas.

A 5

San-

a monitis. b. cupido. c. corde. d. non. e. non.

Saxerat, ut regni caput, *urbs primaria ut esset;*
 Hanc Evangelico propulsans Idola *b* verbo
 Paulus, ad æterni convertit pascua veris.
 Hic igitur Macedo, ne iura retunderet urbis,
 Post patris occasum sacrum diadema verendo
 Imponens capiti *c*, sceptra radiavit uberno.
 Stat procerū mediis, stipat latus eius utrumque
 Canities veneranda Patrum, mitisque senectus:
 Quorum iuris erat toti disponere regno,
 Per quos infidijs obfistitur obice, vallo
 Consilij, potiūque valent interprete lingua,
 Quam pugnante manu tractare negotia belli,
 Et gerere armorum curas, quam pingier armis:
 Eminus assilunt, pauloque remotius illi,
 Effronæ mentis, quorum sub pectore robur
 Imperat ingenio, & Nestor succumbit Achilli,
 Principis à facie Vatum grege cinctus inermi
 Sedit Aristoteles, molli velatus amictu,
 Iam rude donatus, fatisque prementibus annos
 Curvus, & impexos castigat laurea crines.
 Contemplans igitur Macedo per singula vires,
 Pascitur intuitu procerū, & quæ maxima dudū
 Crescere non poterat, vehemens audacia crevit
 Regis ad aspectus, & quem conceperat ante
 Ampliat affectum, cordisque reverberat aures
 Applausus populi, maioraque viribus audet.
 Accedit facies animo, mentisque profunda.
 Respondent oculi, totoque accenditur ore.

Sic

a M. S. ut metropolis esset, *b* *Aeolicè c* *suscipi-
 pietis capite.*

Sic fuit ex facili regem cognoscere promptum;
 Ornamenta licet regi regalia desint
 Lucidus obryzo crinalis circulus auro,
 Et quæ flammiferis *a* ignescit purpura gemmis,
 Sola tamen loquitur vultus reverentia Regem.

Mensis erat, cuius Iuvenū de nomine nomē,
 A quod vitis habet quod floreat, uva propinet
 Quod bibat Autūnus, & quæ sibi bruma referret,
 Cū tumet in fructū seges ardua, iamque parabat
 Retrogradū Phœbus radijs incendere Cancrū,
 Cū Macedo assensu pariter vulgū, ducūque,
 In regem erigitur, lectōsque ad bella Quirites
 Dividit in turmas, quorum bis millia bina
 Quingentique equitū numerus fuit, omnib⁹ idē
 Impetus armorum, sed eos discriminat ætas.
 Nec iuvenes solū, sed quorum cana vetustas
 Testis militiæ, & probitas sub patre probata,
 Legit Alexander, ductor principisque cohortis
 Nullus erat, qui non sexagenarius esset;
 Vtique adeo, positus ut siquis cominus armis
 Principia inspiceret castrorum, sive Quiritū
 Præfectos, equites non crederet, immo Senatū.
 Præterea peditem quater octo millia bello
 Instaurat, quibus arma fudes, & Dacia bipennis:
 Et quæ lethifero contorta volumine glandes
 Funda iacit, gladiūque, & vitæ prodigus arcus,
 Lunatique orbes, & prævia mortis arundo,
 Incutiunt hastas, verubūque minantur acutis:
 Pectora thorace, & cervix secura galero est,

A 6

Quos

a flammigeris.

Quos licet armari telo præstantior omni
 Virtus, tam voluisse tamè supponere mundum
 Quàm potuisse sibi, tam paucis millibus, a què
 Miror Alexandrum, monstròque simillima fati
 Hæc series, tot regna, uni submittere paucos.

In tanto rerum strepitu, mundique fragore,
 Cum tremere totus varijs rumoribus orbis,
 Subtrahere auxiliù, dubiùmque, lacerare Martè,
 Detrahere absenti, *suaſu Demosthenis a*, ipsi
 Cecropidæ, & vires opponere viribus ausi.
 Aestuat auditis Macedo, maturus ergo
 Castra movere iubet Danaïſſicè cominus hosti
 Improvisus adest, & c muris applicat alas.
 Interea senibus in Palladis arce receptis
 Aeschinus *d* eloquitur, cœptæ c & Demosthena
 litis

Arguit, & pace ostendit nil tutius esse.
 Dum sibi mandatas legatio mutua partes.
 Exsequitur, patriæ tactus *nutricis* amore
 Rex fœd^o renovat, pacemque redintegrat urbi,
 Artibus ingenuis, studiisque vacare, sereno
 Annuithis vultu, Martemque remittit agendum.
 Inde ubi discordes iterum sibi iunxit Athenas.
 Impiger ad veteres raptò *f* volat agmè Thebas.
 Aonidæ, muros juvenum stipante corona,
 Armati adsistunt, portasque intrare volenti
 Obijciunt, quem si dominum patienter habere,

Si

*a suadente Demosthene primi b Danaos,
 c forte scalas manibus aptat. d Curt. Suppl. Aes-
 chines. e captasq. f rapido.*

Si prece, non armis vellent occurrere, si sic
 Ut decuit, cœptæ fraudis scelerisque pigeret,
 Fortassis poterant torrentem inhibere furoris,
 Incolumemque statum vite, veniamque mereri,
 Sed quoniam ætatem simul & contemnere Re-
 gem:

Præsumsere, sibi meritò sensere Tyrannum.
 Dum super excidio Macedo deliberat urbis,
 Iam populo varijs afflicto cladibus, adsunt
 Collecti Satrapæ è vicinis urbibus, omne
 Qui genus accusent, recolantque ab origine
 gentem

Intentam sceleri, & Græcorum cæde madentè:
 Progenitos serpente patres, semperque minores
 Cordibus insulum patrium servasse venenum.
 Quis fastus Niobes, quis sparsam sanguine nati,
 Feminæ nescit ululasse per agmen, Agaven?
 Quis flammæ Semeles, quis regè lumine casu
 Nesciat in proprios revolutum turpiter ortus?
 Præterea partos infando semine, damno
 Totius Europæ, sibi concurrissè gemellos?
 His accensa super candescit a principis ira,
 Accingique suos pugnæ iubet. Inde parato
 Mille equitum cuneo, tumidam circumvolat
 urbem,

Mœnibus arcere hos cives nituntur, eosque
 Plurimum involvit telorum cominus imber.
 Nec minùs interea pedites excindere muros
 Vectib^o incussis b validisque ligonibus ardent.

Hos

a flagrascit. b excussos.

Hos ne missilibus deterreat hostis ab alto,
 Ut tui lateant, alij testudinis instar
 Ictibus arcendis iunctis umbonibus instant.
 Iam pede subducto, iam mole minante ruinas,
 Præcipiti saltu, qui vivi forte supersunt
 Aonidæ fugiunt, sequæ in secreta receptant.
 At Danai, saxis cedentibus, hoste remoto
 Per murum fecere viam: ruit omnis in urbem
 Turba, perit nullo discrimine, sexus, & ætas
 Omnis; adest etiam ductor Pellæus, & ipse
 Invehitur Thebas armis stipatus, & esque
 Accessit Cloades fidus, magnoque canebat
 Regi dulce melos, lyricisque subintulit ista:
 Clara Deum proles Macedo, fortissime Regum
 Cui favet astrorum series, cui quattuor orbis
 Climata despondent, filo properante, Sorores:
 Cuius, ut invictus victis, & parere scires
 Supplicibus victor, & debellare rebelles,
 Divinis toties monitis armavit anhelum
 Pectus Aristoteles: Tunc hanc rex funditus ur-
 bem
 Excidio *b* delere paras? his sedibus ortus
 Liber, thuricremis sua quæ colit India templis.
 Hæcine tetra Deos tulit, auctoremque tuo-
 rum
 Nutrijt Alciden, cuius super eminent omnes
 Edomitum toties laus derivata per orbem?
 En muri, & structæ modulis Amphionis arces
 Disce pius victis, vincendis esse cruentus.

lu-

a eoque. *b* Exiitio,

Instabile est regnū, quod non clementia firmat,
 At si tanta tibi cives torquere voluntas,
 Soli parce solo, Divi que ignosce locorum.
 Finierat Cloades, sed stat sententia Regis,
 Propositique tenax iræ permittit habenas,
 Aequarique solo turres, ac mœnia primò
 Imperat, & reliquos Vulcano fulminat urbem.

Postquam digna satis compefcuit ultio Dir-
 cen,

Iamque novo didicit servire Bœotia Regi,
 Dispositis Macedo pariter patriæque domoque,
 In Darium sævire parat. minus ergo peritos
 Armorum, minus audaces, famæque minoris
 Segregat, & patrijs tutelam deputat Argis,
 Inde rates varijs rerum speciebus *acervat*, *b*
 Nec tanto libuit paucas adhibere labori,
 Namque quater ductus, nisi ter senarius obftet,
 Navigij numerum quinquagenarius æquat.

Iamque ubi velivolū tenuit mare libera classis,
 Intenditque fugā, nec iam ulla momordit arenā
 Anchora, cum patrio discederet incola portu,
 Stridula, discussit concentibus æra miris, *c*
 Vox hominum præfaga mali, mistūsq. tubarū
 Infremuit clangor, totūque remugijt æquor.
 O patriæ natalis amor sic allicis omnes!
 O quantum dulcoris habes! fugitiva per altum
 Classis dum raptim patriæ furatur alumnos,
 Sponte licet properent, Persarū invadere fines,
 Nec trahat invito ad prædā præmia ductor;

Sola

a famæque minores. *b* onustat. *c* ashera.

Sola tamen revocat patriæ dulcedo volentes,
Nec finit à patria divelli, mentis acumen,
Sed dulces, oculos animúmque retorquet, ad
Argos,

Donec ab intuitu longè decrefcere visus
Europæ defecit apex, portúsque recessit.
Tanta sub invictò bellandi corde voluptas,
Tanta parentis erat oblivio, tanta sororum.
Solut ab Inachijs declinat lumina terris
Effrenus Macedo: qui cùm Cilicum priùs arva
Collibus educitís Asiámque emergere vidit,
Gaudet, & angustum vix gaudia tanta receptat
Pectoris hospitium; remis incumbere nautas,
Nec solùm tensis ultrà se credere velis,
Lætitiá damnante moram iubet. Ocyus illi
Haud segnes per transtra parant assurgere dicto
Principis, & multo castigant verberè pontum.
Tantum aberat classis portus statione, lapillum
Quantùm funda potest celerit transmittere iactu:
Eminus emissá Pellæus arundine terram
Vulnerat hostilem, faustúmque hoc prædicat o-
men

Tota cohors, lætósque ferunt ad sidera plausus.
Nec mora, litoreis immergitur uncus arenis.
Exonerant *a* primò naves celerique volatu
Exsiliunt, viridísque locant in litore castra.
Dèinde vacant epulis, ac dum solemnia tractant
Pocula, continuant seræ convivia nocti.

Tertia pars orbis, cuius ditione tènere

Olim

a voluntas. *b* recepit. *c* Exonerántq; rates primò.

Olim dicta fuit, eius quoque nomen adepta est,
Hæc Asia est, vasto quam gurgite solis ab ortu
Terminat Oceanus, & ab Austro extendit in
Arcton

A Borea Tanais, simul & Mæotidos unda
Claudit, ab Europa nostrú discriminat æquor.
Huic soli ex æquo cessit partitio mundi,
Cùmque sit una trium, solam hanc discindere
mundum

Topographi perhibent, igitur breviorè duabus
Contentis spatio, medium non invidet orbis:
Hic situs est Asiæ, sed & illam mitis obumbrat
Cæsaries nemorum, fluviorum cursus inundat,
Nobilium multa regionum laude superbit;
Hic dives gemmis elephantibus India barrit,
Bis ferit, & fruges toties legit, instat ab Arcto
Caucasus, irriguo Paradísus spirat ab ortu,
Hæc habet Assyrios, Medos, & Persida, quarum
Parthia nunc nomen, quam Mesopotamia fi-
nit.

Hæc Babilónis opes, Chaldæaque regna receptat,
Hæc Arabum terras redolentes thure Sabæo,
In quibus ille labor Logicorum nascitur, una
Semper avis Phoenix, vicinæque cinnama myr-
rrha.

Hinc Syriam Euphrates, illinc gens Armena
tangit,
Diluvii que memor Superis cælóque minatur.
Inde Palæstinæ cunctis supereminet una

Vnius.

a inumbrat.

Vnius Iudæa DEI, Ierofolyma * terræ:
 In centro posita est; Vbi Virginis edita partu
 Vita obiit, nec stare DEO moriente renatus
 Sustinuit, sed pertremuit a perterritus orbis,
 Tôtque Asiæ partes, quas si meus exaret omnes
 Aut seriem scindit stylus, aut fastidia gignet.
 Iámque sub auroram volucrum garrire sole-
 bat b

Et lucem tenui præcedere lingua susurro.
 Lucifer emeritæ confinia noctis agebat,
 Astrorúmque fugam Solis præcursor anhele
 Maturabat equo, facili cum membra sopore
 Solvit Alexander, igitur cum sole retulsum
 Prospexit primo pelagus radiósq; natantes,
 Emicat ex templo caltris, & in ardua montis
 Erumpens, Asiæ metitur lumine fines.
 Hinc ubi vernantes Cereali gramine campos
 Tot nemorú saltus, tot prata virentibus herbis
 Lascivire videt, tot cinctas mœnibus urbes,
 Tot Bacchi frutices, tot nuptas vitibus ulmos;
 Iam satis est inquit Socij, mihi sufficit una
 Hæc regio, Europam vobis patriámq; relinquo.
 Sic ait, & patrium ducibus subdividit orbem.
 Nam timor ille ducum (tanta est fiducia fati)
 Regnorú quæcunq; iacent sub cardine quadro
 Iam sibi parta putat, sic a populantibus agros
 Liberat, & pecorum raptus averit ab hoste.
 Iámque iter arripiens Cilicum sibi vindicat
 arces,

Con-

a contremuit. b parabat.

Conciliátque pij clementia principis urbes.
 Pluris Alexandro fuit hæc sollertia, quàm si
 Sanguinis impensa Martem tractaret, agitque
 Pace vices belli, cum parcit & obruit hostem.
 Inde rapit cursum Phrygiæq; per oppida tédit
 Ilion, & structos violato fædere muros
 Idaliósq; legit saltus, quibus ore venusto
 Insignem puerum pedibus Iovis aliger a unciis
 Arripuit, gratúmque b tulit super æthera munus;
 Dúmque vetustatis saltem vestigia quærit
 Sedulus, c occurrit fluviali confita rivo
 Populus, Onones ubi mœchi falce notata
 Scripta latet Paridis, teneriq; leguntur amores,
 Densa subest vallis ubi litis causa iocosæ
 Tractata est, cum iudicium temeravit adulter
 Vnde mali labes, & prima effluxit origo
 Iliaci casus, & Pergama diluit ignis.
 Nunc reputanda quidè parvi; sed quata fuerunt?
 Coniicitur, testatur enim vetus illa ruina,
 Ingens quàm fuerit e Troiæ mensura ruentis.
 Tot bellatorum Macedo dum busta pererrat,
 Argolicos inter cineres, manésque sepultos,
 Quos tamè accusat titulis epigrammata certis,
 Ecce minora loco, quàm famâ vidit Achillis
 Fortè sepulcra sui, tali distincta sigillo;
 Hectoris Aeacides domitor, clam, incautus,
 inermis
 Occubui d Paridis traiectus arundine plantas.
 Hæc
 a armiger. b placitúmque. c obijcitur. d Os-
 onbuit. e Quàm suis immensa

Hæc brevis regem ducis ad spectacula tanti
 Compulit, & sterilem multo satiavit arenam,
 Et suffire locum sumpta properavit acerra:
 O fortuna viri superexcellenter, inquit,
 Cuius Mæonium redolent præconia vatem,
 Qui licet exanimem distraxerit Hæctora, robur,
 Et patrem patriæ summum tamen illud hono-
 ris

Arbitror augmentum, quod tantum tantus ha-
 bere

Post obitum meruit præconem laudis, Home-
 rum;

O utinam nostros, resoluta corpore, tantis
 Laudibus attollat non invida fama triumphos:
 Nam cum lata meas susceperit area leges,
 Cum domitus Ganges, & cum pessumdatus At-
 las,

Cum vires Macedum Boreas, cum senserit
 Hammon,

Et contentus erit, sic solo principe mundus,
 Ut solo sole: hoc unum mihi deesse timebo,
 Post mortem cineri ne desit fama sepulto,
 Elysiisque velim hæc solam præponere campis,
 Neu vos excruciat exopto, gens provida, bello,
 Argolici, fortuna licet quandoque minetur
 Aspera, quæ nunquam vultu persistit a eodem.
 Blanditijs indignus erit, mollisque potiri
 Fortuna, qui dura pati, vel amara recusat.
 Nam quæ dura prius fuerant mollescere vidi,

Neu

a consistit.

Neu vos sollicitos agat ignorantia veri,
 Vnde hæc tanta mea surgat fiducia menti,
 Occultum hoc vestris impertiar auribus unum.

Cum patris interitu nutaret Græcia mœrens,
 Pausaniâque scelus, & cædem cæde piasset,
 Noctæ ferè media, somnum suadentibus astris,
 Pulvinar regale premens penetralibus altis
 Solus eram, socios laxabat inertia somni:
 At mea pervigiles urebant pectora curæ,
 Cùmque super regni ratio novitate labaret,
 Incertum sequerèrne hostes, patriamne tuerer?
 In neutro stabilis facturus utrumque videbar,
 Ecce locum subita radiantem lampade sensi,
 Et cæleste iubar noctis caligine pressa
 Irrupisse fores, tenebrasque diescere vidi,
 Cum timor *urgeret* mentem, testemque pavoris
 Sentirem trepidos sudorem errare a per artus,
 Adfuit ætheriis, hominem si dicere fas est,
 Ingenua gravitate, plagis, quem barbara textit
 Multiplici vestis nixtim distincta colore,
 Cuius, ut ire solet filo radiante Sacerdos,
 Gemmea flammâtes tangebant b simbria plâtas.
 Aurea rorifluos crispabat lamina crines,
 Pectoris in medio bissemi schemate miro
 Ardebant lapides, gemmarum luce superbi.
 Nescio quod nomen, prætereunda visa figuris
 Signabat mediâ tetragrammata lamina frõtem,
 Sed quoniam mihi barbaries incognita linguæ
 Huius erat, legere hanc me nõ valuisse fatebor.

Præ-

a exire. b lambebat. c potuisse.

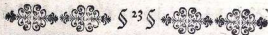
Præfulis occultum caput amplexante tiara,
 Pésque verecundus talari veste latebat,
 Qui nisi me verbis prior aggredereetur, habebam
 Quod breviter posse scitari, quis? quid? & unde?
 Egredere ó Macedúm fortissime finib°, inquit,
 A patrijs, omnémque tibi pessumdabo gentem.
 At si me tibi fortè vides occurrere talem,
 Parce meis, dixit, superas decessit in auras,
 Discedénsque domum miro perfudit odore:
 HOC Duce dura manus, hoc Principe bella
 movetis;

Sic fatur, celerésque gradus ad castra retorquet.
 Vera tamen docuit: etenim cùm victor adire
 Post Tyron everfam multa legione pararet
 Ierusalém, templúmque Dei violare, domósque
 Velle putaretur, invicti principis iram
 Præveniens urbis sacro comitante senatu
 Exierat tali summus cum veste Sacerdos,
 Qualem in siderio rex Præfule viderat antè,
 Quem tamquam cognoscat, equo descendit,
 cúmque

Pronus adoravit, cunctis mirantibus, illum
 Impendisse homini decus, unum quod sibi pridè
 Iusserat impendi, tunc rex legione sequentúm
 Exclusá, paucis intrat comitantibus urbem,
 Et quod ab Hebræis monitus fuit, obtulit illis
 Pacifica, & multo ditavit munere templum,
 Iámque valesaciens indulto Marte beatæ
 Urbis perpetuo donavit munere cives.

CAPI-

a superásque recessis.

CAPITULUM

SIVE

ARGUMENTUM

LIBRI II.

P reparat ad pugnam Darium Per-
 sásque Secundus,
 Scribit Alexandro Darius, popu-
 lúmque recenset,
 At Macedo fatale jugum mucrone resolvit,
 Ség, sibi recipit, morbum curante Philippe,
 Stant hinc inde acies, Cilicium conclusa ju-
 gosis
 Faucibus, injusti Sisenem premit alea fati.
 Spernitur à Persis ducibus, licet utile docti
 Consilium Thymodis *, placuit commit-
 tere fati
 Omne simul robur, socios hortatur ad arma
 Acer Uterque ducum, plaudentibus adso-
 nat ær. a
 & æther.

ALE-

ALEXANDRIDOS

LIBER II.

Ultorem magnum patrię, iam fata minantem,
Nuntia Persarum discurrens fama per urbes,

Desidię torpore gravis, luxúque soluti,
Terrifico strepitu Darij concusserat aures,
Qui licet imperio maior, munitior armis,
Obsequijs a regum, pretioso ditior ære
Viribus excedens, ævo maturior esset
Bellatore novo; tamen experientia Martis,
Qua defuctus erat, & pax diuturna labantes
Impulerant regis animos, ut in omnibus esset
Inferior duce, quo poterat præstantior esse,
Si mens tanta foret pugnandi, quanta facultas,
Ne depressa b tamen terrore, minúsque rigoris c
Regia maiestas videatur habere, superbo
Intonat ore minas Darius, gentésque subactas
Colligit in castris, cuius per regna volante
Ocyus edicto, ruit omnis in arma iuventus.

Interea à Dario, ne nil fecisse videri
Possit, Alexandro legatur epistola talis:
Rex Regum Darius, consanguineúsque Deorú
Scribit Alexandro famulo. Licet indole clarus,
Parce

a Obsequio. b depressa. c rigoris.

Parce puer teneris & adhuc crescentibus annis,
Non est apta legi, quæ non maturuit arbor,
Quos tibi sumisti, temerarius exue cultus
Armorum, & castæ gremio te redde parentis
Queque tuæ potiùs ætati congrua, nisi
Lora tibi, teretémque pilam, forulóque, capaces
In sumptus comitum, fomenta viæque levamés;
At si tanta tuum a vexat vesania pectus
Ut paci lites, & amico præferat hostem:
Non equites, verum furia mente clientes
Emittam, qui te corruptum verbere, duris
Affligant pœnistenebrisq; perennibus abdant b
Frendit Alexander modicé turbatus, eisque
Qui sibi detulerant Medi mandata Tyranni,
Procinde súbicit: Meliúsque, iaterpretor, in-
quit,

Et magis egregiè, vestri munuscula regis;
Forma rotunda pilæ sphaera speciémq; rotundi
Quæ mihi subijciunt, pulchrè determinat orbis.
His in subiectos mihi Persas utar habenis,
Cum victor Darij veteres effregero gazas:
Sic ait, & formæ regalis imagine ceris
Impressa, vario legatos munere donat.

At Darius quamvis, fama mediante, recepto
Memnonis excessu labefacto pectore nutet,
Aspera fortunæ tamen in contraria torquens c
Conclusus procerum serie, peditumque catervis
Tendit ad Euphraten, ubi tot radiantibus auro
Gentibus explicitis, diffusis æquore vasto,

B Tot

a tuam vesania mentem. b addant. c versent.

Tot populis vires dedit in commune videndas
 Elatúque animo vallum circumdedit, unde
 Primo sole locum feriente, recensuit omnes,
 Xerxis ad exemplum, donec nascentibus astris,
 Noctivage ^a Phœbes præcederet Hesper^o ortú,
 Egreditur vallo, viridésque effusa per agros
 Infinita phalanx, numerúmque *recognita* vincit,
 Spargitur, & speciem maioris copia complet;
 Sic ubi balantes ad pascua veris ituræ
 Ut totidem reddat pastor, quot fudit *c* ovile
 Manè novo, numerátur oves, quas anxia sortis,
 Ne minuat numerum lupo, upilione sinistro,
 Capripedi Fauno commendat sedula Baucis.
 At prior in Magnum Darij congressus, & acris
 Pugna, sub illustri adversè, duce Memnone,
 partis,

Millia nobilium tenuit sexcenta virorum,
 Quos licet inferior numero, sed fortior armis
 Fudit Alexander; expugnatámque suorum
 Viribus intravit Midæ prædivitis aulam
 Gordieum veteres, Sardis dixere *minores d*
 Hic Asiam refluis undarum curribus arctant
 Faucibus angustis gemini confinia Ponti,
 Hic ab utrôque mari distans Sangarius æquè
 Litoribus, tamen alternis, communicat undas.
 Hic Iovis in templo Midæ patris alta coruscât
 Plaustra, iugúmque vetus Asiæ fatale, sed eius
 Funibus inter se subeuntibus *e* arte latenti

Com-

^a Montivaga. ^b præbet. ^c fundit. ^d modeste
^{mi.} ^c cœnantibus.

Complosisque iterum, spatiofo tempore nemo
 Vel reperire caput poterat, vel solvere nodos;
 Certa fides, urbis ita disposuisse tenacem
 Fatorum seriem, qui vincula solveret, illum
 Regno totius Asiæ debere potiri.
 Movit Alexandrum suppleudi fata cupido,
 Extollénsque iugum, nexus dissolvere tentat,
 Luctatúsque brevi dum se contendere frustra
 Conspicit, adstantes ne triste retunderet *a* o-
 men:

Quid refert, inquit, Proceres *b*, quâ scilicet arte
 Quóque modo tacitæ pateant ænigmata sortis?
 Dixit, & arrepto nodos mucrone recidit.

Vnde vel elusit sortem, vel forte recludit. *c*

Hinc venit Ancyram, missis qui Marte re-
 tundant

Cappadocum gentes, quib⁹ in sua jura redactis,
 Manè iter accelerat Macedo, spatioque diei
 Vnius, stadia rapidis *d* quingenta peregit
 Gressibus, accelerans pavidû prævertere regē,
 Quippe graves aditus Asiæ, faucésque locorum
 Angustas metuens, Cilicum jam plana tenent
 Obvius ire parat Dario, qui primus Eoo
 Cùm Sol roriflua stillaret lampade, castra
 Movit ab Euphrate, *e* lituis cava saxa resultât,
 Respondent valles, ictúsque fragoribus acr
 Ingeminat strepitus, agitantq. tonitrua nubes.

B

2

Hic

^a reverberet. ^b Socij. ^c resolvit. ^d Virg.
 Eliminâque laurúsque— ^e Brevis autè Liq.
 producitur Græcæ.

Hic fragor in castris: sed & hic erat agminis ordo.

Ignem quem Persæ sacrum, æternumque vocabant,

Axibus auratis argentea prætulit ara:

Alba, Iovis currus, series ducebat equorum;

Cælatasque decem gemmis, auræque quadrigas.

Tam cultu varix, quam lingua & moribus, uno

Agmine bis senæ comitantur in ordine gentes.

Quosque Immortales mentitur opinio vulgi,

Mille ferè decies plaustris auræque feruntur:

At consanguinei Regis, muliebriter omnes

Millia prætextis ter quinque feruntur amicti.

Mole gravi, medius radijs stellantibus auro,

Invehitur Darius curru, quem stipat utrinque

Effigies numerosa deum, quem prædicat ardor,

Gemmarum, & luxus opulentia barbara regni.

Desuper ardentis fervorem temperat æstus

Fictilis aurata pendens Iovis armiger b ala,

Hunc hastata decem præcedunt millia, quorum

Aurum cuspis habet, argentea candet arundo,

Præterea Darius præclaros sanguine reges

Contiguos lateri præceperat ire ducentos.

Neve sit in promptu Danais penetrare tribunal

Regis, munitis peditum præstantibus armis

Clauditur extremum ter denis millibus agmè:

Subsequitur Medi plenus genitrice Tyranni

Curus, & uxor adelt, natique, & tota Iupellex

Regia, pellicibus totidem, sub pondere tanto

Quia-

a regem. b aliger.

Quinquaginta ferè suspirant plaustra vehendis.

Moris erat Persis Ducibus, tunc temporis omnem

Ducere in arma domum, cum tolli signa iuberent.

Sexcentis sequitur investa pecunia mulis,

Tercentumque cnerat dorso surgente camelos.

Plurimus hoc agmen centenis millibus ambit

Funditor, & levibus fundæ, jaculator habenis:

Ultima procedit levis armatura virorum

Excedens numerum, pedibusque attritus, & axe,

Aurea pulvereus involvit sidera turbo,

Interea Macedo profugis vastantibus arva

Ciliciæ deserta videns, rapit agmina ductor

Ad loca, quæ Cyri dixerunt castra priores,

Præmissis igitur, duce Parmenione, catervis,

Tarfum seminecem Persarum servat ab igne;

Hic, ut scripta ferunt, illustri claruit ortu,

Per quem præcipuè cæcis, errore subacto

Gentibus emerfit radius, fideique lucerna;

Purus & illimis, mediam perlabitur urbem

Cydnus, qui gelidos haurit de fontibus amnes

Contentus seise est, nullasque aliunde ruentis

Admittit torrentis aquas, sed gurgite ludit

Calculus, & refugo lapsu lascivit arena;

Hic primum didicit Magnus durare salutem

Nulli continuam, sed mista adversa secundis,

Impulit hic regem vis præsumptiva superbum,

B

3

Quæ

a in MS. altero, sequentes duo versus omisit.

Quæ potuit potius laudis jactantia dici.
 Ergo cum casu luctari fata videres,
 Quæq. adspirabat corpis, fors prospera, paullo
 Substitit, & Macedum spem desperare coegit.
 Aestus erat, medius cum Sole tenente Leo-
 nem

Julius arderet, mediòque sub axe diei
 Arida Ciliciæ, fiderat a vapor igneus arva,
 Perfusus Macedo sudore & pulvere, membra,
 Temperie stuvij captus, specièque liquoris,
 Corpore adhuc calido subjectis insilit undis;
 Horruit extemplò gelido perfusa liquore
 Tota viri moles, ubi non invenit apertas
 Spiritus *hic venas* corpùsque reliquit inane
 Frigore, vitalis calor interclusus, aquarum;
 Fluctuat afflictus rex, exanimisque suorum
 Extrahitur manibus, oritur per castra tumultus
 Flebilis, & Graium ruit in lamenta juvenus;
 Flos juvenum Macedo, quiste impetus inter
 amicos

Nudum, quis casus inopina morte subegit?
 Improbà mobilior folio fortuna caduco,
 Tigribus asperior, diris immitior *b* hydri
 Tiphone horridior, monstròq. cruentior omni
 Cur metis ante diem florescentes Principis annos?
 Hactenus extiteras mater, quis te impulit illi
 Velle novercari? quem promissum sibi regem
 Mundò adoptabat? Sed quis manet exitus illos,
 Optime rex, quibus à patria tua castra secutus

Non

a findis. *b* inimicior.

Non licet in patriam, loca per deserta reverti?
 Nunquid nos sine te medios mittemur in ho-
 stes?

Sed quis dignus erit tanto succedere regi?
 Audijt hæc, ut fortè rotã volvendo fatiscene
 Cæca sedebat humi fortuna, animãque re-
 sumens

Surgit, & Argolicos, subridens ore sereno,
 Increpat usque metus, & secum pauca susurrat
 Inscia mens hominum quanta caligine fati
 Pressa jacet! quæ me toties injusta læcessit,
 Jus reliquis proprium licet exercere Deabus,
 Me solam excipiunt, quæ dum bona confero,
 magnis

Laudibus, extollor a si quando retraxero rebus
 Imperiosa manum, rea criminis arguor, ac si
 Naturæ stabilis sub condicione teneri
 Possem, si semper apud omnes una maneret.
 Aut eadem, jam non meritò fortuna vocarer,
 Lex mihi naturæ posita est sine lege moveri,
 Solaque mobilitas stabilem facit; Hæc ubi di-
 ca

Liberior regis jam morbida membra revisit
 Spiritus, & solitos paulisper habere meatus
 Cœpit, sed nimius urebat viscera morbus;
 Qui tamen attollens erecto lumine vultum:
 Ergo, ait, in castris victum sine Marte cruentus
 Victor Alexandrum capiet? *b* nam proximus
 hostis

B

4

Non

a attollor. *b* rapiet.

Non medicos segnes, non Critica tempora mori
bi,

Expectare sinit, spolijs ululabit ademtis
Hostica barbaries, at rex inglorius exsul,
Nudus in hostili, sine laude jacebit arena.
Si tamen in medicis est, ut reparare salutem
Arte queant medica, faveat medicina, sciántq.
Me non tam spatium vitæ, quam quærere belli.
Nec tam mortis agit me, quam dilatio Martis.
Nam licet æger adhuc, si saltem stare meorum
Ante aciem potero, cursu fugitivi rapaci
Terga dabunt Persæ, Danaïque sequentur o-
vantes.

Impetus hic regis, præcepsque libido co-
hortes

Moverat ancipites, ne festinatio curæ
Augeret morbum, sed enim spondente Philippo
Qui comes est à patre datus custosque salutis,
Tres rutili reditus Phœbi tamen anxius ægrè
Expectat, morbiq. fugam reditumque salutis;
Hic præmissa ducis perturbat epistola regem,
Quæ medicum damnat, auro tedaque sororis
Corruptum à Dario. jam tertia sparserat ignes
Explicitem tenebris rutilos aurora per orbem.
Cogitur infontis haustus pocula Ductor
De medici dubitare fides, sed potio postquam
Exhausta est, chartam dextra nutante legen-
dam

Porrigit Archigeni, quam dum legit ille, legen-
tis

Nulla

Nulla notare potest in vultu signa timoris.
Atque ita subridens: Bone Rex exclude timorè,
Laxa animum curis, sine a vim medicaminis
huius

In venas recipi; qui me tibi detulit (audi)
Aut ut sic pereas, reliquis ardentius optat
Sedulus, aut nostra marcescit lividus arte,
(Verius ut fatear) aut in tua damna prorervit,
Qui notat innocuum sceleris, qui proditionis
Arguit infontem, meritò non creditur infons.
Nam reus unde reum se noverit, illud acerbè
Obijciet, sic injustè quandòque ligatur
Iustus, & injustos absolvit curia mendax.

Hec ubi dicta, metum jubet evanescere regis.
Ergo ubi transmissum medicamen ad intima,
venas

Imbuit, emeriti perierunt semina morbi.
Exhilarat vultum color, & pallore perempto,
Emergit facies niveo liquefacta rubore;
Mens redit, & virtus rediviva renascitur intus,
Concurrunt proceres, avidi spectare Philip-
pum
Illius iniiciunt jucundi brachia collo,
Huncq. Patrem Patrie, servatoremq. salutantis,
Rex cum sol rutilo radiaret crastinus axe,
Insigni provectus b equo, per castra videndum
Se dedit, & pavidis excussit mentibus omnem
Segnitiem, vultuque suos, ac voce refecit.
Iade ubi finitimas exercitus obruit urbes,

B S Et

a à curis. b provectus.

Et sacra pro dubia, quæ voverat ante, salute
 Periolvit Superis; ferratos mœnibus Iffi
 Applicuit cuneos, ubi Parmenio venienti
 Occurrens, urbi deserta à civibus infert.

Quæritur hîc inter proceres, an debeat ul-
 tra

Extendi bellis acies, potiùsne sit hostis
 Opperiendus ibi? placuit sententia tandem
 Hæc potior ducibus, inter montana jugosis
 Faucibus, hîc fatis committere robur utrum-
 que, *

Quippe pares illîc acies utriùsque Tyranni,
 Parmenio censet, angusta valle, futuras.
 At Sisenes, quia rem tacite suppresserat, auro
 Creditur à Dario furtim corruptus, eumque
 Mors injusta ferit, non ignorante tyranno.
 Iamque superveniens Græcis equitatus ab o-
 ris,

Exilio comitante fugam, duce * *Thymode, ca-*
stris

Infertur Darij, regique salubre propinans
 Consilium suadet, ut, dum licet, axe citato
 Obliquum retro flectat iter, cursuque volucris
 Pulvereo repetat spatiosos æquore campos:
 Aut si degenerem pudeat retrocedere regem,
 Converso ne forte gradu vertatur in omen
 Triste suis, saltem gazas, & pondera belli
 Dividat in partes, ut si fortuna, quod absit,
 Faverit Argolicis in primo Marte, superfit
 Copia,

a *uirinque,*

Copia, quòq. a recès ruat in discrimina pubes;
 Non mediocris enim furor est exponere bellis,
 Vno, velle semel fortunæ cuncta, sub ictu.

Vtile consilium dederat, sed inutile visum est
 Principibus Persis, quorum prævertere regem
 Mens erat, ut merita deleret b morte Quirites
 Conductos, etenim gazas dispergere Græcos
 Velle putant, ut sic spolij & rebus onusti
 Ad regem Macedum redeant, pacemque refor-
 ment.

Rex, ut mitis erat, satis ac tractabilis, aures
 Obstruit his monitis, & pectore faucibus: Absit
 O proceres, ait, ut nostro dominetur in ævo
 Dedecus hoc, perdamne viros mea castra secu-
 tos c

Castra fidemque meam? numquam tam seva se-
 veros,

Iamque senescentes, infamia polluat annos;
 Sic ait, & grates referens absolvit Achivos,
 Sed regredi regem, profugus ne forte puretur,
 Dedecori adscribit, jam jam committere bellum
 Ardet, & angustus inter decernerè montes,
 De gaza primò definit, eoque jubente
 Maxima cù cuneis pars est trāsvecta Damascum,
 More tamen veterum servato, regia conjux
 Et soror, & proles, in castris fata sequuntur.
 Certus abhinc Darius, cù posterus exeret orbem
 Luciferum Titan regum concurrere vires,
 Ascendit tumulum, modico qui colle tumbat,

B 6 Castro-

a *quaque.* b *damnavet.* c *sequentes.*

Castrorum medius, patulis ubi frondea ramis
 Laurus odoriferas celabat crinibus herbas;
 Sapè sub hac memorant carmen silvestre canentes
 Nympharum vidisse choros, Satyróque proca-
 ces.
 Fons cadit à læva, quem cespitate gramen obum-
 brat
 Purpureo, verisque latens sub veste jocatur
 Rivulus, & lento rigat inferiora a meatu
 Garrulus, & strepitu facit obsurdescere montes.
 Hic mater Cybele, Zephyrum tibi Flora ma-
 ritans
 Pullulat, & vallem fecundat gratia fontis;
 Qualiter Alpinis spumoso vertice saxis
 Descendit Rhodanus, ubi Maximianus Eoos
 Extinxit cuneos, cum sanguinis unda meatum
 Fluminis adjuvit fusa legione viroorum
 Permissusque cruor erupit in aethera, spreto
 Aggere terrarum, totumque rigavit Aganum.
 Hinc ad suppositas vulgi procerumq. cohortes
 Pacifici Darius obliquans luminis orbem,
 Accitis ducibus prius, in discrimen ituros
 Segregat in partes, demum sic orsus, adultas
 Ore pio spirante preces, solóque mereri
 Debuit aspectu, facies matura favorem.
 Heredes Superum Persæ, gens unica bello,
 Cui genus à prisca descendit origine Beli,
 Qui primus meruit venerandus imagine dia

Inter

a Interiora.

Inter Cælicolas solio stellante locari,
 Solvite corda metu, a furor est, pugnámque
 vocari
 Deducet, in Dominum cum servus abutitur armis;
 Vltio, non bellum est, servos ubi sceptras rebelles
 Corripiunt, captosq. domant, patriamq. tuentur;
 Ille puer spurcius regni moderamen adeptus
 Cuncta sibi celsura ratus, fervore juventæ
 Ducitur, & casus ruit improvisus in omnes,
 Et pugnando mori mavult, quam cedere victo,
 Et jam ipse vacuus, animo lentescit inani,
 Damnorumque memor, quæ Granicus intulit
 annis,
 Incipit afflictis partim diffidere rebus,
 Pro pudor! in rerum dominos quibus omne me-
 tallum
 Servit, servi inopes, pauci, sine viribus audent.
 Scire velim Macedo, quibus, inspirante Megæra,
 Artibus, illius Cyri te posse potiri
 Imperio jactas? cum Lydia, Cræsus & omnes
 Curvavere genu quocumque sub axe tyranni.
 Qui licet extinctus, me Successore, superstes
 Regnat, & in vivo vivit fortuna sepulti.
 Si veterum monumenta manent, si mète recordor
 Scripta patrum memori, quis nos à stirpe Gi-
 gantum
 Ignoret duxisse genus? quis bella Deorum,
 Quis coctum laterem, structamque bitumine
 turrim

Nesciat

a corde meum.

Nesciat d' proavis? magnæque quis immemor
urbis

Cui dedit æternum labij confusio nomen?

Ergo agite o Proceres, patrium revocate vigore

Pro Patria stete, & Patriæ titulis, & honori

Invigilate, decet: ne pauper & advena victor

Conculcet pedibus veterum & monumenta
parentum,

At si quem vestrum, quod abominor, improbus
hostis

Excuriat campo, profugumque per arva fatiget,

Si mihi, si patriæ, si civibus arma negatis,

Vxores saltem, ac nati, quos hostica clades

Obteret b in castris moneant in castra c reverti

Non tamen id vereor quin jam victoria Persis

Applaudat ducibus, etesim ludente d favilla

Ardere in somnis Macedum tentoria vidi,

Vesantumque ducem ritu Babylonis amictum,

Purpureo luxu subeuntem mœnibus urbis

Ad me perlatum, dehinc evanescere raptum.

Quid moror? æternum testor jubar, aurea Solis

Lumina, cui dedimus nostris in sinibus ortum,

Hostis erit quicumque fugæ laxabit habenas.

Plura locuturo celeri pede nuntius adfert,

Deservisse locum Græcos, pavidasque cohortes

Consuluisse fugæ, jam per compendia saltus

Ad Pelagus rapuisse gradum, perq. ardua rupis

Præcipitasse viam, mollem sic Principis aurem

Pascit adulator, fluitat percussus inani

Lætitia,

a terram c. b obruet. c bella. d plaudente.

Lætitia, damnatque moras. Exercitus ergo

Flumine transmissio per saxa per invia raptim

Quærit iter, profugumque parat prævertere
regem.

Quò ruitis peritura cohors b? juvenemne pu-

tatis

Invicte fugere hunc, qui quovis crimine credit

Turpius esse fugam? qui ne fugiatis inertes,

Hoc solum metuit, etenim si foris daretur

Optio talis ei, fugiens an vincere mallet

Quam vinci a profugis, hostisque resistere vi-

ctus?

Forstam ambigeret, utrum minus esset honoris.

Iam Chaldæa cohors, Ison festina propin-

quans

Proditur excubijs, auri lapidumque nitore

Fulgurat armorum series, graditurque rapaci

Turbine, pulvereo furata volumine sole.

Providus aërea currens speculator ab arce

Nuntiat Argolicis, Babylonis adesse tyrannum,

Et genus omne hominum: vix credere sustinet

ille,

Què belli mora sola movet, prior ergo maniplis

Intonat: Arma, arma o Danai. prior urbe re-

licita

Fulminat in Persas, sequitur galeata juvenus.

Sic ruit in prædam jejuna fauce Lycaon,

Cuius opem sicco mendicat ab ubere pendens

Vagitus prolis, tandemque impedit in agros

Cædis

a avia. b manus.

Cædis amica fames, vacuis concepta sub antris.
Stat pecus attonitum, quod nec fugere audet,
& ipsum

Si fugiat, nemoris alios incurret hiatus.

Copula diripitur canibus, quos ore canoro,
Et baculo, & palmis irritat ab aggere pastor;
Haud aliter Macedum rex debacchatur in il-
lam

Barbariem, quæ nunc profugum pavitare fere-
bat,

Hos ubi discretis acies adversa catervis
Aspicit in bellum subito prodire volatu,
Spem sibi mentitam metuens, in prælia mente
Confermata ruit, sed vox & in arma ruen-
tium

Impetus, & discors exercitus agmina turbat.

Quippe viæ a potius, quam bello, hostique te-
rendo

Aptus erat miles, Darius tamen agmine rur-
sus

Disposito, cautè secum deliberat, hostem
Milite consulto vi circumcingere multa,
Vtile propositum b regique suisque salubre
Quod ratus est, verum ratione potentior omni
Discussit fortuna procax, quæ sola tuetur
Tuta, gravata levat, quassat rata, fœdera rum-
pit,

Infirmat firmum, fixum movet, ardua frangit.
Iam Macedum series certo stabilita tenore,

In

a fuge. b consilium.

Inque acies distincta suas, montana tenebat:
Rex stabilem peditum tamquam insuperabile
vallum

Opposuit Persis, in prima fronte, phalangem;

In cornu dextro præfecti jura * *Nicanor*
Parmenionis habet, illi Ptolomæus, Amyntas,
Perdiccas, Cœnus, Clytus & Meleager adhæ-
rent,

Vnusquisque sui dux agminis, at tibi lænum
Commissum est cornu, qui nulli Marte secun-
dus

Parmenio, sequitur *Craterus generosus* eisque
Iungitur Antigonus & turbidus ense *Philot-*
us.

Hostibus expositus ante omnia signa suo-
rum

Cornipedem vexans in dextro Marte coruscat
Casside flammanti, gladioque tremendus, &
hasta,

Armipotens Macedo, lateri junctissimus hæ-
ret

Consciis arcani a studio par regis & ævo,
Sed longè rosea præstans Hephæstio forma,
Præcedens igitur hilaris vexilla Quiritum,
Præfectos prece sollicitat, blanditur amicè,
Consolidat dubios, animos audentibus au-
get,

Errantes reprimit, sparsasque recolligit alas,
Spe libertatis servos, tenues, & avaros

Iavi-

a arcænis*

Invitat pretio, lentè gradientibus hasta
Innuat, ut properent, nunc hos, nunc circuit il-
los;

Nunc arcus tractare monet, & nunc fundere
glandes,

Si procul insistant acies, nunc hoste propinquo
Rem gladio, peragant *b*, nunc quarant fata
bipenni

Dùmque gradus inhibent, hæc illis pauca pro-
fatur:

Martia progenies, quorum ditione teneri
Legibus adstringi, totus desiderat orbis,
Ecce dies optata, parat quæ provida nobis
Solvere promissum toties fortuna triumphum,
Cuius in Europa dudum præludia sensi
Cum genus Aonidum, totamque à sedibus ur-
bem

Delēstis, soloque metu domuistis Athenas;
Cernitis imbelles auro fulgēre catervas,
Cernitis ut gemmis agmen muliebre coruscet?
Prædunt prædæ plus, quàm discriminis; au-
rum

Vincendum est ferro, tantum didicere minari
Deliciæ & molles, gladios & vulnus abhorrent.
Lethifer illorum scrutatus viscera mucro
Cum semel hostili resperferit arva cruore,
Per saltus per saxa fugæ divortia querent.
Quanta mei vobis sit cura, probare licebit
Cum gladios hebetes, fractos cū videro, quassos
lētibus

a tentare. b gerere nunc querere. c Divitiis.

Itibus umbones; ferientis dextera mentis
Exprimet affectum, tantum sub pectore vobis
Carus Alexander, quantum permiserit ensis.
Vincite jam victos, gladio qui parcat in hostem,
Ipse sibi est hostis. Vitam qui prorogat hosti,
Derogat ille suæ, non est clementia, bello
Hostibus esse pium; gravis est sibi, dignaque
cædi

Cædis parca manus, segnes incurere mortem,
Dum pavitant, audent, sed non occurrere mor-
ti;

A Persis ducibus quoties illata Pelasgis
Mentibus occurrunt injuria, prælia, cædes,
Creditis esse satis patrum luere acta nepotes?
Plurimus in pœnas populus non sufficit iste.
Europæ strages, Asiæ pensabo ruinis:
Media cum Dario Xerxis commissa piabit.
Me duce signa duces producite, me duce val-
lum

Sternite, confertos incedite cæde per hostes.
Prælia non spoliū mecum discernite, cedant
Præmia præda meis, mihi gloria sufficit una:
Rem vobis, mihi nomen amo. Sic fatur, & ecce
Concurrunt acies, Persæ clamorē soluto
Horrisonis vexant tenues ululatus aurās,
Classica terrifico distringunt arva boatu,
Fit sonus utrinque, & lituis illiditur aër,
Et referunt raucos montana cacumina cantus,
Quæque sonos iterat purum sine corpore no-
mē

Re-

Responſura fuit numquam tot vocibus Echo;
 Arma tamen Darij multo ſudore fabrili
 Parta micant, referuntque virum monumenta
 priorum,

Aemulus ad litem, jubar inſuperabile Solis
 Invitat clypeus, ſepteno fuſilis orbe,
 Fulget origo patrum Darij, gentiſque profanus
 Ordo Giganteæ, quorum ſub Principe Memrot,
 Sennaar in campo videas concurrere fratres
 Terrigenas, ubi diluvij dum ſata retractant,
 Coſtile ſurgit opus, ſermo prior omnibus unus,
 Scinditur in varias, dictu mirabile, linguas;
 Parte micans alia ſacram molitur ad urbem
 Rex Chaldeus iter, fulgent inſignia Patrum
 Prælia, & Hebræa celebres de gente triumphi,
 Victoris ſequitur dejecto lumine currum

Intercepta a Tribus, muris temploque redactis
 In planum, hoſtilis inferitur mœnibus urbis
 Privatus ſolio, gemina cum luce, tyrannus;
 Ne tamen obſcurent veterum præconia re-
 gum

Quorundam maculæ, ſculptoris dextera mag-
 nam

Præterijt ſeriem, quã prætermittere viſum eſt;
 Inter tot memoranda ducum, regumque
 triumphos,

Agreſti viſtu paſtum, & fluvialibus undis
 Turpe fuit regem verſa mugire figura,
 Rurſus in effigiem ſenſu redeunte priorem.

Præ-

a *Captivata.*

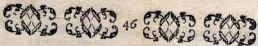
Præterijt vixiſſe patrem, quem filius amens
 Ne numquam ſolus patria regnaret in urbe
 Conſilio Ioachim, pro dedecus! alite diro
 Membratim lacerum ſparſiſſe per avia fertur,
 Ultima pars clypei, Perſarum nobile regnum
 Inchoat, in ſacro libentem Balthafar auro,
 Scribentiſque manum, converſaque fata notan-
 tis

Aspicias, cujus occultum ænigma reſolvit
 Vir Deſiderij, ſed torum circuit orbem
 Atque oras ambit clypei celeberrima Cyri
 Hiſtoria: à tanto ſupe rari principe gaudet
 Lydia, & ambiguo deceptus Apolline Crœ-
 ſus.

Aulâ tamen Tomyris belli tentare tumultus,
 Viribus opponit vires, belloque retundit,
 Infractum bellis, & iniquo fidere mergit
 Tot titulis illuſtre caput, pro gloria fallax
 Imperij! pro quanta patent ludibria ſortis
 Humanæ! Cyrum terræ pelagique potentem,
 Delicias orbis, quem ſummo culmine rerum
 Extulerat virtus, quem fama locârat in altris,
 Qui rector, compoſique ſui, qui totus & unns
 Malleus orbis erat, imbellis ſemina fregit.
 Parcite mortales animos attollere faſtu, &
 Collatis opibus, aſpernarique minores,
 Parcite victores ingrati vivere ſummo
 Victori, vires, ſceptrum, diademâ, triumphos,
 Divitias, dare qui potuit, auferre valebit.

CAPIT-

a *extollere.*

CAPITULUM

SIVE

ARGUMENTVM

LIBRI III.

Tertius arma canit, populósque in
fata ruentes,
Vincuntur Persæ, Darij prætiosa su-
pellex

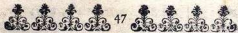
Diripitur, seror & mater capiuntur, &
uxer,

Septennisque puer; capta Sidone, Tyróque
Funditus eversa, magno discrimine Gaza
Vincitur, & Libycus a paucis vincitur Ham-
mon.

Præterea Darius reparato robore, rursus
Maior in arma ruit, sit seditionis origo
In castris Macedum, Luna defectus, &
ecce

Consulti Vates, duro de tempore tractant.

ALE

ALEXANDRIDOS

LIBER III.

I Am fragor armorum iam strages bellica
vincit

Clangorem lituúm, subtexunt astra sagittæ,
Missiliúmque frequens obnubilat aëra nimbus:
Primus in oppositos, prætenta cuspide, Persas
Ocyus emisso, tormenti turbine, saxo
Torquet equum Macedo, quâ confertissima re-
gum

Auro scuta micât, ubi plurima gemma superbia
Sciunt illat galeis, quâ (formidabile visu)
Aurivomis patulas absorbens faucibus auras
Igniti Dario præfertur forma draconis.
Quærentique ducem quem primo vulnere di-
gnum

Obruat, obijcitur Syriæ præfectus Aretas
Cuius ab aurata volitans, ac pendulus hasta
Vindicat astra leo, galeam carbunculus urit,
Primus Alexandri tremebundo trajicit ictu
Chaldeus clypeum, sed fraxinus asseris arcum
Nó patiens a ditum, fracto crepat arida ligno,
Gnaviter occurrens ferro Pelleus Aretæ
Dissipat umbonem, quâ barbara bulla dieſcit
Principis in clypeo, nec eo contenta trilicis

Loricæ

a formidans

Loricæ *distingit* opus a cordisque vagatur
 Per latebras, animamque bibit lethalis arundo.
 Occidit occisus, largoque foramine manans
 Purpurat arva cruor: regem clamore fatetur
 Altisimo vicisse suum, primūque tulisse
 Primitias belli, faustum sibi prædicat omen
 Græca phalanx, lætōsque ferunt ad sidera plau-
 sius
 Desuntur cunei, Clytus & Ptolomæus in ar-
 mis
 Conspicui, tanta levitate feruntur in hostes
 In tauros quantum geminos *b* rapit *c* ira leo-
 nes
 Quos stimulat jejuna fames, causāmq; furoris
 Adjuvat, excussæ gravis obliquatio caudæ.
 Hic Ptolomæus equo, partum Dodanta supinat
 Tempora transfixum, cerebrōque fluente ge-
 mentem,
 At conto Clytus Artophilon evertere tentat,
 Inque vicem sese feriunt, Clypeisque retusa
 Vtrāque dissiluit obtuso lancea ferro.
 Quadrupedi quadrupes, armōque opponitur
 armus,
 Pectora pectoribus, orbisque retunditur orbe,
 Thorax thorace, & gemit obruta casside cassis.
 Nec mora poplitibus ambo cecidere remissis
 Vectores, vectisque simul, similisque peremtis,
 Exanimis jacuere diuisæ corpora postquam
 Convaluere, prior reparato robore *sursum d*
 In

a diffarcit. *b* quanta. *c* premit. *d* rectum.

Inque pedes sese recipit Clytus, Artophilōq;
 Surgere conanti, solo furialiter icū
 Demetit ensē caput, & terræ mandat human-
 dum.
 Præditus eloquio bello, speciēque, sinistro
 Fuderat in cornu Græcum Mazæus Iollam,
 Vltor adest agilis stricto mucrone *Philottas*,
 Et quia Mazæum sonipes amoverat a Othim,
 Cominus aggreditur, cuius latus ensē bipertit:
 Interea multa sudantem cæde *Philottam*
 Hyrcani cingunt equites, quorū agmina rumpit
 Impiger Antigonus, Cœnus, *Craterusque, su-
 rensque*
 Parmenio, sine quo nil umquam carmine di-
 gnum
 Gessit Alexander, sed quæ provenerit illi
 Talio pro meritis, magis arbitror esse silendum.
 Antigoni jacet ensē Phylax, Mida cuspide
 Cœni,
 Amphilocho *Craterus sternit*, quem casside
 rupta
 Abstrahit exanimem curru, jungitque ruenti
 Automedonta suū, jam viscera rupta trahentē.
 More suo ruit in Persas damnatus iniquo
 Sidere Parmenio, cui regibus ortus Iſannes,
 Et Dimus incutiunt hastas lateri, manet ille
 Immotus, stabilitq; animū bpavitantis Orestē,
 Qui pedes exesæ tendebat in ardua rupis.
 Hunc simul intuitus perfoſsum pectus Iſannem
 Sternit

a submoverat. *b* fugam.

Sternit equo, profugúmque equitem restaurat in
 arma,
 Instantémque Dimum, raptó mucrone, sacerto,
 Cornipedis planta terit, invalidúmque relin-
 quit:
 His Agilon, his addit Elan, Arabémque Che-
 rampum,
 Parte alia furit Eumenides, Persásque laceffit,
 Nunc gladio, nunc missilibus, mucrone Diaspé
 Deijcit, Endochij telum pulmone cruentat.
 Disijcit ossa virúm, procerú conculcat acervos.
 Nec minús in dextro dum pugnat Marte * Ni-
 canor,
 Sanguine spargit agros, humectat cédib⁹ equor,
 Cú juvenis facie dives, sed ditior ortu,
 Quippe genus claro referens à sanguine Cyri
 Obviat Eclimus, clypeúmque * Nicanor^{is} íd^{em}
 Provocat, ut laterem tecti vaga veris in ortu
 Grando ferire solet, sed respuit aëris íram
 Tuta domus, verúm durato corde * Nicanor
 Irruit in facinus miserandæ cædis *a*, eúmque,
 Quà candens oculis aperit lorica fenestram,
 Cuspide percellit, & lumine privat utroque.
 Dúmque per unius aditum scelus ausa cucurrit
 Fraxinus, alterius extinxit luminis usum;
 Stabat in adverso discriminis agmine duri
 Clara propago Nini, princeps * Nini vita Ne-
 gular,
 Doctus in objectos dubia favire securi,

Doctus

a fortis.

Doctus & à tergo jaculis incessere fata,
 Nunc jaculis, nunc ense furit, *a* nunc verò bi-
 penni
 Excitans cerebrum, jaculo perfoderat Helim
 Actoriden, Dorylum dextro viduayerat armo,
 Fuderat Hermogenem cæsa cervice securi,
 Hunc ubi multimoda vastantem cæde Pelasgos
 Intutus stricto celer advolat ense *Philottas*,
 Quàque super conum lucem vomit igne pyro-
 pus,
 Pertundit galeam, sed lubrica discutit íctum *a*
 Non impunè tamen descendit mucro, sinistram
 Quà sibi fortè manú frontem prætenderat ante
 Amputat: ecce parat ulcisci dextra forem,
 Cædibus exposita, & cædis secura, securim
 Librat, & adstanti casum casura minatur,
 Ereptámque sibi gemeret fortasse *Philottas*
 Ante dies animam, sed equo prælatus Amyntas
 Opposuit clypeum, quem miro transijt *b* íctum
 Machina terribilis, medióque umbone reten-
 ta est,
 Retrahere ardenti, quàm jungitur ulna lacerto,
 Ense viri instantis à pectore cæsa recessit.
 Excitat interdum vires dolor, ille recisus
 In bello manibus, se corpus inutile cernens,
 Quod potuit fecit, & equo se objecit Iollas,
 Triésque ruere simul, perijt perfolius Iollas,
 Et Sonipes jaculis, sed nec tibi dure Negular:
 Missilium grando, *a* nec tanta ruina pepereit.

C

2

1202

a ferit. b traicit. c nimbus.

Iam latet herba madens, terramque cadavera
celant,

Arva natant sanie, replentur a sanguine valles,
Largus utrinque cruor, sed maior inebriat agros
Perlarum strages, rarefcit barbarus hostis,
Tabescitque animo, licet infinitus, eumque
Pauca manus Macedum, non cessat cadere,
quorum

Defectum nimium b fervens audacia supplet.
His igitur jam terga fuge spondentibus, e instat
Ceu fulmen d Macedo, perque invia tela, per
enses,

Perque globos equitum, peditum stipante co-
rona,

Ad Darium moderatur iter, sed contrahit a-
gmen

Oxatres, Dario quo nemo propinquior ortu,
Hic dolor, hic gemitus, perit acris utrinque iu-
ventus,

Involuitque ducum mors uno turbine turbam,
Seminat in Persas lethi genus omne, cruentas
Excutiens Bellona manus; gemit ille recluso
Guttur, trajecto jacet ille per ilia ferro:

Hunc *sparus exanimat*, e hunc fundit funda,
per artus

Ille vomit sanie fractis cervicibus, illi
Intestina cadunt, alium sibi vindicat ensis,
Hic obit, hic f obiit, hic palpitat, ille quiescit

Stabat

a complentur. b numeri. c prabentibus.

d Pulmibus. e excerebrat. f ille.

Stabat ab oppositis a niveis pretiosus b in
armis

Memphites Zoloas, quo nemo peritior astris
Mundanas prænoscit vices, quo fidere frugis
Defectum patiatur ager, quis frugifer annus,
Vnde nives producat hiems, quæ veris in ortu
Temperies impinguet humum, cur ardeat æ-
stas,

Quidque det Autumno maturis cingier uvis,
Circulus an possit quadrari, an Musica formet
Cælestes modulos, vel quæ proportio rerum
Quattuor inter se, novit quis sidera septem
Impetus obliquo rapiat contraria mundo,
Quot distent a se gradibus, quæ stella nocivum
Impediat sævire Senem, quo sidere fiat
Obice propitius, Martem quis temperet ignis,
Quam sibi quisque domum quærat, quod sidus
in isto

Imperet hemicyclo, motus rimatur, & horas
Colligit, eventus hominum perpendit in astris.
Parva loquor, totum claudit sub pectore cæ-
lum;

His ergo in stellis mortem sibi fata minari
Contemplatus erat, sed enim quia vertere fati
Non poterat seriem, penetrare audebat ad i-
plum

Rectorem Macedum, toto conamine poscens
A tanto cecidisse viro, vitamque perosus,
Mortem parturiens in prima fronte furoris

C

3

Occur-

a opposito. b speciosus.

Occurrebat ei currūque premebat ab alto
Grandine missilium pertusum principis orbē,
Nec solum jaculis, sed voce probrisque laces-
sit,

Atque ita: Nectanebi *a* non inficianda propa-
go,

Dedecus æternum matris, cur vulnera perdis
Ignavos agitans? in me convertē furorem,
Si quid adhuc virtutis habes, me contere, cuius
Militiam claudit septemplex arca Sophiæ,
Et caput astriferum sibi vindicat utraque lau-
rus.

Motus Alexander miseretur obire volentis,
Ac placidē subicit: Pro monstrum! quisquis es,
inquit,

Vive precor, moriensque suum ne destrue tan-
tis

Artibus hospitium, numquam mea dextera su-
det,

Vel rubeat gladius cerebro, tam multa scienti;
Vtilis es mundo: quis te impulit error ad ame-
nes

Tendere velle stygos, ubi nulla scientia floret?
Dixit, *b* at ille pedes terræ se mandat, eique,
Quæ se dislocians ocream lorica relinquit, *c*
Sauciat ense femur, & dedicat arva cruore.

Infremuit Macedo, Zolœaque ut parcere posset
Admissum procul egit equum, sic ergo remo-
tus

Con-

a Nectanebi. *b* Dixerat ille. *c* reliquit

Continuit bilem, verum Meleager in illum
Irruit, & Zolœæ, quæ cruri tibia nubit,
Cædit utrumque genu, tum cetera turba jacen-
tem

Comminuunt in frustra virum, stellasque re-
ponunt.

Tunc verò in Darium pondus discriminais
omne

Conversum est: quid agat? videt arva cruore
suorum

Pingua, se circa videt exanimata jacere
Corpora tot procerum, [*fugiuntque quibus
superantè*

Videbat potius a] quin viscera fusa trahentes
Inter equos auriga jacet, cervice recisa.

Dum dubitat, fugiatne pedes, seseve labore
Perdere? Perdiccas jaculum jaculatur, at illud

Se capiti adfigit, cerebrum tamen ossa tuentur:
Excutitur Darius curru, nec sustinet ultra

Ferre aciem, turbamque pedes declinat, & in-
ter

Degeneres, profugosque legit compendia saltus,
Donec ei sonipes oblatus ab Aufone, magnum
Transtulit Euphratea, ac se Babylona recepit,

Hunc ubi fortunam *b* belli mortisque ruinam
Evasisse fugâ sensit Mazæus, & illi

Quorum victoris animi excellentia nondum
Evelli à campo, Martisque furore sinebat

C

4

Ex-

a Ambo hac hemistichia inclusa, in altero
MS. omittuntur. *b* furtivâ.

Extemplo turbata malis, audacia tantos
 Destituens motus, didicit servire timori.
 Inque metum conversa fides, fugit agmine facto
 Turba ducum, partésque labant, ubi summa
 movetur, *a*
 Cúmque caput nutat, turbari membra necesse
 est.

Cæditur à tergo populus, furit altera cædes,
 Pro domino patriaq. mori dum posset honeste,
 Dedecoris, mortisq. luem fugiendo meretur.
 Iam satur ad loculum redit ensis, & ipse Pe-
 lasgos

Victores victor à cæde recedere cogens,
 Ad gazas properare jubet, rapiendaque gazæ *b*
 Munera, quæ saltus jacet interclusa latebris,
 It celer, & partas partitur partibus æquis
 Victor opes, onerantur equi, gemit axis avarus,
 Iam satur est, aurumque vomit summo tenus
 ore

Sacculus, & nexus refugit, spernitque ligari,
 Fessâ legendo *c* manus, non est fatiata legendo.
 Quin caligæ, patulique sinus turgere docentur.

Itur in imbelles, agmen muliebre, catervas,
 Quarû ubi marmoreo rapuere monilia collo,
 Extorquet *d* torques, & in aures perdidit auris,
 Itur in amplexus nuptarum, virginitásque
 Vim patitur, coit in patulo, tractatque puden-
 da

Sanguinolenta manus, coitus pars altera labem
 Con-
a morerentur. *b* præda. *c* ligando. *d* Extortit.

Contrahit incestus, verum pars altera luget,
 Et venit ad veniam, patientis namque reatum
 Vis illata levat, minuitque coactio culpam.
 Maiestate tamen salva, salvoque pudore
 Tota domus Darij, genitrix & regia conjux
 Et soror, & natus (tanta est clementia regis)
 Curribus auratis in Dorica castra vehuntur.
 Et matrem Darij sic tractat, *a* ut hanc sibi ma-
 trem

Eligat, uxori det *b* nomen habere sororis :
 Septennem puerum in natum sibi mitis adop-
 ter. *c*

Tant' enim virtutis amor tunc temporis, illo
 Pectore regnabat, si perdurasset *d* in illo
 Ille tenor, non est quo denigrare valeret
 Crimine candentem titulis infamia famam,
 Verum ubi regales, Persarum rebus adeptis,
 Deliciæ posuere modum, suasitque licere
 Illicitum & licitum, genitrix Opulentia luxus,
 Corripuit fortuna physin, cursuque retorto
 Substitit unda prior, vitiorum cautibus hærens.
 Qui pius ergo prius erat hostibus, hostis ami-
 cis,

Impius in cædes, & bella domestica demum
 Conversus, ratus illicitum nil esse tyranno;
 Præterea, quis prætereat summum sibi patrem
 Vsurpasse *e* Iovem? nam se genitum Iove credi
 Imperat, & credit hominē transgressa potestas,

C s Seque

a In Matrem sibi se sic temperat— *b* das
 & adoptat. *d* permansisset. *e* usurpare

Sæque hominem fastidit homo, minimamque videtur

Esse sibi, cum sit inter mortalia summus.

Mittitur interea cum Parmenione Damasci

Miles, ut à victis extorqueat urbe repostas

Reliquias gazæ, sed jam centebat habendas

Victori Præfectus opes, dominoque priori

Proditor infidus, cautè quos traderet hosti

Traxerat urbe suos, fortunæ namque meatu

Mutato, mutatus erat, sic unius uno

Crimine Persarum, cæsis tot millibus ipse

Cum reliquis cecidit, Dario solamen id unum

Damnorum, luctusque fuit, cum nuntius ipsum

Artificem sceleris asserret in agmine primo

Arte perisse sua, nec iniquam sustinet ultra

Dicere fortunam, quæ iusta lance rependit

Sontibus interdum, prostrata fraus ignava meretur.

Hæc Dario medicinam ali, sic pæne malorum

Omnia cum quodam veniunt incommoda fructu.

Septimus accenso Phœbea lampade mundo

Presserat astra dies, cum rex pro more peracto

Funeris obsequio tendit Sidona, vetustam

Phœnicum gentem, quibus in sua jura redactis,

Ad Tyrios convertit iter, quos omne paratos

Martis ad examen, murique abrupta tuentes,

Gaudet Alexander suspecta cominus urbe,

Invenisse viros, tot propugnacula muris

Edita; dispositæ longo stant ordine turres,

Quæ

Quæ lapidum valeant refugos eludere jactus.

At quacumque aditum molitur saxea moles,

Adfunt obtenta & clypeorum crate clientes.

Plurimus hic fundit fundam jaculator, & arcum,

Plurima suppositis mortem ballista minatur.

Verum ubi longa dies afflictis civibus urbem,

Navali modò congressu, modò Marte pede-

ftri

Fregit, & appostitis utrinque ad moenia Graidina

Navibus, hostiles dissolvit & machina muros:

Abque aliquo perijt discrimine sexus & ætas

Omnis, & à nullo scelus æquo iudice pensans

Abstinet gladius, etenim cum moenia nondum

Cingeret obsidio, missos à rege Quirites

Paci ut consulerent, angusto in tempore civis

Et pace, & medij violato foedere juris,

Implicuere neci legatos, unde tyranno

Infensi, nec enim veniam meruere mereri,

In quibus & veniæ, & pacis legatio nullam

Invenit veniam, Macedo jubet ocyus omnes

Cladibus involvi, præter quos templa tuentur;

Fit fragor & planctus, crebrescit flebile mur-

mur,

Aurea femineus perstringit sidera clamor,

Dumque in præcipiti rerum discrimine nu-

tant,

Quæ magis incumbit ventorum spiritus urbi,

Substituunt ignem, volat ad fastigia flammæ

C

6

la-

a obiecta. b impiegit.

Inflammata fames, & eo magis esurit ignis,
Quò plures tabulata cibos, alimentaque præ-
bent.

Mista plebe patres pereunt, genus omnibus
unum

Mortis, sed species moriendi non fuit una;
Iste pyram ut fugiat, a gladios incurrit, at ille,
Ut gladios fugiat, medios se mittit in ignes;
Nonnullos, alia mortem dum morte caverent
Vrbis semirutæ lapsos de mœnibus, ulro
Aequorei vehemens absorbit amnis hiatus,
Occultas alij latebras, vacuosque penates
Querentes laqueos jugulis aptare parabant,
Et mortem fecere sibi, ne morte perirent
Inflicta á Graijs, alios divortia mortis b
Querere dum puduit, pro jure & legibus urbis,
In faciem patriæ libertatémque tuendo
Elegere mori, mortis genus istud honestum,
Et labi sine labe fuit, non cedere, cædi,
Cæderéque & cædi c dum non cédantur inulti.
Occurrunt, d & materiam ferientibus adfert
Gens devota neci, feriunt, feriuntur & ipsi:
Dúmque necem patiuntur, agunt, ad utrúmque
parati;

Nec minus excidium conjux Cytheræius in-
fert;

Solvitur in cineres ab Agenore condita primò
Nobilis illa Tyrus, quæ, si præclara merentur
Vatum

a reverens. b Martis. c cadere quàm cædi.
d Concurrunt.

Vatum dicta fidem, famæ si credere dignum est,
Vocum sola notas, & rerum sola figuras
Aut didicit prior, aut docuit; Sic ergo tot annis
Indomitam indomitus domuit Macedum furor
urbem

Verùm vera fides & pax divina sub ipso
Christorum Christo a reparatis mœnibus urbẽ
Restituere, ubi plebs veri studiosa flagrans-
que

Thuribulo mentis, Crucifixi nomen adorat,
Cuius sunt aliæ septeni climatis urbes
Quas patria ditione tenet, longumque tenebit.
Præmonuisse alias poterat Tyrus obruta gen-
tes;

Nequa sub Eoo regio præsumeret orbe
Pellæi déinceps, b Macedumque laceffere vi-
res

Gaza tamen Dariû, c causamq. secuta priorẽ,
Ausu parem, superos muris excludere tentat,
Fortunam si fortè fides evertere possit;
Dúmque suum Mars explet opus, dum cæde
cruenta

Et damno partis utriusque protervit utrinque;
Barbarus ad regem veniens, ut transfuga, ferrum
Occultans clypeo, Magni caput appetit ense,
Sed quia fatorum stat inevitabilis ordo,
Eventusque hominum series immobilis arctat,
Erravit temulenta manus, ferroque perire

Non

a Alludit Poeta ad tempus quo Tyrus Fran-
cis parebat. b nomen. c superis.

Non patitur Lachesis, cūi jam fatale venenum
 Confectūque diu lethæa *pixide clausum*
 Lurida condiderat mediante favore suorum
 Porrectura duci dea post duo lustra bibendum,
 Hic Arabis dextram, quia sic erravit eodem
 Quem malè libravit *a* rex imperat ense reci-
 di:

Quisque prius sopitus erat jam fraude recenti,
 Martius evigilat furor, & sub corde calenti
 Ira recrudescit, dūmque instat turbidus hosti,
 Ausa nefas, lævum perstringit fraxinus armum,
 Et medium cruris elisit saxea moles:
 Sed licet accepto bis vulnere, non tamen acri
 Destitit incepto Macedo, sed prodigus auræ
 Vitalis, scindit cuneos, ipsūmque tyrannum
 Obruit, *b* & victis urbem tradentibus intrat.

Hinc ubi disposuit procerum discretio reg-
 no,

Tendit in Ægyptum, qua sub ditione redacta,
 Ardet rex Libyci sedes Hammonis adire,
 Difficiles aditus, iter intolerabile, quamvis
 Fortibus & paucis: rorem sitit arida tellus,
 Et cœlum mendicat aquas, æstūque perenni
 Marcescit *c* regio, & steriles moriuntur are-
 næ,

Cūmque tenax sabulum solem concepit *d* &
 arvæ *e*

Impulsūque pedum concrevit turbo, procellas
 Hic

a vibravit. *b* observis. *c* Increvit. *d* sus-
 cepit. *e* auram.

Hic Syrtis habuere suas, hic altera sicco
 Scylla mari latrat, hic pulverulenta Charybdis;
 Pulvereos vomit ille globos; jacer ille sepultus
 In sabulo; fortassis eos levioze procella
 Punisset mare Neptuni, quā pulveris æquor.
 Nusquam culta virent, hominis vestigia nus-
 quam,

Nusquā terra oculis, nusquā sese objicit arbor.
 Tam quater irriguos libraverat æere currus,
 Memnonis impendēs lacrymas aurora sepulcro,
 Cūm Macedūm rector, & cetera turba superstes
 Hammonis subiēre nemus, fontēmq; biberunt,
 Quē satis indignū est inter memoranda silere;
 Cūm sol frenat equos, tepidos habet unda me-
 tus,

Frigidior glacie est, quando ferventior arva
 Exurit Titan, mediæ fervore diei;
 Axe sub Hesperio cūm jam præsepia mundans
 Solis equos stabulare mari parat hospita Te-
 thys,

Ambrōsiāque locat, & liberat ora Iupatis:
 Frigoris excludo paullūm torpore tepescit
 Fons Iovis, ac Phœbo torrentior æstuat idem,
 Cūm mundū madidis medius sopor irrigat alis;
 Quōq; magis Phœbus solidum festinat ad ortū,
 Tantō plus soliti reminiscitur unda teporis,
 Et nocturnum eam cogit decrescere fervor,
 Donec Phœbeo rursus languescit in ortu.

Rex ubi consulto lætus Iove munera solvit,
 Regreditur Memphim licet affectaret adustas

Actio-

Aethiopum gentes, & inhospita Memnonis ar-
va,

Auroræ sedes, atque invia solis adire.
Sed durum Martis & inexpugnabile æ tempus,
Et præfixa, dies mundi visura tumultus,
Et strages pugnae, quam maturaverat hostis,
Vicina instabat, positamque regentis in arcto
Cogit ab incepto mentem desistere voto,

Arctabant rigidam maiora negotia mentem,
Interea Darij reparato robore, totus
Conjuratus adest in prælia mundus, eumque
Præteriti pudor & spes incentiva futuri
Rursus in arma vocant, coeunt in castra Quiri-
tes

Permissi agricolis, queritur cessare ligones
Radicosi ager, & sentibus obsita tellus,
Suspirant ad plaustra boves, dorsumque came-
li

Barbaries gentis, elephantibus bellica pressit
Machina, turrito gradientes agmine, nec se
Bubalus absentat, numquam tot millibus Ar-
gos

Aggrediens hominum siccavit flumina Xerxes.
Sed neque tam multas collegit in Aulide gentes
Vltor adulterij, cum classi defuit æ quor,
Virgineusque cruor monitu Calchantis iniqui
Deterisit facinus, & ventos sanguine solvit;

Miratur Macedo, tot millibus antè redactis
In nihilum, plures rediviva morte renasci

Ad

a inevitabile.

Ad mortem populos rursusque ad bella vocari.
Non secus Antæum Libycis Iove natus arenis
Post lapsum stupuit maiorem surgere, donec
Sublatum rapiens: Vana spe duceris, inquit,
Hic æ Antææ cades. Vel cum tot cæde suorum
Fecundam capitum domuit Tirynthius Hy-
dræ.

Iamq. per Euphraten discriminis immemor
omnis

Contemptor numeri, rapidum transegerat ag-
gmen

Terrarum domitor, exustasque ignibus urbes,
Quas aditurus erat, fumantisque invenit agros,
Quos duce Mazæo Darius præceperat uri
Vt tali articulo fortunæ flectere cursum
Possit, & exutos Cereali munere frugum

Cogeret audaci Graios desistere cœpto,
Desperare aditum per saxa rigentia flammis,
Molirique fugam, dum cuncta exusta viderent,
Et loca feta igni, & viduatos gramine colles
Otia cum sulci gemerent, victumque negaret
In cinerem resoluta Ceres. Sed sorte secunda

Vsus Alexander, ad summi semper honoris
Adspirans apicem, Tigri velocior ipso,
Tigri, qui celeri fortitur ab impete nomen,
Tigris aquas superat, qui gurgite saxa volutans
Grandia, in armoreas exit truculentus in undas.

Nec mora, ne Dario regni penetrare liceret
Interiora sui, canis ut venaticus altis

Occul-

a bus.

Occultum filvis Actæona, nare sagaci
 Vestigat, vel qui venator Gallicus aprum
 Irato sequitur stringens venabula ferus,
 Haud aliter Dariū venatur, & * *Arbela* præter
 Castra locat, quem cæde sua, quem fraude suo-
 rum

Infamem facturus erat, periturus eodem,
 Fixerat inausulto jam tunc tentoria vico.
 Tempus erat dubiam cogens pallefcere lucē,
 Sed neque lux, neque nox imponit nomen,
 utrumque est,

Et neutrum, tenui discrimine; verius ergo
 Ambiguum cum sit, dixere Crepuscula a *nostris*,
 Hesperus irriguum jam maturaverat ortum,
 Iamque minante oculis caligine, sidera solis
 Supplere officium, luna mediante, parabant;
 Cum Phœbe mundo fratris manifesta recessa
 Exhilarans hominum nascenti climata gyro
 Palluit, & primò defectus passa nitoris,
 Demum sanguineo penitus suffusa rubore
 Fœdavit lumen, Macedumque exterruit ipsos *b*
 Cum vulgo proceres; cum tantum *c* frenderet
 hostis,

Cumque instaret eis, invito Numine belli
 Præfinita dies, parti seralis utrique,
 Cæloque aspicerent minitantiæ sidera, tantum
 Exhorreere nefas, atque id portendere signum.
 Non mirum nutare animos armisque refertas
 Dormitare manus, trepidant concussa recenti
 Corda

a *Græci*. b *omnes*. c *terra infrederet*—

Corda metu, & rauco crudescunt murmure ca-
 stra;
 In causa Macedo est, culpamque refundit in
 ipsum
 Seditiosa cohors, jam tædet in ultima mundi
 Invitos à rege trahi, montana queruntur
 Invia, desertas Vulcano vindice terras;
 Vrbes & fluvios admittere nolle nocentes,
 Velle hominum Dominos, Dijs indignantibus,
 esse,
 Astra insensa sibi, solitumque negantia lumen,
 Inscriptos homini, Regem transcendere, si-
 nes,
 Affectare polum, patriæ contemnere sedes,
 Vnius ad laudem tot inire pericula, tantæ
 Fortunæ variare vices, jam vulgus in istos
 Exierat questus, jam seditione moveri
 Cæperat, eventu cum Rex interritus omne
 Concilium vocat, & vates quibus arte magi-
 stra
 Astrorum dederat divina peritia *a* nomen,
 Consulit, & lunæ quæ causa infecerit orbem?
 Quid Superi super his *b* caveant? quæ uni-
 gmata fati
 Significare velint? jubet in commune referri:
 Inter fortilegos vatium, stellisque sequentes
 Maior *c* Aristander, sterili iam marcidus ævo;
 Parcite, ait, vanis inceffere fata querelis,
 Fata regunt stellas, & quos ab origine cursus,
 Quæ

a *potentis*. b *hoc*. c *Stabat*.

Quæ loca, quos motus, vel quod *a* portendere
magnus

Ille fator rerum dedit, hoc certo ordine ser-
vant;

Nec quidquam mutare queunt de mente pro-
funda,

Quidquid ab æterno præviderit illa, futurū est.

Seu terræ incumbens extendat littora Tethys

Gurgitis augmento, seu tellus subruat urbes,

Concurſu *b* laterum, seu morbidus inſuat aër,

Seu tenebris fufcare diem, seu cornua lunæ

Caligare velit, seu tardiùs ire galerum *c*,

Omnia descendunt à ſummo Conſule rerum.

Quo niſi conſulto, nihil eſt quod ſidera poſ-
ſint.

Inde eſt quod lunæ pallescit luridus orbis,

Cùm terram ſubitura ſuos abſcondere vultus

Fertur, & humano parat evaneſcere viſu.

Vel cùm fraterno premitur ſplendore Diana,

Qualiter accenſæ jubar, igniculūque lucer-
næ

Invida *d* maioris obſcurat flamma camini,

Dogma tamen veterum non vile, patrūque
ſecutus

Memphios, haud dubitem Græcorum dicere ſo-
lem,

Perſarum lunam, cum deſicit ille, ruinam

Graium, Perſarum cum deſicit illa notari.

Dixit

a quid. *b* concuſſu. *c* planetam. *d* vivi-
da.

Dixit & exemplis veterum *a* pro teſte re-
ſolvit

Perſidis acta ducum, quibus incumbente fla-
gello

Fortunæ, obſcuro lugubris Cynthia cornu

Palluerat; ſtetit ergo ratum, quod cæna ſeneſc^o

Arguerat, meruitque fidem ſententia vatis;

Editaque in medium eſt, flexit pavitantia vulgi

Conda ſuperſtitio, qua nil diſtrictius *b* ad ſe

Inclinat turbam, rapit *c* ora, manūſq. refrenat,

Quæ cum ſæva, potens, mutabilis æſtuat æſtu

Multivagæ mentis, vana ſi fortè movetur

Religione ducum, ſpreto moderamine vatium

Imperium ſubit *c*, & regū contemnitiſ habenas.

Ergo ubi torpentes ſpes & fiducia fati

Erexit mentes, armis, dum corda calerent,

Vtendum ratus eſt Macedo, ne frigeat ardens

Impetus, extemplo velli tentoria, circa

Noctis iter medium jubet, & præcedit oantes

In primis, raro contentus milite, turmas.

CAPIT-

a utens. *b* adſtrictus. *c* regit.

CAPITULUM
SIVE
ARGUMENTVM

LIBRI IV.

Quartus ad uxoris Darij lacryma-
bile funus
Convertit Magnum, Darium la-
menta fatigant,

Falsaque suspicio, legati certa reportant
Ad Darium responsa, adstant hinc inde pa-
rati

Ad bellum cunei, terretur imagine belli,
Conciliumque vocat Macedo, responsa suo-
rum

Reijcit, & somnum differt in tempora lucis.
Excitus à somno a pernicipiter induit arma,
Præmunitque suos verbis & rebus: & ecce
Concurrunt acies, penetrâtque in sidera
clamer.

a somnis.

ALE-

ALEXANDRIDOS
LIBER IV.

LViridus, & piceo suffusus lumina fumo,
Quartus anhelanti ferales ante tumultus

Lucifer ibat equo, sterilisque æ effusa per a-
gros

Inter arenosi subiectum gurgitis amnem,
Et montem summo parientem b vertice nu-
bes

Desertum rapiebat iter, spe ducta Pelasgum
Imperiosa phalanx; cum regia decidit uxor
Captivarum inter molles collapsa catervas,
Quam dolor, absentisque viri, patriæque ja-
centis,

Continuusque viæ labor, expirare coëgit.
Non secus indoluit regum fortissimus ille,
Et pius everfor, quam si cecidisse peremptas
Nuntius adferret unâ cum matre sorores;
Et lacrymis, quales Darius fudisset, obortis
Exiit in planctum iuvenis iam cana senectus:
Funeris assedit loculo, & quæ rara tyrannis

Semper

a virides. b Et sitvas summo parien-

Semper inest, fregit pietas generosa rigorem
Principis indomiti, lacrymâsq; extorsit ab
hoste.

Post raptum semel hanc inspexerat, at præ-
tiosa

Reginæ species non incentiva furoris

Causa sibi fuerat, custodem se esse pudoris

Maluit, & formæ, neutrumque sibi temerare

Gloria maior erat, quam si violaret utrumque.

Nuntius ad Darium medijs elapsus Achivis

It spado * *Tyriotes*, quem scissa veste cruentis

Vnguibus, & lacero super ora jacente capillo,

Et vultum multo lacrymarum flumine mersum

Vt vidit; Ne differ, ait, turbare, salutis

Si quid adhuc superest in me, mihi solve timo-
rem

In luctum, didici miser esse, malisque retundi,

Hoc solamê, & hæc misero medicina malorum,

Sortem nosse suam; ludibria cruda meorum,

Atque ipsis adfers omni graviora flagello,

Quod tamê ipse loqui timeo. Tunc excipit ille:

Quantuscunq; potest reginis (inquit) ab illis

Cedere, qui parent, honor & reverentia *ces-*
sit b

A victore Tuis; verum tua nobilis illa

Et soror & conjux, quod vix præsumo fateri,

Exijt à medio, corpusque reliquit inane.

Tunc verò in gemitum & planctum conver-
sa videres

a c. b tantus.

Castra,

Castra, senex jacet exanimis, sædâtque verena-
dam

Pulvere canitiem infelix, ideòque peremtam

Vxorem, quia casta pati probra nollet, apud se

Nescius affirmat, unòque spadone retento

Excludit reliquos, jurat spado, nulla tulisse.

Damna pudoris eam, nil importasse molesti

Raptorem raptæ, verum gestisse mariti

Officium lacrymis, & dignas indole tanta

Solvisse exequias; hinc sollicitudine mista

Suspicio, graviter animum trajecit amantis;

Æstuat æger amans, à consuetudine stupri

Ortum conjectans raptæ & raptoris amorem:

Hæc captiva, inquit, & forma & sanguine cla-
rens,

Hic dominus fuit, & juvenis, voluisse probatur,

Quod potuisse patet, his æstuat anxia curis

Languida mens Darij, donec testante Penates.

Et Superos, servo castam vixisse maritam.

Facta fides Dario; tollens ad sidera palmas,

Et faciem irriguo lacrymarum fonte maden-
tem:

Summe Deum Pater, inquit, & una potentia
rerum

Dij patrij, & quorum nutu stat Persicus a or-
bis,

Primum quæso mihi regnum stabilite, meis-
que:

Quod mihi jam tolli si præstinistis, & à me

a sphericus.

D

Trans-

Transferri fati jubet imperiosa voluntas
Regnum Asiae, me post, hic tam pius hostis ha-
beto

Tam clemens victor. Dixit, superòsq. profusis
Invitat lacrymis, ut vocem fata sequantur.

Et quamquam frustra, jam pace bis antè petita
Consilia in bellum converterat, hostis amore
Victus & exemplo, cum Palladis arbore tutos
Praefectos equitum, quibus allegatio pacis
Commisissa est, jubet ire decem, quorum unus
Achillas,

Qui quantum eloquio reliquis, tam praestitit
ævo,

Sic cœpit: Darium, rex clementissime, pacem
Ut toties à te peteret, vis nulla subegit, a
Sed tua, qua satis es in nostros usus, ab illo
Expresfit pietas; matrem, pia pignora, natos,
Absentes tantum, non captos sensimus, harum
Quæ superant, custos pius, & tutela pudoris,
Haud secus ac genitor curâ geris, omne fausto
Reginas dicis, hostilisque immemor iræ
Fortunæ speciem pateris retinere prioris:
Luridus in vultu color, & liventia fletu
Lumina, *convincunt* b quanto clementior hoste
Hostis es, & facies auferet velamina menti,
Talis erat Darij, cum legaremur ab illo
Qualis Alexandri patet, uxorem tamen ille
Tu luges hostem: clypeum jam læva teneret
Iam stares acie, jam te vibraret in hostem

Ful-

a coegit. b conjiciunt.

Fulmineus * *Bucephalus*, jam te sentiret in armis
Horrificum Darius, nisi coniugis eius humane
Cura moraretur: rata sit concordia, natam
Non sine dote offert Darius tibi, quidquid ubiq.
Terrarum est inter Phryxæ litoris oram,
Euphratèmq. tibi, nata mediante, precatur,
In dotem capito, teneatur filius obfes
Et fidei & pacis: redeat comitata duabus
Virginibus mater, quarum ter dena talentum
Millia sunt a pretium, fulvo decoctæ metallo.
Quod nisi te Superi maiori pectore fultum
Humanosque artus divina mente beassent,
Tempus erat, quo nõ solum pacem dare, verum
Poscere deberes, & fœdus inire; vidésne
Quantus in arma ruat Darius? quot ab orbe re-
moto

Excierit gentes? quot classib' equor obumbret?
Nec mare navigio, nec castris terra locandis
Sufficit, objectæ claudunt maris ostia puppes,
Quid moror? unus habet, quas non habet arca
vires.

Magnus ut accepit Darij responsa, citatis
In cœtum ducibus, quidnam super his sit agen-
dum

Consultit, ambiguum videas mussare senatum,
Et siluisse diu perhibetur curia, donec
Parmenio, cuius non tam facundia sollers
Quam constans animus, nec ei tam dicere
promptum,

D

a

Fortia

a sint.

Portia quàm facere est : Dudum redimentibus,
inquit,

Reddendos fore censuerã, cum maxima posset
Ex ipsis, qui vel ob iter periẽre, vel arctis
Compedibus lapsi fugẽre, pecunia reddi:

Id quoq. nunc censemus, ut auri pondere tanto
Imbellis populus, genitrix cum prole gemella
Permutetur anus, quæ Græcorum agmen, iter-
que

Impediunt potiùs, tam latum & nobile regnum
Condicione potes nanciscier, absque tuorum
Sanguinis impensa, sed nec reor hæctenus Istrú
Inter, & Euphratem tot possedisse jacentes
Quemquam alium terras, tamen & graviora
superfunt.

Inspice, quanta petas, quantumque reliqueris
orbis

Post tergum domiti, patriam, non Bactra, vel
Indos

Pectore habe memori: post fortia gesta reverti
Tutiùs in patriam est, quàm vivere semper in
armis.

Consulis arbitriũ tulit ægrè Magnus: Et, à me,
Si essem Parmenion oblata pecunia palntæ

Præferretur, ait, mallẽmque inglorius ire, &
Quàm sine dixitijs palmam cum laude mereri.

At nunc securus sub paupertatis amictu
Regnat Alexander, regem me glorior esse,
Non mercatorem; fortunæ venditor absit.

Nil

a esse.

Nil venale mihi est. si reddendos fore constat,
Gratiùs hoc gratis reddi, donòque remitti
Censio quàm censu, pretium si dona sequatur.
Gratia non sequitur, nec habent commercia
grates.

Hæc ubi dicta super responso consulis: intrò
Legatos iubet admitti, Dariòque referri:
Quòd clementer, ait, feci, quòdque indole di-
gnum,

Naturæ tribuisse meæ, non eius honori
Me scierit, me femineum non sentiet hostem
Agmen, Alexandrum tutò contemnere possunt
Soli contemti, non infero talibus arma,
Qui nequeant armis uti, quibus arma negavit
Naturæ pigra mollities, armatus oportet
Sit, quemcùmque odijs aut ira fecero dignum;
Quod si fortè bonæ fidei invigilaret, & b à me
Expeteret pacem, totòque recederet orbe,
Ambigerem fortassis, an id concedere vellem,
Cùmque meos inodò pollicitis, ad proditionẽ
Solllicitet Dariò, modò munere palpet amicos,
Ut mea fatali maturent fata veneno,
Persequar ad mortem: neque enim mihi, iustus
ut hostis

Prælia molitur, verùm ut sicarius, immo,
Ve verum fatear, ut latro, veneficus instat.
Conditio pacis quam vos prætenditis, illi,
Si tulerò acceptam, palmam conferre videtur
Quæ trans Euphratem consistunt, omnia nobis

D

3

In

a sequantur. b ut.

In dotem adfertis, unde & vos arbitror esse
Oblitos, ubi colloquimur, mea transijt ala
Euphratem, metan dotis mea castra relinquūt.
Pellite ab hinc regem Macedum, ut vestrum
sciat esse

Quod mihi donatis, multum mihi praestat
honoris,

Si me Mazæo generum preponere querit;

Ite reportantes vestro hæc mea dicta tyranno:

Quidquid habet Darius, quæcumque amisit, &
ipsum,

Esse mei juris, & pugnae & b præmia Grajùm.

Sic ait, & Persas celeres in castra remittit;

Mittitur à Dario Mazæus, ut occupet, hostis

Quos aditurus erat colles, & plana viarum.

Interea Macedo condivit aromate corpus

Vxoris Darij, tumulumque in vertice rupis

Imperat excidi, quem structum schemate miro

Erexit celebrer digitis Hebræus Apelles

Nec solum reges & nomina gentis Achææ,

Sed Genesis notat Historias, ab origine mundi

Incipiens: aderat confusis partibus hyle,

Et globus informis vario distincta colore

Quattuor impressis parietibus elementa sigillis. c

Hic Operum series, quæ Sex operata Diebus

Est Das, inter quæ, auro spirante nitorem,

Luciferum, & rutilis lambentibus aëra gemmis,

De tenebris primam videas emergere lucem.

Dignior hic inter animas ratione carentes

De

a offertis. b Graijs, c figuris.

Delimo formatur homo, quem costa fefellit
Propria, lethifero colubri seducta veneno.
Exclusis patribus, primaque à matre receptis
Ignea virgulti a limen romphæa tuetur
Inde Cain profugus Bigami non effugit arcum,
Pullulat humanum genus, & polluta propago,
Decedit virtus, vitium succedit, adhærent
Coniugio illicito, pietas receduntque recedunt;
Factorem, si triste notes in imagine signum,
Pœnituisse putes, hominem fecisse. laborat
Arcifaber b gen^o omne animæ clauduntur in arca.
Post refugos fluctus replet octonarius orbem;
Vinea plantatur, & inebriat uva parentem.
Hic Patriarcharum seriem specialius c aurum
Exprimit, emeritos videas ridere parentes;
Venantemque Esau, turmisque redire duabus
Luctarique Iacob; sequitur distractio Ioseph,
Et dolus, & carcer, & transmigratio prima;
Hic dolet Ægyptus denis percussa flagellis;
Transvehit Hebræos, equitatus regis & arma
Subruit, & puro livescit Pontus in auro.
Hic populum manna desertis pascit in arvis; d
Lex datur; & potum sitienti petra popinat;
Succedit Ben Nun Mosi post bella sepulto,
Natio subijcitur, Iordanes contrahit amnes
Post cineres Iericho * furtum reus eluis A-
chor,

Perolvit * Iosue naturæ debita, postquam

D

4

Funi-

2 -- custodis virgulti romphæa limen, b Ar-
chifaber. c speculativum, d agris.

Funiculo patrum divist fratribus orbem,
Iudicibus tandem populum supponit Apelles.
Inter quos Samson fortissimus, attamen a il-
lum

Fortior exerceat p̄ciso b Dalila crine.

Rúthque Moabitibus viduata priore marito,

In genus Hebræum felici fœdere transit.

Altera picturæ sequitur distinctio, Reges

Aggrediens, funúsque Heli Samuc lis ab ortu,

Murmurat in Silo populus; de * Benjamin exit

Qui regat Hebræos, sed enim quia dissonat eius

Principio finis, Isai de semine princeps

Præcipitur populo, qui contudit arma Goliæ,

Inque acie belli cum prole, cadente tyranno,

Regia desertos damnat maledictio montes.

Hic * Afael, Abnérque cadunt, incurrit * Vriás

Quam tulerat mortem, patricidam detinet ar-
bor,

Quem fodit hasta viri, patriam lugere puta-
res

Effigiem; sed postquam humanitus accidit illi,

Construitur templum, vivunt mandata sepulti

Pacifico regnante, patris, nec sacra tuetur

Ara Ioab, Semeique vorax intercipit ensis,

Consilio juvenum perdurat celsitima perenne

Cum populo regum, d̄ lis est de divite regno,

Quodcumque alterutrum præclare gessit, eo-
dem

Mar-

a & tamen. b pretioso. c pharisæa.
d Et populi, & regum.

Marmore docta manus, & res & nomina pingit;
Ne tamen infamet gentem, & genus, idola
a regum

Sordes fraterni, Samariæ, Numina regni

Præterit, & funus * Iesabel de turre cadentis,

Mólique tacetur Achab, & vinea sanguine
parta.

Non ibi cum socio Quinquagenarius ardet.

Sed gens sacra Baal gladio feriuntur * Helix,

Discipulúsque dolet non comparere magistrú;

Quos tamen illustres declarat pagina reges

Altior ordo tener, Ezechias idola purgat;

Et revocat longo sopitas tempore leges:

Hic ægotantem videas, solísque recursum,

Et clarum titulis celebrantem Pascha * Io-
siam;

Præter quos nullus regnavit in omnib⁹ expers

Labis apostaticæ, nullúsque à crimine mundus.

Ecce Prophetarum quo Rege & tempore
quisque

Scripserit, effigies habet altior ordo locatas;

Hic Signum dat Achaz: Ecce, inquit filius A-
mos,

Virgo concipiet. híc sub Ioachim * Ieremias

Occasum dolet, &: Dominum nova monstra
creásse

In terra, b mulierque virum circumdabit, in-
quit,

Et stans Ezechiel post captam d̄ gentibus urbem,

D

;

se

a Helicè. b terris.

Se vidisse refert, clausam per sæcula Portam,
Scilicet intactæ designans virginis alvum.

Occidetur, ait Daniel, post *temporis a illas*
Hebdomadas Christus: Vatù billena sequuntur
Nomina, cum titulis & in unum consona dicta.
Ultima pars regnum Cyri, populique regressum
Sub duce * Zorobabel habet, hic reparatio tēpli
Pingitur, Historia non præmittitur Esther
Causâque mortis Aman, stolidâque superbia
Vasti,

Hic sedet in tenebris privatus luce * Tobias,
In castrisq. necat Holofernen mascula Iudith,
Torâque picturæ series finitur in Esdra.

Magnus ut exequijs tumulo de more peractis
Inferias solvit, festinus castra moveri
Imperat, & rapido cursu bacchatur in hostem,
Et Menidam raro contentum *b* milite campos
Explorare jubet, ubi rex Persæque laterent,
Quo procul inspecto Mazæus præpete cursu
Contraxit turmas, & sese in castra recepit;
At Darius patulis avidus decernere campis
Instaurat bellorum *a* acies, cunéosq. pererrans,
Pectora tã monitis onerat *d* quâ præstruit armis.

Iam loca Pellæus castris elegerat, unde
Aurea Persarum poterant tentoria cerni;
Iam vexilla ducum spatio distantia parvo
Iam stabant acies, hinc inde volare videres
Ventorum facili *e* incurso per inane dracones;
Cum

a septuaginta. b contemptum. c bellis. d ar-
mat e impulsu facili per---

Cū Macedum furor infremuit, strepitûq. soluto,
In Persas raucis stridoribus impulit auras;

Nec minus adversi certant elidere Persæ
Horrisco clangore polum, tremis orbis & axis
Ad sonitum, tremulôq. genu vix sustinet Atlas
Perpetuum pondus, rursus nova bella gigantum
Orta putans *resilit replicatis vocibus* Echo,
Et patulæ rauco respondent gutture valles,
Armatas inhibere manus, populique furorem
Vix potuit Macedo, quin excitus ordine rupto
Frenderet, incussôq. gradu, raperetur in hostem.
Sed quia jam fessus emenso Cynthius orbe
Obtenebrans faciem, ne funera tanta videret,
Emerito, mergi certabat in æquora, curru.

Ipse jacit vallum, & Graijs edicit eodem
Castra locare loco: paretur, & aggere facto
Se rapit ad tumulum, quo totû cominus hoste,
Et sparsas oculis potuit revocare phalanges;
Totâque venturi facies discriminis illi
Obijcitur, videt armifonas radiare cohortes,
Distinctas acies, phaleris, aurôque superbas,
Barbariem populi, confusâque murmura vocû
Audit, & horrisonus aures percellit equorum
Hinnitus, quæ cuncta viro, si credere fas est,
Incussere metum, facilémque ad nobile pectus
Córque giganteum reor ascendisse pavorem.

Non alio Typhis curarum fluctuat æstu
Cûi blandita diu Zephyri moderatio *a* solo
Flamine contentam ducit sine remige puppim,

D 6 Nerei,

a moderantia.

Nereidūmq. chor^o placidis epulatus *a* in undis
 Si procul instantes videat fervere procellas,
 Et celeres phocas imis à sedibus Auster
 Præmittens madidis jam verberat aëra pennis,
 Inclamat socios laxisque rudentibus ipse
 Convolat ad clavum, laterique aplustre mari-
 tatis
 Non secus ut vidit tot millibus arva prementes
 Barbaricos instare globos, jam credere fas est
 Magnanimum timuisse ducem; vocat ergo Qui-
 rites,
 Seu dubiæ mentis quid agat, seu veriùs ut sic
 Experiatur eos, quæ sint tractanda, requirens:
 Expectata diu tandem sententia docti
 Parmenionis habet; *b* Ope noctis eis opus esse,
 Et furto potiùs, quam bello censet agendum.
 Attonitos subito casu, caligine noctis
 Oppressos placidæ torpore quietis, inertes,
 Moribus & linguis discordes posse repelli
 Ex facili, aut cædi gladijs, aut cedere victos.
 Nam si res agitur de luce, horrenda Scytharum
 Corpora, & intonsis inivisi crinibus Indi,
 Et quos Bactra creant, immensa statura gigan-
 tum
 Occurrent *c* oculis, & inani quassa pavore
 Pectora terribiles poterunt pervertere formæ;
 Addit, & à paucis hominum tot millia gentis
 Nec circumfundi, nec bello posse moveri;
 Præterea Darium probat elegisse jacentes
 Planitie

a epulatur. *b* adest. *c* occurrunt.

Planitie campos, & non, ut contigit antè,
 Ciliciæ angustas inter decernere fauces;
 Tota ferè Macedum laudat manus hoc, & in
 unum
 Consonat, hos inter Polypercon, nocte fruendū
 Afferit, & positum Grajis in nocte triumphum.
 Hunc rex intuitus; neque enim jam Parme-
 nionem
 Sustinet arguere, & tumidis offendere dictis,
 Quem modò consultum satyra percusserat acris
 Hic latronis, ait, mos, & sollertia furum est,
 Quam mihi suggeritis, quorū spes unica, voti
 Summa, nocere dolis, & fallere fraude latenti.
 Gloria nostra dolo non militat, ut nihil obstat
 Quod mihi candorem famæ fuligine labis
 Obscurare *a* queat, jam non angustia saltus,
 Et Cilicum fauces, Dariive absentia segnis,
 Nec furtiva placent timidæ suffragia noctis.
 Aggrediar de luce viros, victoria quam nos
 Molimur gladijs, aut nulla sit, aut sit honesta.
 Malo poeniteat fortunæ, & sortis iniquæ
 Regem, quam pudeat parti de nocte triumphū
 Vincere non tanti est, ut me vicisse dolose
 Posteritas legat, & minuat versutia palmam, *b*
 Quin, ne fallantur, ne comperiantur ab hoste,
 Perfarum vigiles, & in armis stare catervas
 Compertum est, igitur vestris impendite cu-
 ram
 Corporibus, somnòque operi reparate diurno,
 Vici-

a Obscurare. *b* famam.

Vicinæ memores motus instare diei,
 Quæ vobis *a* medium pectus dare debeat orbē.
 Hisque peroratis redit in tentoria miles.

Econtra Darius Persas haud segnius armat,
 Præmunitque suos, facturum conijcit hostem
 Quæ *b* facturus erat, si Parmenionis haberet
 Consilium vires, mandunt, alimenta furoris,
 Quadrupedes frenos, phaleratq; terga relucēt,
 Ignibus accensis acies ardere videntur,
 Sideribus certant galeæ, clypeisque retusis
 Invenisse pares flammæ stupet arduus æther,
 Et metuit cælum fieri ne terra laboret;
 Nec minimum gaudet nox, instat habere diei.
 Nam pro sole sibi Darij datur æmula Phœbi
 Cassis, & in summo lampas sedet ignea cono,
 Sideraque noctis obscurans, solaque Solis
 Solius radijs indignans cedere, quantum
 Lumine cedit ei, tantum præjudicat illis.
 Mille micant lapides in gyrum, nullus eorum
 Quem jubar ardoris non disputet esse pyropū.

Invasit subitis concussum motibus ingens
 Agmen utrumque timor, jamque aulâ fovere
 secundum

Aurea sponda Iovem, sed non spondere soporē,
 Implicitum curis corpus regale tenebat.

Nunc placet in dextrum cuneum de vertice
 montis

Mittere Graiugenas, nunc lavū frangere cornu,
 Et nunc oppositis occurrere frontibus hosti,

Moli-

a nobis. b Quod.

Molitur modò falcatos eludere *a* currus,
 Insomnemque trahit, agitatur dum talia noctem
 Nec capit angustum curarum *b* millia pectus,

Insula multifidi quæ Tybridis alveus ambit,
 Est ipso reverenda loco, quam vindicat orbis
 Imperijque caput, quadris ubi firma columnis
 Stat sita, sub clivo lunaris in aëre motus,
 Regia, reginæ cuius Victoria nomen,
 Mille patet foribus, tremulisque sonora lapillis
 Intremis tactu, totique immurmurat orbi
 Cardo semel flexus, ad limina prima susurrat,
 Introitumque tenet, curarum *b* sedula mater
 Ambitio perniox, folio sedet intus eburno
 Diva, triumphales lauros moderante *c* capillos
 Munifica munita manu, cinguntque sorores
 Eius utrumque latus, & regia tecta coronant
 Perpetuæ comites. Lyrico modulamine carmē
 Immortale canens & in ævum Gloria vivax,
 Maiestâsque prerens, rugoso sæcula fastu,
 Conciliansque sibi facilem Reverentia plebem,
 Et Dea quæ leges armat, quæ jura tuetur
 Iustitia, in neutram declinans munere partem:
 Assidet his, stabilisq; Deæ Clementia regnum,
 Sola docens *miseri* misereri & parcere victis:
 Has inter locuples, sed barbara moribus adstat
 Fomentum vitij, genitrixque Pecunia luxus,
 Pacificoreliquis prælibans oscula vultu,
 Immemor est *e* odij finis Concordia belli

Et

a elidere. b causarum. c mordente. dest-
que.

Et Pax *arva colens*, & pleno Copia cornu
 Applausus à fronte sedent, qui seria ludis
 Miscentes, divam vario oblectamine mulcent;
 Et favor ambiguus, & blēso subdolos ore
 Risus adulator, commentaque ludicra Divæ
 Singula *pollicibus* aptant, & musica circum-
 Instrumenta sonāt, numeros aptante Camæni.

Hæc ubi tot curas volventem pectore Ma-
 gnum

Vidit, perpetuos cui continuare triumphos
 A cunis dederat, metuens ne fortē futuri
 Naufragium Martis infomnes mergeret artus,
 Emicat extemplo, velatæque nubis amictu,
 Antra quietis adit, & desidis atria Somni;
 Atque ita: Surge pater, Macedamque illabere
 regi
 Dum jacet, & curis animum corpusque rela-
 xat.

Dixerat: ille gravis vix se torpore soluto
 Excutiens, madidas libravit *a* in aëra pennas,
 Quo se cumque rapit lethæo racta liquore
 Sidera dormitant, solitos oblita meatus.

Ergo ubi torpenti Græcorum castra volatu
 Attigit, expulso curarum examine, totus *b*
 Principis incubuit castris atque imbuit ejus
 Rore *soporifero* resperſa medullitus ossa.
 Sic animum regis prius anxietate gravatuna
 Altior oppressit resoluto corpore somnus,
 Posseditque diu, donec caligne merſa

Noctis,

a Vibravit. *b* fratris.

Noctis, Hyperborei languerent sidera plauſtri,
 Aetheriōsque celer stimulare Lucifer ignes:
 Et jam pestiferæ ducens præſagia lucis
 Prodierat Titan, Nabatheis luridus undis,
 Conveniunt proceres orta jam luce Pelasgi
 Ad regem, insolito thalamis de more *a* vacan-
 tem *b*

Mirantes: aliàs vigiles excire solebat,
 Et stimulare pigros, & maturare morantes:
 At nunc cum summi discriminis arceat hora
 Quod premat alterutram fatali turbine turbā,
 Explicitum curis, torpore quietis inertem
 Mirantur juvenem: sunt qui latitare paventem,
 Celantemque metum tenebris, nec cedere so-
 mmo

Credere sustineant, tutorum corporis ejus
 Nemo vel intrare propiusve accedere fidit,
 Nec munire latus armis sine voce jubentis,
 Ire nec in turmas audet sine principe miles:
 Parmenio, ne quā bellum ratione moretur,
 Utile consilium ratus est, ut corpora curent,
 Utq. cibos sumant, pronunciat ergo tribunus: *c*
 Iamque movente gradus adverſa parte, ne-
 cesse

His erat exire: stratum tunc denique regis
 Dux adiit, quem sæpe vocans, cum voce nequi-
 ret,

Excivit levio manu: Lux, inquit, oborta est
 Nunc

a dormire. *b* incensam. *c* tribunus.

Nunc ego te moneo molles excludere somnos;
Quæ te tanta quies tenuit? jam Meda propinquant

Agmina, jam cuneos admovit cominus hostis,
Iâ Bellona furit, sed adhuc expectat in ermis.
Imperium tua turba tuum: rigor ille vigor
Et virtus animi, quæ numquam fracta resedit
Hæc ubi nunc? sanè vigilum pigritantia somno
Corda ciere soles: Crede, inquit Martius heros,
Admitti somnum mihi non potuisse, priusquàm
Exonerata graves posuissent pectora curas.

Miranti sine fine duci, quòd libera curis
Pectora dixisset Macedo, sed querere causam
Non tamen audenti: Cum vicos ureret, inquit,
Hostis, cum vastaret agros, excinderet urbes,
Cum fugeret, sese diffidens credere fatis,
Iusta mihi tunc causa metus, onerataque curis
Mens erat, alternam non admittitura quietem.
At nunc cum Darius coram me totus, & eius
Copia tota mihi sese præsentet in armis,
Nec fugiens possit divortia querere Martis,
Quod metuam nihil est. sed quid moror? ite
parati,

Vt mos est, aliàs replicabo licentiùs ista.

Dixit: & armari lituo præcone, Pelasgos
Imperat b ipse suis aptat munimina membris,
Ærea crure tenus serpens, descendit in e imos
Squama pedes, natum mordacis acumine dentis
Castigare moras, & pennas addere, plantis

Cal-

a in armis. b Iussit c. c ad.

Calcar inest, ut cum profugos prævertere cursa
Tentabit, si vox non excitet, aut tuba lentum
Cornipedem, saltem stimulos latè audiat acres.
At leves a humeros, & pectus herile tuetur
Vertice dependens triplici toga ferrea nexu,
Quæ teretes ulnas maculis circumligat uncis,
Sed parcens oculis, hostem dat posse videri.
Tutior ut lateat duplici protecta galero
Corporis humani pars dignior, ærea cassis
Imprimitur capiti, flammantibus ignea cristis
Inferitur lateri, rivos factura cruoris
Dira lues, gladius, per quem Iovis atria nigri
Manibus expectant vacuos implere Penates.
Poscitur hic * Bucephal, cui rex ut spete saltu
Insedit, domuitque ferum, domitor ferus orbis,
Læva manus clypeo felici fœdere nubit,
Sic tamen ut frenis æquo jungatur amore,
Fraxinus in dextra est, cuius flagrantem coruscant
Vexillo cuspis, & verberat astra leone.

Nò magis in e primo duri discrimine Martis
Hunc alacrem vidère sui, veniente suorum
In medium Magno, spes sana resuscitat ægrum
Agmen, & in vultu victoria visa federe est.
Ipse suis igitur distinguens partibus agmen,
Disponens d aciem, quo debuit ordine, currus
Falcatos Dario, quæ spes est sola triumphis,
Excipere ordinibus laxis, certuque soluto,
Cuctare jubet, & non impune vagari
Aurigas & equos, sed eos involuere telis.

Dum-

a latos. b Et. c ad. d Disponensque.

Dúmque monet, munitque suos, dum pectora
dictis

Roborat, elapsus à Medis transfuga Medus
Transmeat *a* ad regé Macedúm, qui ferrea terræ
Instrumenta refert astu mandata *b* latenti,
(Muricibus nomen) quibus etfi *c* viribus ho-
fl. gr. 1

Vincere non possit, retinere tenacibus uncis
Sperat, & occulta Grajos sorbere ruina.
Quo simul *d* accepto, Medus ne ficta loquatur,
Ne capiat sermone suos, rex imperat *e* illum
Seruari, tamen ipse locum fecitque notari
Monstrarique suis, ubi rex Babylonius arte
Fretus Vlyssæa terræ mandaverat uncas.
Neve repulsa dolis succumberet ardua virtus,
Omnibus ostendi jubet, ostensúmque caveri
Suspectum de fraude locum, tunc verò fluentes
Præcedens acies, verbo nutúque loquaci
Ad lites animans: Vestris labor ultimis, inquit,
Præ manibus socij, bellum quod Granicus a-
mnis

Vidit, & angusto Cilicum victoria saltu
Quid laudis, quid honoris habet? *f* nisi sine
beato
Terminet extremum Deus & fortuna trium-
phum?

Sed Fortuna *dea est, atq. hac* pro viribus adstant
Semper Alexandro, tam sub me scepra tenere
Quam

a Transvolat. *b* mandasse. *c* ut si. *d* se-
mel, *e* præcipis. *f* habent.

Quam sub me *a* gaudet alios regnare potentes,
Hæc, ubi me Macedúm moderantem Græcia
vidit

Frena, meos ex tunc promovit, eisque nocere
Velle licet liceat, sed non audere licebit.

Ista nihil, præter numerum discriminis adfert,
Tam populosa cohors, sed *b* ad hoc fortuna la-
borat,

(Quam pudet exiguos toties numerare trium-
phos)

Vt mihi vincendum semel, & simul adferat or-
bem.

Tantò plaris erit nobis victoria, quanto
A paucis partam de pluribus esse liquebit.

Ite per imbelles, gladio ductore, catervas:
Cernitis ut solem gemmis auróque corusci *e*
Obscurent clypei? lapidúmque superbia conos
Occupet ardentes, ut purpura velliat agros?
Vincere quis nolit, ubi sic in bella venitur?
Quis nisi mentis inops oblatum respuat aurú?
Congestas Orientis opes, Arabúmque labo-
rem,

In promptu capere *d* est. menti si pareat ensis,
Si cupidò cordi gladij respondeat ictus,
Si tam cædis amans animus, sitiénsque cruoris
Quam sitiens auri, vestrum est quodcumque
videtis:

Non adseribo meum, tantum mihi vincite,
prædam

Divi-

a se. *b* &. *c* coruscum. *d* rapere.

Dividite inter vos, qui mecum vincere certas
 Participem me laudis habes, *b* tibi cetera tolle,
 Exemplar virtutis habe formamque gerendi
 Martis, Alexandrum, nisi primus in agmine
 primo

Rex apparuerit, si tergum verterit hosti
 Excusatus eris, veniamque merebitur ille
 Qui fugiet, *c* si lentus agam, *a* si verò remissè
 Nil aggressus ero, si numquam dixero forti:
 I prior, *i*, sed in arma veni præcedere iussus,
 Tunc demum socios sum dignus habere sequa-
 ces:

Exemplo moveat *e* fortes, documenta vigoris
 Exhibeat, quicumque regit. Sic fatur, & ecce
 Concurrunt acies: it tantus ad æthera clamor
 Et vulgi strepitus, quantus si dissona mundi
 In chaos antiquum recidiva lite relabens
 Machina corrueret, rerum compage soluta,
 Horrisonum concussa darent elementa frago-
 rem.

C A P I -

a curas. *b* habe. *c* qui. *d* agit. *e* monent.

CAPITULUM

S I V E

ARGUMENTVM

LIBRI V.

Quintus habet strages varias, &
 funera caris
 Deplorata suis, victos apud * Ar-
 bela Persas.

Consulit Arsacides a duro de tempore tra-
 ctans,

An potius sit ei reparato robore latis
 Medorū regnis rursus concurrere *b* satis
 Sed proceres harent. Ad donativa maniplos
 Convocat Aeacides, & donis vulnera cu-
 rat.

Ecce vir illustris, & non inglorius illa
 Præcedente acie, stipatus prole virili
 Mazan, regem Babylonis mœnibus infert.

ALE-

a Arsamides. *b* committere.

ALEXANDRIDOS

LIBER V.

LEge Numæ regis lata de mensibus olim,
Quintus ab ancipiti descendens ordine
Iano

Mensis erat, roseis distinguens partibus annum,
Et gemino plausu gaudebant, hospite Phœbo,
Læci fratres, prima cùm parte diei

Concurrere duces, emenso tempore, a
Prævidisse luem Medis Persisque futuram
Creditor, & Daniel scripto mandasse latenti.

Adfuit à gelidis a veniens Aquilonib⁹ Hircus,
Ultio divina, prolesque Philippica, Magnus;
Quem procul ut vidit galea flammante coru-
scum

Indus Aristomenes, denis elephantia flagellis
Prodigus excutiens medicata cuspide ferrum
Immersit b clypeos, sed eo lorica retuso

Tutatur corpus, at Magnus arundine monstro
Obviat, & quâ se lateri promuscide iungit,
Vitales aperit ferro mediante latebras.

Fi-

a siccis. b immisit.

Fic fragor ingentem monstro faciente ruinam:
Sed cùm præcipiti cecidisset bellua lapsu,

Vltor Aristomenen, & parcere nefcius ensis
Acephalū reddit: Nostra est victoria, nostra est,

Ingeminant Græci: Persæ glomerantur in unū,
Missiliūmq. frequens regē circumvolat imber.

Sed nec gela a movēt, nec seivior ense bipennis:
Quem duce fortuna virtus in fracta tuetur,

Ille per insertos invictus & impiger enses,
Telâque perrumpens b volat, ignorâtq. moveri,

Ferreus armatus contundens malleus artus,
Quo feriente cadunt, Elephaz Pharaone creat⁹,

Et Pharos Orchanides, Elephaz gladio, Pharos
halta, c

Hic eques, ille pedes, Ægyptius hic, Syrus ille.
Sicca prius, sterilisque diu jam flumine fusi

Sanguinis humet humus, jamq. d unda cruoris
inundat

Telluris venas, cadit infinita vicissim
Persarum, Macedūmq. manus: jacet ense

* Philotta

Henos & Caman, Henos quia fuderat ense
Euryphilum, Caman, quia Laomedonta securis

Ibat Alexandro vulnus lethale daturus,
Si sineret fortuna, Geon, maris incola rubri,

Informis facie, quem creditur una gigantum,
Quippe giganteis ducens à fratribus ortum,

Æthiopi peperisse viro, qui corpore matrem
E Im-

a tela. b prorumpens. c ense. d imbuisset
unda cruoris.

Immani referens, nigrōque a colore parentem,
 Quos terrere nequit nigredine, corpore terret.
 Fuderat ergo viros, clava ter quinque trinodi,
 Agmina dum Graiūm sinuoso turbine rumpēs
 Ad Magnum molitur iter: ceu dissipat acri
 Dente canes Nemeæus aper, cūi sudat apertis
 Spuma labris, dorso, valli riget instar acuti,
 Seta minax, humerōque canes supereminet omnes,

Nunc hos, a læva, dextra nunc fulminat illos,
 Nunc caput in renes obliquat, rursus ab illis
 In latos oppositum, partēque tuetur utramq.
 Se non ignarus volucris defendere gyro.

Ventū erat ad regem, miratur Martius heros
 Vifa mole viri, dūmque arduus ille cruentam
 Erigeret clavam, clamoso guttore regi
 Intonat; Heus, inquit, quis te furor egit in hostē
 Magne giganteum? quem fidereas Iovis arces
 Affectasse legis, a quo vix fulmine tandem
 Tutus in ætheria mansit Saturnius arce?

Nondum finierat, agili cūm torta lacerto
 Pinus Alexandri, medio stetit ore loquentis,
 Faucibus adstringens b linguā, ne deroget ultra
 Cælicolis, sed adhuc stantem, telūmque cruentū
 Mandentē, Macedo tum demum admisis⁹ equini
 Pectoris impulsū quatit, explicitūmq. per art⁹
 Reddit humo natum, plangit percussa jacentē,
 Mater humus prolem, tantūmq. dat ic̄ta fragorē,
 Quant⁹, ubi annosam, sed adhuc radice superbā

Mon-

a aliamque. b adfogens.

Montibus evellit Boreæ violentia quercum.
 Concurrent Argiva phalanx, stratūmq. Geontæ
 Confodiunt jaculis, gladiōsq. in viscera condūt,
 Quē tandem lacerum vultus, ac mille retusum
 Pectora vulnerib⁹, Acherōis ad antra remittūt.

Parte furens alia, Perfarum a proterit agmen
 Inclytus ille Clytus, cuius toror ubere Magnum
 Lactavit proprio, sed quē provererit illi
 Gratia pro meritis, magis arbitror esse silenti:
 Hunc ubi germani respersum sanguine vidit
 Sanga Damascenus, & fraterno motus amore,
 Ter gemitum dedit, & repetita medullitus alto
 Pectore confusam repetunt b suspiria vocem,
 Cūmq. trib⁹ jaculis, frendens explere nequiret
 Pectoris affectum, stricto mucrone, micanti
 Emicuit curru, quāque huic flagrante pyropo
 Ardebat cassi, claro caput arguit ictu,
 Et nisi lorica latuisset tuta galero,
 Plorasset cerebrum, terebrata casside, cervix.
 Sed licet attonitus mananti sanguine Sangæ:
 Non tamen ignarus gladio respondet, idēmq.
 Quod modō trāsierat primi per vulnera fratris
 Balneat alterius intra præcordia ferrum.
 Dirigit primō ipectata cæde suorum
 Metha d pater, nec quos lacrymarum funderet
 imbres

Invenit facies, etenim dolor intus obortas
 Sorbuerat lacrymas; & compluit intina cordis
 Arida, decrepita faciei debitus imber,

E

2

Sup-

a Parthorum. b reprimmo. c viscera. d adacta.

Suppletque vices oculorum flebile pectus.
 Palluit exanimis, dextra languente, gelato
 Corde senex, & mors in vultu visa sedere est:
 Mox ut *a* mens redijt, redivivo sanguine, tandē
 Singultum medias interrumpente querelas:
 Tūne duos, inquit, tortor savissime, fratres.
 Tūne duos ante ora patris mucrone vorasti?
 Non veritus patris emeriti, miserique parentis
 Præcipitare dies? sed ut ulterius tibi nullum
 Non pateat facinus, ferro, fera tigris, eodem,
 Quo mea, me coram, rupisti viscera, ferro
 Iunge patrem natis, & funera terna remitte
 Coniugis & fratrum, viduę plangenda parenti:
 Siqua tamen coniux, si quis tibi filius heres,
 Aut soror aut mater, Parcarum vindice filo,
 Quod doleo doleant, & idem, quod lugeo plan-
 gant.

Dixit, & imbelli jaculatus missile dextra
 Torfit in ora Clyti, quod vix umbone moratum
 Ocyus avellit Clytus, & quã sacra retortis *b*
 Canities nemorosa pilis vergebat in arcos
 Hispida lethali pertundit *c* guttura ferro:
 Ille ruens cecidit, visu miserabile, natos
 Inter semineces, prolēque amplexus utramq;
 Tendit ad infernam natis comitantibus urbem.

Lámque propinquarat *d* regali prodita luxu
 Ipsa acies Darij, currūque micabat ab alto
 Rex, regē innumera lapidum prodente lucerna,
 Obstupuit tanta percussus luce * *Nicanor*

Utque

a ubi. b recurvis. c perfodit. d ppinquabat.

Utque erat in dextro cornu dux agminis, illuc,
 Applicuit cuneum belli, quem forte regebat
 Commissum, primis arrisit subdola gestis
 Eius, & exceptit blandē fortuna ruentem *a*
 Parmenione satum, vix obstitit unda clientūm
 Primo congressu, stabilēque * *Nicanoris* alam
 Sustinuit tepidē, donec Rhemnon Arabires *b*
 Turbidus in medios ruit, obstitus imbre Quiri-
 tūm,
 Et stabilit profugos, mentēsque redintegrat æ-
 gras.

Statur: & imnotis figunt vestigia plantis,
 Eminus occumbunt jaculis, & turbine fundæ,
 Cominus & gladio, cerebrum sitiente securi,
 Interdum livore sudūm, verubūque cruentis
 Rem peragunt pedites, sedes *c* implentur avari
 Ditis, & umbriferi domus insatiabilis antri, *d*

Rumpere fila manu non sufficit una fororū,
 Abjectaque colo Clotho, Lachesisque virorum
 Fata metunt, unamque dux juvēre sorores.
 Mistra plebe duces pereunt utrinque, sed inter
 Millia tot procerum, speciali laude refulgens
 Inclytus emicuit *e* numerosa cæde * *Nicanor*,
 Përq; tot objectos *f* vestigat Rhemnona Persas,
 Nil actum credens fufis tot millibus, ipsum
 Cum vjde ut superesse ducem, dominūque co-
 hortis,

Nec mora conspicui turba cedente suorum

E

3

Con-

*a furentem. b Arabarches. c sedēsque
 d auri. e enisuit. f adversos.*

Concurrere duo, ferit horrifera astra boatus,
 Et populi quat arva fragor, ferrata coactis *b*
 Cornipedum pedibus putres terit ungula glebas,
 Cominus admissi sibi *congyediuntur*, c uterq.
 Cuspide praetenta Superos agnovit in ictu
 Propitios, crudèque licet pulsatus acerno
 Stipite manfit eques tamen, hinc vacuata pro-
 pinquum

Vertitur ad capulum manus aerea, casside casta
Erumpens d rigat arva cruor, nec sustinet iras
 Mucronis clypeus, genibus cecidere remissis
 Vectores, vectique simul, prior ense relecto *e*
 Surgit * Parmenides, & pectora Rhemnòis acer
 Arctat utroque genu, donec vitalia Parthi,
 Et ventris latebras, capulo tenus induit ensis.

Extemplo turbati Arabes, & lite relicta,
 Vertere terga parant, sed quos Hyrcania gignit
 Conspicuos in Marte, s' supervenit ala Quiritum
 Excedens numerum, inclusumq. * *Nicanora* vallo
 Armiferae sepi, facta statione, coronant;
 Obruitur primò jaculis, strepit aerea cassis
 Glandibus & saxis, tantamque sibi lacer orbis
 Obstuper innasci veterato g robore silvam;
 Jamque pedes, ulneque labant, mistoque cruore
 Membra *lavari*, b sudor, sed mès, infractaq. virt^o,
 Et princeps anim^o capto sub corpore regnat, i
 Totque laceffitus jaculis, & castibus ille

Murus

a ensifer. b subactas. c vicinatur. d pro-
 fluidus. e retento. f morbo. g veterano.
 h lavis i regnant.

Murus Alexandri, sed non sine nomine tandem
 Procubuit, a multamque sua cum strage rui-
 nam

Perferam, trahit unius damnosa ruina.
 Qualis Romulea b cecidit cum turris in urbe,
 Turbine fulmineo vicinas obruit aedes.

Interea, Macedum planctu pulsatus acerbo,
 Advolat orbatà catulis violentior e vrsà
 Diluvium mundi facedo, pavet obvia turba
 Principis occursum, fugiuntque per avia cursu
 Praecipiti dociles vitam praefere triumpho,
 Vnus Alexandro reliquis fugientibus instat
 Memnonides *Sihnelus*, cuius, lanugine prima,
 Signabat roseas, facies nimis aemula, malas,
 Nobilis, & patrio referens d sanguine Cyrum,
 Cui nuptura soror Darij, si cederet illi
 Gloria Martis, erat, unde orta superbia, Ma-
 gno

Obvius ire parat, sed nec reverentia patrum,
 Nec favor aetatis, nec rerum copia mortem
 Excutiunt, parili forma, sed dispare fato
 Occurrit juveni laxis Hephæstio frenis,
 Et quæ flammivomo rictu micat aurea d tigris,
 Dissicit umbonem, largoque foramine candens
 Admittit ferrum laxo toga ferrea nexu,
 Transit in occultas feralis arundo latebras
 Pectoris, inque humeros nivea cervice reclivi,
 Perpetuæ *Sihnelus* noctis caligine tectus

E

4

Fertur

a Occubuit. b Romana. c truculentior.
 d aera.

Fertur, & æterno clauduntur lumina somno.

At lævo a cornu, cui nulli Marte secundus
 Parmenio præerat, discors Bellona furebat,
 Sanguineis maculosa fibris, b sanieque recenti
 Delibuta comas, cui spumeus axe citato c
 Lumine terrifico tonitrûs & fulminis instar
 Concitus occurrit ferali turbine frater.
 Cui sternit d furor ipse vias, ceduntque furenti
 Degeneres animi, comes indivisa furoris
 Præcípites rapit ira gradus, & fellea torquens
 Lumina, contemnit humiles rationis habenas,
 Impatiensque moræ, levis & malè cuncta mi-
 nistrans

Impetus, obliquos versat in pulvere currus:
 Undique successus, sed & infortunia mistim
 Circumfusa volant, & mille à vertice Martis
 Cum pallore suo, nutant per inania mortes.

Talis in amplexu veniens per colla sororis
 Brachia diffudit Deus horrifera; Ocyus, inquit,
 Labere cara soror, Macedumque i nuntia regi:
 Vana spe raperis, Darium quid perdere per te e
 Inscius affectas? scelus hoc à principe tanto
 Amovère Dij, nec fas ut dextera mundi
 Sceptra tenens, madeat jugulo polluta senili.
 Altera debetur Dario fortuna, suorug
 Proditione cadet, celer ergo per arma, per ho-
 stes

Adsis, & varia populanti cæde Pelasgos

licet

a incornu. b iubis. c cruento. d Conster-
 nis. e regem.

licet occurras Mazæo, quippe rapinis
 Et Macedum spolijs inhiat, laxatque solutos
 Compedibus Persas, rursus versa vice vinclis
 Mancipat Argivos, neque a enim tot sufficit ul-
 tra

Millia Parmenio paucis incesse turmis.

Dixit, at b umbrifero Bellona citatior Austro
 Fertur, & ad dextrum pertransit strigula cornu,
 Induiturque genas, horrendaque Palladis ora c
 Gorgonis anguicomos prætendens ægide vul-
 tus,

Commemoransque Dei breviter mandata re-
 cessit,

Inscitque diem, ferali nube recedens.

Excutitur saltu Macedo, profugamque secu-
 tus

Voce Deam; Quocumque venis Dea cardine,
 vanum

Spernim⁹ omen, ait, non d me divellet ab armis
 Et curru Darij, licet impiger Ales ab alto
 Missus Atlantiades verax e mihi nuntius ipse f
 Adferat g à Persis raptas cum matre sorores,
 Ex Dario pendet nostri spes unica voti;
 Quem si perdidero, parvi mihi cetera, parvi
 Perdita momenti: solum si vicero, solus
 Perdita restituet, non est mihi perdere tanti,
 Quod recipi poterit, ut non & vincere malim;
 Sed neque si turris Darium septemplete muro

E

s

Indu-

a nec. b e. c arma. d nec. e verum.
 f ipsas. g Nuntiet.

Includat, licet ardenti circumfluus unda
Sulfureis Acheron defendat mœnia ripis,
Eripiet fortuna mihi. Sic fatus, in armis
Se locat, & summo clypeum feriente lacerto
Orbem signiferum, ceu vallû & mœnia, muro
Pectoris opponit, tendensque in sidera pinum,
Vertice sublato, medius ruit hostis in hostes,
Flammantésque a globos, torquens testatur ad-
esse

Pulvis Alexandrum; fertur temone supino
Afer Aristides, pedibusque attritus equinis
Occubuit *Pelias*, Libycis à Syrtibus Afer
Venerat, à Scythicis *Pelias* tetrarcha pruinis,
Hic Afrû *Craterus*, *Pelian* deiecit Amyntas:
Ense jacet *Pelias*, hastili corrui Afer,
Iungitur his Amilon terebrato gutture, rubrâ
Exhalans animam, Baradâmq. jacentibus addit
Antigonus, reprimique globum Ptolomæus
equestrem:

Nec minor Eumenidi strages, nec gloria Cœni
Inferior Meleagre tua, truculentior instat
Perdiccas solito: cunctis cernentibus, ipsam
Ante aciem Darij Polypercon (nocte fruend-
um

Qui prius asseruit) redimit de luce patenter b
Consilium de nocte datû, furit *Attica* c pubes,
Mente nova, votôq. pari: furor omnibus idem,
Pârque animus bello, dominôq. simillimus ipsi,
Vt quot Alexandri comites si Marte furentes

Comi-

a *Eumantésque*. b *patenti*. c *Inacha*.

Cominus aspiceret, tot se gauderet habere
Magnus Alexandros; jam victoris fragor aures
Pulsabat Darij, jamque irrumpebat in ipsos
Confortes lateris, funestæ turbo procellæ.

Aeger in adversis animus sapientis, & agrè
Consultit ipse sibi, cum duro in tempore primis
Diffidit rebus, & spes languescit inermis:
Nam quid agat Darius? quo se regat ordine de-
mens?

Cûi nec tuta fuga est, nec si velit ipse morari,
Inveniet socios? nam de tot millibus antè
Quos sibi crediderat, vix bello mille superfunt,
Qui stent pro patria: pudor & reverentia famæ
Ne fugiât, prohibent, contrâ timor anxio urget:
Dumque vacillanti stupefactus pectore nutat,
Dum dubitat, capiâtne fugam, vitâ mne perosus
Se sinat ipse capi? Persæ velut agmine factò
Mandant terga fugæ, rapiuntq. per arva, relicto
Rege, gradum: demum laxis invitus habenis
Nactus equum Darius, rorantia cæde suorum
Retrogrado fugit arva gradu; Quò tendis
inertem

Rex periture fugam? nescis, heu, perditæ nescis?
Quem fugias? hostes incurris, dum fugis hostè,
Incidis in Scyllam cupiens vitare Charybdim,
Bessus, Narbasanes, a rerum pars magna tuarû,
Quos inter proceres humili de plebe locasti
Non veriti temerare fidem, capitisque verendi
Perdere canitiem, spreto moderamine juris

E

6

Prò

a *Curt. Nabarzans*,

Pró pudor! in domini conjurant fata clientes.
Magnus ut ablatum medio de limine mortis

Accepti Darium, regum super ossa cruentus
Fertur, & ingenti super ipsa cadavera saltu
Insequitur profugum, pene incomitatus Achivis,

Immemor ipse sui, qualis a rapit impetus igne
Sideris, & claris b distinguit nubila flammis.
Sed jam præcipiti per saxa, per invia saltu
Transferatque Lycum, paucis comitantibus, a-
mnem

Belides, dubiúsque stetit, stratúmne furenti
Immeriturus aque properaret frangere pontem,
Pellæo clausurus iter, sed ab hoste prementodos
Dira cæde suos timuit, si ponte reciso
Securus fugiens Persarum excluderet agmen;
Vitale propositum vicit respectus honesti,
Præpositusque suos Darii sibi; maluit ergo
Iustus inire fugam, potiúsque elegit apertam
Victori præbere viam, quam claudere victis.

Fit fuga Persarum, turbatoque ordine passim
Curritur ad pontem, cæd & intolerabilis estus,
Et duplicata sitis cursu languentia torrent
Viscera, & exhaustos sudor sibi vindicat artus,
Pulmonisque vagas agitant suspiria cellas.
Vnde inopes undæ, nemorum per devia ducti,
Occulti laticis salientes quærere venas,
Omnibus incumbunt rivis, haustaque gulose
Limosi torrentis aqua, præcordia limo

a qualem. b raris. c pacem.

Tensa

Tensa rigent, prægnantem uterum simulare co-
actus

Triste parit funus, concepto flumine, venter.
Nonnullis, avido fluviû dum guttore sorbent
Obstruit occurrens vitales unda meatus
Aerâque in cæcis inclusum *intercipit* antris.

Sed neque tot turmas procerum vulgique
phalanges

Ad mortem ductore metu, sine lege ruentes
Explicat unius angustia pontis, acervos
Vix capit unda tumens, fluvijque vorago ca-
dentes;

Labuntur passim, lapsósque involuit hiatus
Flûinis, & virides stupescos cadavera Nymphæ,
Languentes gladios, a & hebetia tela suo-
rum

Intuitus Macedo, cum jam declivis Olympus
Phœbeis legeretur equis, fumantibus arvis
Æthiopum, & solito paullóque remissius igne
Vreret Herculeas solis vicinia Gades,
Causatus præceps in noctem tempus, ad illos,
Quos credebat adhuc, in cornu stare sinistro
Fleat iter, jamque in levyum converterat arma,
Cum præmissus eques à Parmenione, triumphû
Nuntiat, & varijs afflictos cædibus hostes;
Dumque reducuntur equites in castra, repente
Vallibus emergens Persarum apparuit agmen,
Exurens clypeis, galeisque micantibus agros;
Qui primos inhibere gradus, & figere gressum;
Demum

a animos.

Demum *a* ubi tam paucos Macedum videre,
cruentas

In Magnum vertere acies. Rex ante Quiritum
More suo gradiens vexilla, pericula Martis
Dissimulans potius, quam spernens, illud ab hoste
Concussum toties, sed inex pugnabile castrum
Pectoris opposuit Persis, nec desuit illi
Perpetua in dubijs rebus fortuna, cohortis
Praefectum mortis, & Martis amore furentem
Excipit, & celeri rimatur viscera ferro;
Nec mora Lysimachus, & gloria gentis Achææ
Invalere Arabes passim, neutrisque pepercit
Martius ille furor, ubi nemo cadebat inultus;

Verum cum Phœbi radijs, Atlantide stellâ
Iam vultus audente suos opponere Persis,
Marte videretur fuga tutior, ordine rupto
Consulueret fugam, laxisque licenter habenis,
Nocte ferè mediâ trajecti *b* fluminis amnem
** Arbela* pervenienti, ubi rex Babylonius illos,
Quos secum fuga contulerat, lugubris & amens
Consultit, & pariter duro de tempore tractat;
Cumque repressisset queruli suspiria cordis,
Reliquias Macedum lacrymoso lumine spectas:
Fortuitos, inquit, toties mutare tumultus
Nunc adversa pati, nunc exultare secundis,
Nunc caput incurvare malis, nunc tollere, fortis
Humane est; humilem sic vidit Lydia Croesum,
Sic sic victorem versa vice femina fregit:
Sic quoq. Thermopylæ Xerxem videre jacentem,
Et

a Verum. *b* transvecti.

Et qui navigio *a* totum modò texerat æquor,
Vix licuit victo sola cum nave reverti.

Nulla rei novitas pervertere fortia debet
Pectora, cum nulla teneatur lege fidelis
Esse homini fortuna diu, spes unica victis,
Contra victorem rursum sperare triumphum.
Nec dubito, quin victor agros aditurus, & urbes
Civibus exhaustas, & opimis rebus, & auro
Confertas, ubi gens avidissima, pectore *b* toto,
Visceribus siccis, sitiens lethale metallum
Tentabit sedare sitim, prædaque recenti
Conceptam satiare famem, nec inutile nobis
Id reor. Interea fines intactaque bellis
Regna petiturus, Medorumque ultima, vires
Non ægrè reparabo meas, pretiosa supellex,
Castraque castraris, & multa pellice plena
Quanti sint oneris, & quantum bella gerentes
Impediant, usu longo didicere potentes;
His partis erit inferior, quibus antè remotis
Maior erat Macedo, spolijs vincetur onustus,
Qui vicit vacuus: non auro bella geruntur,
Sed ferro, non æs, non oppida regna tuentur,
Sed virtus, virisque virum: penetremus *ad i-*
psos c

Medorum fines. in duris utile rebus,
Non dictu speciosa sequi docet ipsa facultas;
Non secus antiquos summo *a* molimine rerum
Novimus affectos *e* fortes *f* discrimine patres,

In-

a navigijs, *b* gutture. *c* abactos. *d* primo.
e afflictos. *f* sortis.

Indultis aliquot hostisque sibi diebus,
 Fortunam reparasse suam, rursusque retusis
 Hostibus adversa de parte tulisse triumphum.

Finierat Darius, vox plena timoris, *a* & ex-
 ipse

Visa suis, cum tot opibus Babylona superbam,
 Et reliquas urbes, sine defensore relictas,
 Effet Alexander primo fracturus Eoo.
 Nulla videbatur reparanda copia sortis,
 Sed neq. (quod superest) retinendi gratia regni:
 Seu confirmato tamen agmine, sive sequenti
 Imperium potius, quam consilium ducis, uno
 Maturant animo Medorum visere fines.

Nec mora, distribuens celebres apud ** Arbela*
 gazas

Munificus Macedo, tantis ardentem onusto
 Rebus, & inventa satiato milite prædâ
 Transcurrit ** Syriam*, pluvisq. citator Austro,
 Vi, vel amicitia superatis *b* civibus, ardet
 Obsita coctilibus intrare palatia muris,
 Insignemque olim tot regum laudibus urbem,
 Cui dedit æternum labij confusio nomen:
 Cùmque Semiramia tantum distaret ab urbe,
 Quantum Sequanicis distat Dionysius undis,
 Ecce vir illustris stæpatus prole beata
 Impiger occurrit Mazæus transfuga Regi,
 Imperio Magni, sese Babylonæque dedens,
 Quem rex complexus avidè, vultuque benigno
 Sulcipiens, tacitis suffocat gaudia votis,

Quippe

*a doloris. * i. Assyriam. b superandis.*

Quippe laboris erat magni, longiq. paratus,
 Tot populis & tot munitam turribus urbem
 Obsidione capi, nisi machina, Numine Divum,
 Coctile cæmentum crebro dissolveret ictu,
 Virque manu doctus, *a* & non inglorius illa
 Præcedenti acie, toties expertus in armis,
 Exemplo poterat alios ad fœdera pacis
 Invitare suo; Tunc verò cohortibus arte *b*
 Dispositis, iussisq. sequi, & retrocedere Persis,
 Agmine quadrato stupefactæ illabitur urbi;

Splendet in occursum tanti Babylonia regis,
 Et quas congeffit veterum sollertia regum
 Exponuntur opes, ardent altaria gemmis;
 Porticibusque sacris statux reteguntur aræ,
 Per fora, per vicos, per compita, serica ridet
 Vestis, & aurivomis ignescunt sana coronis,
 Matronasque graves annis, civésque severos,
 Tegmina cælati urunt bombycina monstros:
 Servus & ancillæ iussi splendescere luxu
 Barbarico, insolitos nequeunt sufferre paratus,
 Immemorésq. sui dum contemplantur amict^o,
 Iam se præsumunt, servos non esse, fateri.
 Hósque, quibus deerat fallax opulentia, jussit
 Inter honoratos fulgere precaria vestis,
 Iam totum victoris iter lascivia florum
 Sparserat, *c* & ramis viduata virentibus arbor.
 Quocumque ingreditur certant opobalsama d
 nardo,

Divini

*a promptus. b arctæ. c Texerat. d thymia-
 mata thuri.*

Divinique Arabum pascuntur odoribus ignes,
 Et matutino fatiantur aromate nares,
 Effera præfertur claustris indignata teneri
 Tigris, & obstrusi ferrato carcere pardi.
 Inclusi caveis fremunt immanè leones,
 Et quæcumque tenet Hyrcanos bestia a saltus.
 Et ne præpediat oculos objecta sequentium
 Turba frequens, gradibus transvecti b ad culmi-
 na tecti

Quam plures, avidisque suum cognoscere re-
 gem

Edita murorum longa statione coronant.

Occurrunt lyricis modulantes cantibus odas

Cum citharis mimi, concordanteymbala sitris,

Tympanaque harmonijs cedunt, nec desunt au-
 res

Blandius humanas docilis restudo movere. a

Et quos Niliacæ tradunt mendacia gentis

Fatidicos, cælique notis prænosse peritos

Sidereos motus, & ineluctabile a fatum

Memphitæ e vates currum victoris adorant:

Numquam tam celebri jactatrix Roma trium-
 pho

Victorem f mirata suum tam divite luxu

Excepit: g seu cum fuso sub Leucade Cæsar

* Antonio, sexti mutavit nomina mensis,

Lactandâsq. dedit hydrys Cleopatra papillas. h

Seu

a bellua. b evecti. c sopire viella. d ine-

vitabile. e Memphitas. f excepit. g victo-

rem. * synar. h mamillas.

Seu post Emathias acies cum sanguine Magni
 Tam satur irrupit Tarpeiam Iulius arcem:
 Et meritò, nam si regum miranda recordarè,
 Laudibus & titulis cures attollere justis,
 Sive fide recolas quam raro milite contra
 Victores mundi, tenero sub flore juventæ,
 Quanta sit aggressus Macedo, quam tempore
 parvo

Totus Alexandri genibus se fuderit orbis,
 Tota Ducum series, vel quos Hispana Poësis
 Grandiloquo modulata stylo, vel Claudius altis
 Versibus insignit, respectu principis huius,
 Plebs erit, ut pigeat *Lucanum lumine tanto*
 Cæsareum cecinisse melos, Romæque ruinam;
 Et Macedum clarus succumbat Honorius ar-
 mis.

Si gemitu commota pio, votisque suorum
 Flebilibus, divina daret clementia talem
 Francorum regem, toto radiaret in orbe
 Haud mora, vera Fides, & nostris fracta sub ar-
 mis

Parthia Baptismo renovari posceret ultro:
 Quæque diu jacuit effusis mœnibus alta
 Ad nomè Christi Carthago resurgeret, & quæ a
 Sub * Carolo meruit Hispania solvere pœnas,
 Erigeret b vexilla crucis, gens omnis, & omnis
 Lingua Deum caneret, & non invita subiret
 Sacrum sub sacro Rhemorum præfule fontem.

CAPIT-

a quæ. b Exigeret.

CAPITULUM

SIVE

ARGUMENTVM

LIBRI VI.

S Extus Alexandrum luxu Babylonis,
& auro
Corruptum ostendit, castrensia munera certis

Distribuit numeris : a armato milite fines
Uxiacos intrat. Sifigambis liberat urbem
Et * Medatem b precibus : a mœnibus inclyta c sumat

Eruta d Persopolis : Movet occursum miserorũ
Turbatum regẽ : Darius discrimina Martis
Rursus inire parat : hinc seditio patricidas
Separat a Dario , sed eos innata similtas
Acceptos reddit, & credula pectora lactat ; e
Nec fatum mutare valent decreta Patronis.

ALE-

a donis. b Curt. Madathem. c eruta. d Inclyta e placat.

ALEXANDRIDOS

LIBER VI.

E Cce lues mundi regum timor ultimus !
ecce !
Quem toties poteras Babylon legisse futurum

Everforem Asir, sacra quem prædixerat Hircũ
Pagina, quem gemini fracturum cornua regni,
Præsentem mirare virum, nec despice clausum
Coctilibus septis, qui latum amplectitur orbẽ,
Cuius inhorrescunt audito nomine reges:
Rex erit ille tuus, a quo se posceret omnis
Rege regi tellus, si perduraret in illa
Indole virtutum, qua cœperat ire potestas.

Aspice quàm blandis, victos b moderetur
habenis,

Aspice quàm clemens inter tot prospera victor:
Aspice quàm mitis dicitur jus gentibus : ut quos
Hostes imbellis habuit, cognoscat in urbe
Cives, & bello quos vicit, vincat amore:
Hos tamẽ a tenero schola quos impresserat evò
Ornatus animi, poliendæ schemata vitæ,
Innatæ virtutis opus, solitumque rigorem,
Frægerunt Babylonis opes, luxusque vacantis
Defi-

a unicus. b victor.

Desidia populi, quia nil corruptius urbis
 Moribus illius, nihil est instructius illis
 Ad Veneris venale malum, cum pectora multo
 Incaluere mero, si tantum detur acerbi
 Flagitij pretium, non uxores modo sponfi,
 Sed prolem hospiti^b cogunt profare parètes,
 Sollemnes de nocte vident convivia ludos,
 Quos patrio de more solent celebrare tyranni.

Hos inter luxus Babylonis, & otia Magnum
 Ter deni tenuere dies & quattuor, unde
 Terrarum domitor exercitus ille, futurus
 Debiliior fuerat, si post convivia mensæ
 Desidis, effrenum piger irrupisset in hostem:
 Ergo Semiramij postquam Mavortius heros
 Finibus egressus Satrapenis adstrit a arvis,
 Quædam, quæ dederant patres, præcepta prioris
 Militiæ, mutanda ratus, castrensia certos
 Munera sub numeros arguta mente redegit,
 Utq. suos habeant *Duxores* b quæq. Quiritum
 Millia constituit, quibus indubitata probetur
 Indicibus virtus equitum, dignisque probatis
 Exhibeatur honos, ne falso præmia poseat
 Qui tepide gessit, ne sub probitatis amictu
 Splendeat improbitas, & ne mercede negata
 Perdiderit titulum, qui gessit fortia fortis.

Moris apud veteres Macedum, patrémq. Phi-
 lippum

Hactenus exlitterat, cum tolli signa juberent,
 Castra ciere tuba, quæ præpediente tumultu,

Armo-

a *constitit.* b * Chiliarchas.

Armorumque sono non pertinebat ad omnes;
 Sed sup hoc factum est, ut Parthica signa movedi
 Luce, sit in signum fumus, de nocte vel ignis,
 Neve quis alterius munus, vel fortia gesta
 Vsurpasse, b suisve adscribere viribus ausit,
 Vnumquemq. virum vice qua donatur, & actis
 Contentum jubet esse suis, monet, allicit, arctat, c
 Fortes, conductos, cives, prece, munere, scripto.
 Romuleos reges, subiecto legimus orbe,
 In populos legem & causas dicitasse forenses,
 Cum Deus ultrices furias arceret Olympo
Omnipotens d terris, sed plus fuit arma tenentes
 Legibus adstringi, quam victis condere jura,
 Et majus fuit armatos decreta rigoris
 Suscipere in bello, quam Ius in pace pacisci.

Hæc ubi mature tractata, libentibus omnes
 Accipere animis: Susam tradentibus urbem
 Civibus, & multis hilarato milite gazis
 Agmen ad Vxiacas convertit turbidus arcus,
 Vxiacæ regionis onus, summamque regebat
 Præfectus Medates, sanè vir fortis, & ingens
 Exemplar fidei, pro qua suprema subire
 Non veritas, verum Dario servavit e amicum.

Doctus ab indigenis iter esse latens & operum,
 Civibus ignaris, Grajos quod ducat ad urbem,
 Delectis equitum tantum in discrimen ituris
 Præfecit Macedo meriti Taurona probatis
 Ipse g movens circa teneræ primordia lucis,

Angu-

a *cautum.* b *Vsurpare.* c *apsat.* d *Theo-*
dofius. e *servabat.* f *in.* g *Ille.*

Angustas superat fauces, aditusque locorum,
 Celsaque materis faciendis cratibus apta,
 Et pluteis curva testudine surgit in arcem,
 Artificum ut studijs, tali munimine tuta
 Funditus erueret muros armata iuventus:
 Sed gravis accessus, cum dura minetur acutis
 Cautibus, & faxis succidi nescia tellus:
 Nec solum Macedo cum duro dimicat hoste,
 Sed locus est, cum quo pugnandum est, vi-
 vaque cautes

Nativo munita situ, tamen arcta subibant,
 Et prærupta leves, duce præcedente, cohortes,
 Quem tamen obiecta testudine, cum peteretur
 Eminus ex alto, telorum grandine, nec vi,
 Nec præce, barbaricis poterant avellere muris.
 Quippe inter primos galeato vertice primus
 Fulminat in muros, nunc grandia saxa volutans
 Nunc sude suffodiens, nunc frangens ariete portas
 Nunc tormenta rotat, Tormentum flebile mundi,
 Impellensque suos; Pudeat jam, pro pudor lin-
 quit,

Victores Asiæ, o socij, quibus antè tot urbes
 Celsere, exigui dormire ad mœnia castris:
 Quæ loca, quod subsistat opus quis non ruat
 agger

Ante manus Macedum? quæ mœnia stare vel
 arces

Sustineant? solidis quæ fundamenta columnis
 Inniti valeant, cum senserit altus adesse

Murus

a Coribus.

Murus Alexandrum? quavis equandus Olympo
 Corruet, & discent mihi a se submittere turres,

Dixit, & in summa Tauron apparuit arce,
 Quo semel aspecto, Grajis audacia crevit,
 Corripuitque pavor & desperatio cives;
 His, extrema pati, patriæque impendere vitam;
 Illis corde sedet fuga, si modò libera detur;
 Maxima nubiferam se turba recepit in arcem.

Nec mora ter denis victorem fletere missis,
 Ut liceat salva victos discedere b vita,
 Triste reportatur responsum à principe: nullum
 Esse locum veniæ, parvas superesse doloris
 Supplicijque moras, torpent languore timoris
 Percussi cives, dociles extrema vereri:

Dirigit ergo preces occulto calle per umbras
 Ad matrem Darij * Medates ut mitiget iram
 Principis, c ut victis & victæ parceret urbi,
 Non ignarus ei deservit, d & matris honore
 A victore coli. * Medates eius sibi neprem
 Duxerat, ad Darium cognato sanguine spectas.

Abnuat illa diu precibus concurrere, quam-
 vis

Iusta petant. Et: Fortunæ non congruit isti
 Qua nunc utor, e ait, tantos admittere fastus.
 Victorem qua fronte rogem captivæ repulsam
 Ex merito patitur, quis postulat ulterius, quam
 Promeruit, spes, quam meritum non prævenit,
 à spe

F

Deviat,

a condescendere. b abscedere. c Regis, e
 ut victis. d eam venerari. e vxor. f qua.

Deviat, & verum dat ei præsumptio pomen.
 Convenit, ut potiùs, quòd sim captiva, penès me
 Còtempler, quàm, quòd fueri regina, recorder:
 Tot precibus latis, venor ne fessa residat,
 Néve fatigari queat a indulgentia regis.

Ista Sísigambis; * Medatis tamen icita dolore,
 Scribit Alexandro; Vístis si parcere nolit,
 Luce frui * Medatem jam vícium, jamq. fatentē
 Sé peccasse, sinat; Quæ tunc moderatio Magni,
 Quæ pietas fuerit, vel quæ constantia regis,
 Arguit hoc unum: quòd non * Medati modò,
 verùm

Omnibus ignovit, & libertate priore
 Concessa, captam captivis reddidit urbem,
 Restituit captos b præcis cultoribus agros,
 Immunè que colí mandavit, & absque tributo:
 Si vaga víctori Dario fortuna dedisset
 Urbem præ manibus, non impetrasset ab illo
 Plura parès, quã, que víctis dedit hostib⁹ hostis.

Nec mora, divisit c cū Parmenione catervis,
 Imperat, ut Darium cautè vestiget, eúmque
 Campestri jubet ire via, tamen ipse retentis d
 Delectis equitum, jugã tendit in ardua, quorum
 Perperum excurrit vergens in Persida dorsum.
 Non aliàs Macedo graviora pericula passus:
 Expertus didicit semper, variãque, sibique
 Dissimilem, & nulli fortunam stare perennem,
 Pèrque tot angustas, & quã via devia fauces,

Pèr-
 a possit clementia-- b patrios. c diversis.
 d trecentis.

Pèrque tot anfractus, & qui vestigia nusquam a
 Admittunt hominis, gradiens Pelleus, ab hoste
 Desuper obruitur, & non impunè frequenter
 Compulsus retroferre gradus, b multaq. suorū
 Sanguinis impensa, post tot discrimina, tandem
 Hostica confregit collato robore signa:
 Victiãque sederunt víctricibus arma sub armis.

Vix benè purgato, noctis caligine, cælo,
 Trajiciens Macedo molimine pontis Araxem,
 Persèpolum festinus adit, captãque redegit
 In cineres celebrem præcis tot regibus urbem.
 Divitijs tumidas cùm ceperit ante tot urbes,
 Hujus opes alias opulencia barbara longè
 Præterijt, luxum totius Persidis istuc
 Intulerant Reges: sacrum penetralibus aurum,
 Et radis eruitur argenti massa vetustis,
 Ex adytis rapitur non tantùm partus ad usum
 Agger opum: nec ad hoc cògessit avara vetustas
 Quantum, ut mirãtes traheret speculatio visus:

Curritur ad e prædã citiùs, certatur & inter
 Prædantes, d hostis que loco, truncatur amicus,
 Cui pretiosior est rapta, aut inventa rapina,
 Causã necis, pretiũq. fuit, pretiosa supellex.
 Et q. quitq. rapit, jam non capit improb⁹, unde
 Accidit, ut quod jam nõ accipit e æstimet illud.
 Purpura diripitur, laceratur regia vestis
 Artificum sudata manu, quæque aspera signis
 Aurea vasa rigent, cadunt in frustra dolabris.

F 2 Nil
 a nunquam. b pedem. c m. d Prædones.
 e occupas.

Nil sinit intactum, nullis contenta cupido;
Integra nulla manent membris simulacra re-
vulsis,

Plurterroris habent mutilata, minúsq. decoris.

Exitus hic urbis, quæ tot regalibus olim
Floruerat titulis, & quæ tot gentibus una
Iura dabat quondam, specialis & unicus ille
Europæ terror, decies cum mille carinis
Obstrueret totum, numerosa classe, profundû,
Neptunum effossis immittere collibus ausa,
Aulæque montanis exponere lintea dorsis.

Perfarum reliquas urbes tenuere secuti
Post Magnum reges, huius vestigia nusquam
Invenies, nisi strata rapax ostendat Araxes
Mœnia, marmoreis paullo distantia ripis.
Dixeris indignam, dignamve his cladibus urbem,
Ambigitur; nam cum subiturus mœnia Magnus
Pergeret, occurrunt a (agmen miserabile visum)
Captivi Macedum tria millia, corpora casti,
Auribus orbatî, pedibus, manibûque recisîs,
Vel labra præcisi penitus, vel lumine cassi,
Aut aliqua à Persis membrorum parte minuti:
Præterea quæ longa diu ludibria fervet,
Frontibus impressa b est rudibus nota barbara
signis.

Hos ubi, nõ homines verum simulacra videri
Rex ratus, in primis tandem cognovit, obortis
Intepuit lacrymis, victorque exercitus ille
Flevit, & in subitum versa est victoria luctum.

Rex

a occurrit. b imposta.

Rex miseris animi fortis jubet esse, daturum
Se quidquid peteret, visuros dulcia rura
Divitis Europæ, uxores, dulcésque propinquos,
Spondet, & in patrio capturos cæspite somnum;
Secedit vallo vulgus miserabile, donec,
Quæ potiora petat, libra deliberet æqua.

His Asiæ placuit consistere finibus; illis
Dulcor est patrius, alieno cæspite, cæspes,
Quorum, quem celebrem docilis a facundia
linguæ

Fecerat Eutition b ita creditur esse locutus:
Quem modò de tenebris, & claufo carceris an-
tro,

Vt peterem⁹ opem, puduit procedere, trunci
Corporis exitium patriæ quâ fronte valebis
Ostentare tuæ, spectacula læta daturus?
Cum sanè incertum, discrimina tanta tulisse
Pœniteat magis, an pudeat. bene fertur iniqua
Conditio, cum testata latet. bene fertur amara
Conditio, miseram si nosti abscondere vitam;
Nullaque tam nota est miseris, tam patria dul-
cis,

Quam sedes aliena, domus, sine teste prioris
Fortunæ; miseris faciunt loca sola beatos,
Quando beatarum subeunt obliviam rerum.
Qui totum ponunt in spe, vel amore suorum,
Quam citò consuescat c lacrymarum arefcere
rivus

F

3

Igro-

a docilis celebrem b Curt. Eutemon. c su-
stineat.

Ignorant: leviter veniunt, levitèrque recedunt,
 Blandiri dociles lacrymæ; solâsq; propinqui
 Impediri miseris lacrymas. arentibus illis,
 Cum lacrymis, arescit amor, pietâsq; tuorum. **a**
 Sors miseri querula est; felicitis verò superbus
 Est stat^o, & tumidè nulla est *miseratio*. **b** mêtis.
 Quem fastidit homo, non verè diligit: Ille
 Verus amor, miserum qui non fastidit amicum:
 Fortunam alterius dum tractat, quisque recur-
 rit

Ad propriam, & propriâ consultâ sorte, requirit
 Tales exterius, qualem se noverit intus.
 Fortunata parem solet alea querere casum.

Fastidisse alius alium poteramus, & esse
 Opprobrio mistim, nisi mutua fata dedissent
 Omnibus æquales, inter tria millia, casus;
 Vxores teneræ, quas in fervore juventæ
 Duximus, & spretas sumtis dimisimus armis,
 O quam sollempni in socialia fœdera vultu
 Admittent Veneris viles sine fomite truncos?
 Partisq;e volent genialia c fœdera lecti;
 Usque adedò sexus nobis *d* incognitus ille est.
 Pectore femineo vernalis certior aura est,
 Mollior est adamas, felici quæ solet esse
 Dura viro, miserum poteritne videre maritum?
 Obsecro vos olim vitâ defuncta juvenus,
 Quærite, quas habitent semesa cadavera, sedes.
 Quæramus parili voto lugentibus aptum
 Abiectisque locum, ignotis lateamus in oris;

Quas

a suorum. b compassio. c genialis. d vobis.

Quas penes agnosci miseri jam cœpim^o, inimic^o
 Quas penes invisum jam definit esse cadaver.

Hactenus Euticion. Cui sic oriundus Athe-
 nis

Theseus **b** objecit; Nemo æstimat, inquit, amic^o
 Corporis ex habitu, duræ ludibria fortis
 Nemo prius pensat, non nos natura creatrix,
 Sed contemptibiles hostis violentia fecit.
 Omnibus esse malis, me iudice, censo dignû,
 Què pudet eventûs, sua cui fortuna pudori est,
 Desperare solent, alios in tempore duro
 Esse miserturos *aliorum*, qui misereri
 Non vellent, si fata darent contraria fila:

^o Inclementis homo mentis, malè conjicit ex se,
 Rara quòd humanæ sedeat clementia menti,
 Spe majus votòque, Deum *c* conferre videtis
 Vxores, patriam, prolem, patriòsque penates.

Heus licet auctis clausis erumpere carcere, lucem
 Aëraq; antequâ *d* patriòsque resumere mores.
 Cur miser hic, & servus eris, si patria detur
 In votis? in qua tantum miser esse teneris:
 Exsulibus tandem fortunæque ultima passis,
 Est aliquid patrio se reddere posse sepulcro:
 Mollius ossa cubant, manibus tumulata suorum.
 In Persis maneat, Medorumque aëra spirent,
 Felices alij, quos dissidentia Patrum,
 Vxorùmque potest avellere dulcibus arvis;
 Me sanè regis usurum *f* munere constat,

F 4

Euro-

a desijt. b Curt. Theatetus. c Deos offerre. *a*
 d Aëraq; & linguam. e Moliter. f usurû

Europam, patriamque sequi, modò libera detur
Visendi à Superis natalia rura potestas.

Finierat Theseús, sed paucos repperit hujus
Voti participes, aliorum pectora vicit
Consuetudo potens, naturá fortior ipsá;
Quorum consilio concurrens Magnús, opimos
Non solùm partitur agros, sed prodigus addit
Aes, variósque greges, & læti farris accervos,
Ne b frumenta solo desint, c cultoribus æra.

His ubi consulte providit Martius heros,
Medorum ingreditur, reparato milite, fines
Præcipitque legens Darij vestigia cursu,
Ne fuga subripiat, pleni pars magna triumphi
Qui solus superest, pardis & instantior instat;
Sed jam Belides Ecbatana venerat, urbem
Medorum primam, decreverat inde subire
Bactrorum fines, sed cum loqueretur adesse
Rumor Alexandrum, cuius satis, agmina cõtra,
Pennatósque gradus, distantia longa e locorum
Nulla f videbatur, mutato pectore mutans
Consilium, totos orditur in arma paratus,
Pugnandóque mori decrevit honestius esse,
Quàm victam toties fatis extendere vitam.

Vnde viæ comites, paullò consistere iustos,
Intuitus: Si me ignavis fors æqua laboris
Iungeret, & mortem reputantibus, inquit, honestam,

Qualiscúmque foret, potiùs dicenda tacerem,
Quàm

a *facultas*. b *Nec*. c *desunt*. d *Parthis*.
e *nulla*. f *Longa*.

Quàm verbo vellem consumere tempus inani.
Sed maiore fide, quàm vellem, quàmque decorú
Esset, virtutis expertus robora vestræ,
Iam didici, quàm sit venerabile nomen amici,
Quàm sincera fides, sinceros inter amicos:
Tot rebus monitus præsumere debeo, tantis
Me dignum socijs, de tot castrensibus antè,
Vnica Persarum superestis gloria, qui me
Bis profugum victi, bis principis arma secuti.

Vestra & fides, stabilemque probans constantia
mentem,

Efficiunt, ut non verear me credere regem;
Ut me Persis adhuc ausit regnare fateri;
Qui potiùs castris victi elegistis adesse,
Victoris quàm signa sequi, me iudice digni,
Si mihi non liceat, pro me quibus ætheris ille
Dignas rector agat grates, quia non erit ulla
Nescia tam recti, tam non obnoxia iustis,
Surdæque posteritas, quæ non vos efferat æquis
Laudibus in cælum, quæ non memoranda lo-
quatur,

Quæ vos, & meriti taceat præconia vestri.
Vivere per famam dabitur, post fata, sepultis,
Sola mori nescit, eclipis nescia virtus:
Vnde fugæ latebras, quas semper abhorreo,
quamvis

Molirer, virtute animi, tantóque meorum
Consilio fretus, irem tamen obvius hosti:
Exsulat in regno Darius: sed quòusque feretis

F S Cives,

a *Vera*.

Cives, quòd patrio rex imperat advena regno?
 Aut mihi defungi vita continget honesta,
 Aut revocare meas afflictis hostibus urbes,
 Et quæ perdidimus celeri reparare paratu.

Arbitrium victoris; an id censetis honestum
 Victus ut exspectem, Dariòque precaria detur
 Mazzæ exemplo, sola in regione potestas?
 Qui modò totius Asiæ moderabar habenas,
 Anne reservabor ad tantum dedecus, ut sim
 Glòria victoris, in regni parte receptus?
 Non erit, ut capitis decus hoc, aut a demere
 quisquam

Debeat, aut demtù mihi, se mihi reddere jactet.
 Imperium vivus perdam, privabor eodem,
 Imperio, vitæque, die. pretiosa duobus
 Mors Darium vita simul, & diademate privet. b

Si manet hic animus socij, si mens ea vobis,
 Nemo supercilium Macedùm, fastusq; nefandos
 Cogetur post fata pati, sua dextera cuique:
 Aut modò finis erit, aut ultio digna malorum;
 Ergo si Superi pia bella moventibus absunt,
 Si facinus reputant justos defendere, saltem
 Finis honestus erit, fortèsque licebit honesto
 Mortis more a mori: veterù per Gesta parentù,
 Per pretiosa precor quondam præconia Patrù,
 Illustrèsq; viros, quibus hæc a subjecta tributù
 Gens Macedùm toties, & vestigalia solvit,
 Obtestor miles, ut dignos stemmate tanto
 Concipias animos, ut te contingat Olympo

Teste,

a ut. b nudet. c amore. d hic.

Teste, vel egregia vinci, vel vincere pugna.

Hactenus Ariacides. Sed non excepit eodem
 Verba cohors animo, dictis quoque debitus ille
 Defuit applausus, quem persuadentibus audax
 Reddere turba solet, præstruxerat omnia verus
 Ora timor, donec Artabafus, a inter amicos
 Regis præcipu: b Nos, inquit, in arma sequemur
 Vnanimes Regem, nobis erit exitus idem,
 Qui tibi, qui patriæ; dubio c exceptere loquentè
 Assensu reliqui, raucòsque dedere tumultus:
 Qualis in Aegæo desperans navita ponto,
 In quem fluctivomus jam fracta puppe videtur
 Conjurasse Notus, socios solatur inertes,
 Dissimulansq; metum, comitù titubantia firmat
 Pectora, & invictò parat ire per æquora vento.

At Bessus facinus jam præmeditatus acerbù,
 Narbasanèsq; suus, numero milite cincti, d
 Iam desinierant Darium comprehendere vivum:
 Vt si Magnus eos sequeretur, munere tanto,
 Commodius possent victoris inire favorem.
 Quod si præcelerè evadere principis alas
 Sors daret, auderent Dario regnare perempto,
 Et vires reparare, novùmque lacessere Martem.

Narbasanes igitur sceleri jam tempora nactù
 Opportuna suo: Scio Rex, quæ dixero, dixit,
 Displicitura tibi, nec erit sententia cordi
 Hęc mea grata tuo: Sed prægrave vulnus acerbo
 Curatur ferro, gravis est medicina dolentis;

F

6

Asperior

a Curt. Artabafus. b conspicuus. c lento.
 d fulti.

Asperior sanat graviores potio morbos,
 Naufragiúmque timens, jacturá sæpe redemit
 Navita, quæ a potuit, & damnis damna levavit.
 Scis, quòd amara geris, adverso Numine, bella,
 Sors urgere tuos non definit aspera Perlas,
 Omnibus est tentata b modis fortuna, novisque
 Est opus omnibus: depone insignia regni
 Ad tempus, bone Rex, alij concede regendam
 Imperij summam, qui nomen regis, & omen
 Possideat, donec, Martis cessante procella,
 Hostibus expulsis Asia, justo tibi regi
 Restituat regnum: brevis expectatio facti
 Huius erit, tot Bactra dabunt, totque e India
 gentes,

Vt maior belli moles, maiora supersint
 Robora, quam bello quæ sunt ex hausta priori.
 Cur in perniciem balantes, more bidentum,
 Irruimus? fortis animi est contemnere mortem,
 Non odisse tamè vitam, sed amare, virorum est:
 Degeneres, & quos constat tædere laboris,
 Compelluntur ad hoc, ut vitam ducere vile
 Quid reputent, quid mirum? Ignavo vivere
 mors est:

Econtra nil est, quæ fortis & ardua virtus
 Linquat inexpertum, movet omnia, & omnia
 tentat,

Tenditur ad mortem, cum nil superesse videtur:
 Ultimus ad mortem, post omnia fata, recursus:
 Ergò age Rex, Bessio, q gratia temporis offert,

Ad

a quod. b sentanda. c dabit.

Ad Præsens committe tui moderamina regni,
 Ut tibi restituat acceptum a tempore sceptrum.

Hæc ubi dicta: animos b vix temperat ille benignus

Et patiens rector: Iam te invenisse, cruentura
 Inquit, mancipium, funesti temporis horam
 Comperio, facinus quâ patraturus acerbum
 In dominum servus, Parcarum stamina solvas.

Hæc ait, & stricto poterat mucrone videri
 Occursurus c ei, nisi vultu supplice, Bessus
 Indignantis habens speciem, multoque suorum
 Agmine stipatus, Regem exoraret, cumque,
 Haud mora, vinciret, nisi nudum conderet enses.

Tunc verò a reliquis metari castra seorsum
 Præcepere suis: regi Artabazus, iræ
 Consulit, ut parcat, habeat pro tempore tempus:
 Æqua mente feras, ait, errorémve tuorum,
 Stultitiámve: gravis & præmaturus in armis
 Instat Alexander, blando retinendus amore
 Miles, ne fanos turbet discordia sensus,
 Neve a rege suos alienent Bactra Quirites:
 Annuit d Arfacides, superosque & fata secutus,
 Castra locat, mœror & separatio, victis
 Indivisa comes, animos illius obumbrat.

In castris igitur quæ jam rectore carebant,
 Motus erat varius animorum, & proxima Regi
 Instabat funesta dies, nec ut ante *regebant*
 Imperij summam, solus tentoria servans

Regia

a accepto. b animo. c Occisurus enim. d Parvuit.

Regia, pervigiles librans *a* in pectore curas:
 At duo concepti jam mente, *b* cupidine regni,
 Tractantes facinus, agitant, *c* sub pectore, regē
 Non nisi cum magno comprēdi posse labore:
 Non mediocris enim timor, & reverentia regū
 Regnat apud Perfas, majestas regis magni
 Ponderis esse solet, etiam gens barbara nomen
 Regis inhorrescit, & quos in sorte secunda
 Barbaries meruit, veneratur Numine pressos,
 Vivit in adversis primæ moderatio *d* fortis,
 Cūi semel exhibuit, impendit semper honorem:
 Et quia tanta fides, & gratia regis in illa
 Gente, palam, vel vi, sine magna cæde suorum,
 Non poterant Dariū scelēris vincire ministri.
 Ergo dolis operam dare, & excusare furorem
 Decrevēre suū, simulanti voce, reverti,
 Ut decet, & tanti se pœnituisse reatūs,
 Ficturos extrema pati pro rege paratos.

Craſtinus amiſſum noctis caligine mundum
 Reddiderat Titan, & ſignum caſtra movendi
 Iam dederat Darius, aderant cum milite multo
 Participes ſcelēris, cautē præterendū docti
 Officiū ſollemne foris, ſpeciēmque ſequendi
 Principis imperiū, ſed in alta *e* mente latebat
 Occultum facinus, ſcelērisque protervia tanti:
 Sceptrum præradians, & adhuc inſignia regni
 Geſtabat Darius, cum ſūque micabat ſab alto.
 Prona jacebat humi ſupplex, veniamque præ-

catag Seditio-
a vibrans. *b* corde. *c* agitabant pect-
d veneratio. *e* archa. *f* in. *g* rogabant.

Seditioſa cohors, & ſuſtinuit venerari
 Tunc patricida ducem, quem poſt in vincula
 ſervus *a*

Retruſurus erat, lacrymiſque coëgit obortis
 Credere Belidem, vultūque rigare ſenilem
 Fletibus irriquis, ſed nec tunc fraudis amicos
 Pœnituit ſcelēris, cū certus uterque videret,
 Quam mitis natura hominē, regēmq. virūmq.
 Falleret; ille quidē ſecurus, & immemor horę
 Inſtantis, quam ſors, & ſervus, uterque parabat:
 Pellæi, Macedūmq. manus, (quæ ſola timebat)
 Effugere affectans, laxis properabat habenis
 Maturare fugam, ſineſque ſubire remotos. *b*

At Patron Græci dux agminis, integer *avo*,
 Et ſtabilis fidei, Darij non fictus amicus,
 Iam patricidarum comperta fraude, ſuorum
 Millibus armatis pulchrē circumdatus, ibat
 Contiguus regi, ſandique, ut copia facta eſt:
 Narbaſanes, inquit, & Beſſus *Maxime* regum,
 Inſidias in te conceptas enſe cruento
 Effutire parant, vitæ tibi terminus iſta
 Lux erit, aut illis, nos ergo corporis eſſe
 Cultodes patiare tui, tu *c* præcipe, dum res
 Expedi, in noſtris ſigi tentoria caſtris.
 Liquimus Europā, nec Baſtra, nec India nobis:
 Arva, larēiq., & ſpes in te congeſſimus omnes:
 Eſſe tui cuſtos externus, & advena nuſquam *d*
 Expeterem, ſerique tuæ tutela ſalutis,

Si
a ſervum. *b* reſpoſtos. *c* tua. *d* num-
 quam.

Si tibi quemquam alium velle *a* hoc præstare
viderem :

Incluta Patronem servati *b* gloria Regis *c*
Fecerat insignem ; Siquis tamen hæc quoque,
si quis

Carmina nostra leget , *d* numquam Patrona
tacebit ,

Gallica posteritas , vivet cum vate superstes
Gloria Patronis , nullum moritura per ævum.

Iam reor æterno caussarum sæcula fluxu *e*
Non temerè volvi , nemo temeraria credat,
Fortuitoque geri mundana negotia casu :

Omnia lege meant,quam rerum Conditor ille
Sanxit ab æterno ; Darius cum vivere posset
Consilio Grajùm, fati decreta secutus:

Quamquã nora satis, expertaque sepius, inquit,
Sit mihi vestra fides, numquã tamen à populari
Gente recessurus, neq; ab his divortia quæram,

Quos toties fovi, satis & levius mihi falli est,
Quã damnare meos, quidquid fortuna jubebit,
Inter eos me malo pati, quàm transfuga credi.

Si salvum jam me esse meis, si vivere nolunt,
Iam ferò pereò, jam mortem ultroneus optò.

Attonitus Patron , & desperare coactus,
Consilio Regis , ad Græca revertitur amens
Agmina, pro recto , fjustique rigore, fidèque
Cuncta pati promptus. Bessius Patricida Pelasge
Ignarus linguæ, tanti tamen ipse furoris

Con-

a posse. *b* servandi. *c* regem. *d* legat.
e nexu. *f* vero.

Consciis , occultum rapit *a* ex interprete ver-
bum :

Ianique peremisset Darium, nisi crederet esse
Tantius, ut vivum Pello traderet hostem.

Quo potiore modo , sperabat *b* cædis amica
Concio , victoris sibi conciliare favorem:

Distulit ergo nefas in idonea tempora noctis,
Noctis, quando solent patrari turpia, noctis
Quando impune placent , quæ sunt de *c* luce
pudori ,

Cum timor est audax , & frons ignara pudoris. *d*
Tum Dario Bessius , grates agere , & venerari

Ficta mente studet, quòd perfida verba dolosi
Vitasset lepido , & pulchro sermone Quiritis ,
Qui dum spectat *e* opes , Macedùm placare ty-
rannum

Hac regis cervice parat , funesta daturus
Munera, nec mirum, venalia constat habere
Omnia, venalem & ductum mercede Quiritè.
Vir sine pignoribus , lare , conjuge , pauper &
exsul

Emtorum pretijs , ut circumfertur arundo.

Annuit Arsacides , certè tamen omnia vera
Deserri à Græcis. *f* sed eo jam venerat, ut res
Æquè dura foret , & plena timoris , & exspes,
Non parere suis, & eis se credere nolle,

Quàm falli , & gladijs caput obictere suorum.

CAPIT-

a capit. *b* credebatur. *c* in. *d* ruboris. *e* ex-
spectat. *f* Grajjs.

CAPITULUM

SIVE ARGUMENTVM

LIBRI VII.

Sepimus in dominum servos liber ar-
mat, & eius
Iustitiam ostendit, tandemque in
vincula trudit.

In terea victos a vestigans Magnus, abactos
Confecit sceleris, confuso Marte, ministros.
Tunc demum Dari^o jaculis confossus, in ipsa
Morte Polistratio vivos cum b quaereret
amnes,

Extremas voces, & verba novissima mandat.
Inventum Macedo corpus rigat ubere fletu,
Ac sepelit: Rursus procerum, vulgisque tu-
multus

Comprimis, & rapido cursu bacchatur in
hostem.

a Darium. b dum.

ALE-

ALEXANDRIDOS

LIBER VII.

Restitit Hesperio mœrensque in litore
Phœbus.

Defixis hærebat equis, tristisque remissa
Luce retardabat venturæ noctis habenas,
Et tantum visura nefas Latonia, terris
Virgo morabatur roseos ostendere vultus;
Sed Lex æterno quæ condidit a omnia nodo,
Et facer orbis Amor, quo cuncta regitur, utruq.
Corripuit, iussitque vices explere statutas.
Iamque vaporantem fumabat Tethyos unda
Vorticibus clausura diem, requiemq. petebat
Humanus cum sole labor, sed poena manebat
Lugentem Darium, positusque in vespere vitæ
Occasum facturus erat, cum vespere mundi.

Clauserat infelix tentoria, solus apud se,
De se consilians, sed debile semper & expes
Consilium miser, vitamque trahentis in arcto,
Et tandem b hoc secum; Quos me, pater impie
Divum,

Distrahis c in casus? Quod me parat alea fati
Perdere delicto? Superi! quo crimine tantas
Promerui poenas? cui nec locus inter amicos,

Nec

a colligit. b tamen. c Detrahis.

Nec notos superest: nec enim securus, apud quos
 Debueram dominus tutam deponere vitam:
 Sed sitit hanc animam, manifestus scævior hoste,
 Inque senis jugulum parat arma domesticus
 hostis.

Si fuit indignum, tanto diademate cingi,
 Totiusque Asiæ Darium ditione potiri,
 Si male subiectos rexit, si jura tyrannus
 Publica, vel patrias tentavit solvere leges,
 Si cives armis, populúmque tyrannide pressit,
 Si cum iudicio resideret, censor iniquus
 Avertit surdas, à causa pauperis, aures;
 Si partem injustam corruptus munere fovit,
 Si mihi persuasit funesta pecunia, justum
 Vendere iudicium, si fundum tristis avitum,
 Et patrias vites, per me sibi flevit ademptas
 Filius exheres, si jura fidémque perosus
 In stadio mundi, non munda mente cucurri,
 Iam mortem merui, fati nec a deprecor horam:
 Iam satis est, Superi, vestro quod munere vixi:
 Crudeſcant furis Bello, b delæviat in me
 Narbaſanes, gelidóque senis perfusa cruore
 Tota domus, mæſtas c compescat Numinis iras.

Sed si iustitiæ cultor, si jura secutus
 Nil legi, nisi quod rationis littera dicat,
 (In quantum natura finit, petulansque nocivæ
 Condicio carnis,) gladios removete clientúm
 A domini jugulo, proſit, vixiſſe per ævum
 Innocuè Darium, mors convertatur in illos

Qui

a non. b bello. c iuſtus.

Qui meruère mori, liceat mihi, vivere, proſit
 Simplicitas juſto, noceat ſua noxa nocenti. a
 Quod ſi fixa Deúm manet imperioſa voluntas,
 Si mihi fatorum ſeries immobilis, auras
 Vitales auferre parat, vitamque coarctans
 Atropos inciſum maturat rumpere filum:
 Cur alij liceat deb me plús, quàm mihi? vel cur
 Narbaſani ſervatus ero, ſubtractus Achivis?
 Numquid adhuc ſanguis, numquid mihi dex-
 tera, numquid

Enſis, ut hanc dubitem fatis abſolvere vitam?
 Sic ait, & gelido terebraſſet viſcera c ferro,
 Sed ſpado, qui ſolus aderat, tentoria planctu
 Caſtraſque commovit, dehinc irrupère citati
 Cum lacrymis d alij, Regè cecidiſſe gementes.
 Barbarus in caſtris ululatus, & icæa tremendo
 Rura fragore tonant, tremulúſq. reliditur aër,
 Nec capere arma ſui, gladios ne fortè clientes e
 Incurrant, audent: ſed ne videantur iniquè
 Deſeruiſſe Ducem, monet arma capeſſere Per-
 ſas

Cum pietate fides: ſed terror vicit utrumque.
 Excluſitque potens reverentia mortis, honeſtú.
 Ecce per attonitos rapientes agmina Perſas
 Sacrilegi comites ſtrictis mucronibus adſunt,
 Irrupúntque aditus, & circumſtantibus, enſe
 Diſperſis, Regem quem jam expiraſſe putabant
 Vinciri faciunt, pró quanta licentia fati!

Quam

a noceatque nocentia ſonti, b in. c peſſora.
 d clamore. e clientúm.

Quam vaga quæ versat humanos alea castus !
 Quem prius aurato curru vidère sedentem ,
 Et tremuere sui , jam non suus ille , suorum
 Vincitur manibus , & in *a* arcta sede locatur:
 Captivumque trahit, currus angustia regem,
 Attamen ut regis saltem pro nomine nullus
 Non habeatur honor, vinciri præcipit aut eis
 Compedit^b dominum, truculentior aspide servus.
 Regia diripitur, ceu belli jure, supellex,
 Utque avidos pressit inventa pecunia currus,
 Per scelus extremum partis jam rebus, onusti
 Intendere fugam. Quò tenditis agmine facto
 Eoum facinus , sceleris *b* fraudisque ministri ?
 Quæ vos terra feret? ubi tanti tuta manebit &
 Impositura mali ? quis tutò ducere vitam
 Sub seruo poterit domini sitiente cruorem?
 Interea summis accincto *d* milite rebus,
 Vestigans Darii rapido *e* vestigia cursu
 Terrarum domitor , Ecbarana cingere, facta
 Obsidione , parat , profugumque capessere re-
 gem,
 Et delere armis eversam funditus urbem ,
 Extremamque manum longis imponere bellis :
 Cum tamen audiret Darii fugisse : *g* fugæq.
 Intentum celeri , liquisse Ecbarana, captum
 Haud mora flecit *h* iter, & Persidis arva relin-
 quens,
 Insequitur profugos, animi calcaribus actus.

Et

*a iam. b scelerum. c latebit. d accito.
 e rapto. f audisset. g movisse. h linquit.*

Et quia certa rapi a famæ vulgaverat aura,
 In Medos Dariū , dehinc Bactra subire volentē,
 In Medos lævire *b* parat, sed certior ipsum
 Nuntius avertit, retrusum in viacula regem
 Affirmans, serièmq. rei pulchro ordine pandēs.

Horruit auditis Macedo, ducibusque citatis:
 Est brevis iste labor, & præmia magna laboris
 Qui superest , socij , Darium non hinc procul,
 inquit,

Destituere sui, vincitumque suprema reservant
 Ad mala, fortunæ finem, metamque laborum : &
 Aut jam succubuit fati, aut munere vitæ
 Inventus fruitur : piger ergo citatius æquo
 Castigandus equus, & præcipitandus in hostem
 Est gradus, afflicto vitam donemus ut hosti :
 Non minus est, postquæ cœpit miserabilis esse,
 Parcere cōfracto, æquàm frangere posse rebellē.
 Applaudunt proceres præcepto *e* regis, & instāt,
 Seque secuturos per summa pericula spondēt :

Ergo inito cursu mundi fatale Flagellum
 Agmen agit Macedo, somnòq. medente, diurnū
 Non relevat fessis requies nocturna laborem.
 Talis in adversos Iovis irruit ira Gigantes,
 Fulmine quem dextram fingunt armasse Poëtæ.
 Cum jam Centimanus cælo nodosa Typhoeus
 Brachia porrigeret, Martem flammare videres,
 Pallada vipereos clypeo protendere vultus,
 Telæque fatali spargentem Delion arcu.

Ven-

*a tendentem. b transire. c malorum. d iam
 fracto. e responso.*

Ventum erat in vicum stellis nascentibus,
in quo

Vinxerat Arfacidem, furioso pectore, Bessus:
Occurrere duo, qui prodigiale perosi
Flagitium Bessi, patricidarum comitatu
Tutius esse putant, Macedum se iungere castris:
His ducibus Macedo brevius iam deside Phoebo
Est agressus iter, incendens ergo quadrato
Agmine, sic cursu moderatur, ut ultima primis
Conjungi posset acies, iam Delius a quis
Distichis a ab utraque domo distabat, & ecce
Vivere adhuc regem, b Brocubel^c transfuga, regi
Et tantum stadiis affirmat abesse ducentis,
Sed caveatur, ait, ne sic exercitus iste
Aut incompressus eat, aut incurrat inermis
Armatas acies, patricidas acrius urit d
In caedem facinus, ubi desperatio nullum
Iam venie superesse locum, sub pectore, clamat,
His super accensi proceres, maiorque sequendi
Crevit Alexandro servilia castra cupido.
Ergo fatigati, laxis fodiuntur habenis,
Et gravius solito, stimulos audire iubentur
Quadrupedes, sumtisque volant per inania
pennis:

Iam sonus audiri strepitusque, fragorque rotarum
Coeperat a Graiis, ut pars ad verba videri
Posset ab adversis, nisi pulveris horrida nubes
Intuitum eriperet, paulo subsistere Graecos

Iussit

a forte Dissidijs. b Darium. c Curt. Brocubulus. d armat.

Iussit Alexander, donec cessante procella
Pulveris, hostiles possent agnoscere turmas.

Bessus in a obliquum sedato pulvere lumen
Flexit, & aerei de vertice montis, anhelos
Vidit adesse viros, armorum luce Quirites
Fulgere, & peditum, ferro livere, b catervas:
Horruit aspectu, & gelido labefacta pavore c
Pectora mōstrifere tremuerunt d conscia culpe.

Econtra Macedum viso, gens aspera, Besso,
Accelerat gressum, susoque per ardua cursu,
Aestuat imparibus concurrere viribus hosti;
Nam si tantum animi, tantumq. vigoris haberet
Ad bellum Bessus, & Martis munus, quantum
Ad facinus, tantumq. valeret in agmine, quan-
tum

In gestu sceleris, & proditione valebat:
Pellei poterat e Macedumque repellere vires,
Vilescique Asiam: nam Bessi castra sequentes,
Barbarico tantum praestabant robore, quantum
Et numero Graiis: omnoque, ciboque f refecti
Magna fatigatis pugnae documenta g daturi,
Viribus alternam multum conferre quietem.

Sed Macedum terror, & formidabile terris
Nomen Alexandri, momentum non leve belli h
Avertit pavidos, & desperare coegit,
Vinci posse viros, fugit indignantis armis
Seditiosa cohors, versisque in pectora dorsis,
Degeneres rapuere ingam: tunc vero nefandi

G

Parti-

a ut. b lucere. c cruerunt. d tenuerunt. e re-
zundere f cibisq. g belli monumenta. h bellis.

Participes sceleris, et accincti pectore toto
 Ad scelus extremum, Darium descendere curru,
 Utque alacer conscendat equum, vitamque laboret
 Conservare fugam, monitis hortantur, et instant,
 Ille venenatos *b* monitus, et dicta repellit,
 Utroresque Deos testatur adesse: fidemque
 Acris Alexandri lacrymis implorat obortis:
 Seseque negat scelerum comitari velle clientes;
 Nullus, ait, mortis metus, aut violentia fati
 Compellet Darium, scelerum se iungere castris;
 Non habet ulterius, quod nostris cladibus addat,
 Fortunæ gladius: mors, quæ patricida minatur,
 Antidotum mœroris erit: mortisque venenum
 Pro medicamentis, curaque laboris, habebo.

His super accensi patricidæ, corde sub alto,
 Concipiunt bilem, dominumque, patremque,
 Cruentis

Confodiunt jaculis, et in ipsum grandinis instar
 Spicula conjiciunt, quem tandem vulnere multo
 Pectora confossum, sparsumque cruore relinquunt;

Et fugitiva sequi ne longius agmina possint,
 Curribus asuetos iuga regia ferre, iugales
 Afficiunt telis, gladiisque, duobusque *c* clientes,
 Quos habuit comites in vita, mortis eidem
 Esse iubent socios, et eodem funere mergunt.

Quo facto, ut tanti lateant vestigia monstri,
 Divisere fugam, festinat Bacra subire
 Bellus, Narbasanes Hyrcanos visere saltus:

Disper-

a operis. b venenosos. c Affligunt gladiis.

Dispersi fugiunt alii, et vel quò metus urget.
 Vel spes, in dubiis semper comes optima rebus:
 Quingenti tantum se collegere Quirites,
 Qui pro iustitia, patrisque iacentis honore
 Elegere mori, Macedumque resistere turris;
 Vel quia sperabant, armis extendere vitam,
 Vel quia turpe fuit, regi superesse perempto.
 Dum tamen ancipiti sermonum barbara motu
 Definit legio, meliusne sit hostile propinquo
 Dedere terga fuga, Graj sine opponere pectus?
 Ecce triumphantis animi pernicious alis
 Vesta supervenit Macedum manus, omnibus arma
 Omnibus et vires, et Martius omnibus ardor.
 Iam fragor, et belli rursus novus ingruit horror
 Non est timido fuga, non est prodest audacia forti:
 Caduntur fortes, timidi capiuntur; et ecce!
 Res indigna fide, dictu mirabile: plures
 Captivi, quam qui caperent, numerumque ligantur

in,
 Prædonumque, gravis excessit copia prædæ.
 Non magna sine laude tamen, cedere rebelles
 Adversæ partis, clari ter mille Quirites.
 Nec cædis rancor, nec funeris ira quievit,
 Donec Alexandro, gladii revocante furorem,
 Cædibus abstinuit, cædi devota juventus.

Tunc verò intactum pecudum *f* de more superstes
 Agmen agebatur, nec erant vestigia toto

G

Agmi-

a Diffugiunt alij sparsim. b ingeris. c Nec. d nec. e ceciderunt mille. f pecudis.

Agmine, qui Darium Grajis ostendere possent,
Singula scrutantur Persarum plaustra, nec us-
quam

Dedecus inveniunt fati, regale cadaver.

Regis enim, trito deserto calle, jugales,

Pectora confossi jaculis, in valle remota

Constituerant, mortem Darijque, suamque ge-
mentes.

Haud procul hinc querulus lascivo murmu-
re rivus

Labitur, & vernis solus dominatur in herbis;

Patrem rivus habet fontem, qui rupe profusus

Purus, & expressis, per saxea viscera, guttis,

Liquitur, & siccas humectat nectare glebas.

Ad quem vir Macedo, post Marté fessus anhelò

Ore, Polystratus, sitis iacumbente procella,

Ductus, ut arentes refoveret flumine fauces,

Curriculum Darij vitam exhalantis opertum

Pellibus abjectis, *b* jumentaque saucia vidit,

Vidit, & accedens confossum vulnere multo,

Invenit Darium, turbatum lumina, mortis *c*

Inter, & exiguae positum confinia vitæ.

Cumque rogaretur Indo sermone: Quis esset?

Gavius, quantum perpensi, ex voce, dabatur:

Fortunæ præsentis, ait, mortisque propinque,

Hoc unum Dario, & soium solamen habetur,

Quòd tecum mihi nõ op^o est interprete lingua,

Quòd loquor extremum discretis auribus, & *q*

Non

a Liquitur. *b* adiectis. *c* lumina morte,

Inter. & -- extrema.

Non erit extremas incasum promere voces.

O quam grata mihi Macedum præsentia re-
gis

Esset! ut audiret me tam pius hostis, & eius

Colloquio fruerer, ut mutua verba serendo,

Sedaret veteres belli brevis *a* hora, querelas!

Quem quia fata negant, hoc, quisquis es, acci-
pe, & ista

Perser Alexandro: Post tot certamina, Magni *b*

Debitor intereo, multumque obnoxius illi,

Quòd matrem Darij, prolemque modestus, &
jræ

Immemor hostilis, clementi pectore fovit:

Quòd non hostilem, qualem decet esse tyran-
num,

Sed regalem animum victis, vultumque serenū

Exhibuit victor, hostisque fidelior hostis,

Quam noti civisque mei: donata per illum

Vita meis vitam quoque; surripuere propinque

Regna quibus, vitamque dedi, miserabile dictum,

Quorum præsidio, tutus vel ab hostibus esse

Debuerat Darius, ab eis occisus, & inter

Hostes incolumis stans, labitur inter amicos.

His precor *c* à justo reddatur Principe talis

Talio pro meritis, qualem patricida meretur.

Quamque repensurus, mihi si fortuna trium-
phum

Concessisset, erã; nec enim hoc discrimine solod

G 3 Alea

a Sedaret nostras veteres brevis-- *b* magnus.
c prior. *d* solam.

Alea versatur mea, sed communis eorum est,
Qui præsunt turbæ, & post. li moderantur
habenas :

In me causa agitur; decernat pondere iusto
Magnus, quæ tantum maneat vindicta reatum;

Quæ nova flagitij scelus expiet ultio tanti,

Quam si distulerit, vel fortè remissus æquo

Egerit, illustris minuetur opinio regis,

Decolor, & famæ multùm diversa priorit:

Adde, quòd à simili debet sibi peste cavere

Rex pius, & subiti vitæ pericula casus.

Et cum iustitiæ status hinc versetur, & illinc

Vtilitas, uno teneatur b utrumque rigore.

Hoc unum Superos, votis instantibus, c oro,

Infernumque chaos, ut euntibus ordine fatis,

Totus Alexandro famuletur subditus Orbis,

Magnus, & in magno dominetur Maximus Orbe.

Vtque mihi iusti concessio iure sepulcri

A rege extremi non videantur honores.

Sic ait, & dextram, tamquam speciale serendum d

Pignus Alexandro, Græco porrexit, eique

Lethifer irrepsit per membra rigentia somnus,

Et facer erumpens luteo de carcere tandem

Spiritus, hospitium miserabile carnis abhorrens

Prodit, & tenues evasit e liber in auras.

Felices animæ! dum vitalis calor artus

Erigit infusos, si prægustare daretur,

Quæ maneant manes, decreto tempore iustos

Præmia,

a turma. b teneatur uterq. c morientibus.
d forendam. e vane scis.

Præmia, quæ requies, & quàm contraria iustis

Impius expectet, non nos funesta habendi

Irretiret amor, nec carnis amica libido

Viscera torreret, sed nec prædivite mensa,

Patria & sorberet obscenus jugera venter;

Sed neque ferrato detentus carcere Bacchus

Frenderet horrendum, fracturus dolia, nec se

Inclusum gemeret sine respiramine Liber.

Non adeò ambiret Cathedram venalis honorè

Lam vetus ille Simon, non incentiva malorum

Pollueret sacras funesta pecunia sedes;

Non aspiraret, licet indole clarus aviti

Sanguinis, impubes ad Pontificale cacumen,

Donec eum mores, studiorum fructus, & ætas

Eligerent, merito non suffragante parentum:

Non geminos Patres, ducti livore, crearent,

Præficerentque Orbi, fortiti à Cardine nomen.

Nò b lucri regnaret amor: c pervertere formas

Iudicij nollet corruptus munere iudex.

Non caderent hodie nullo discrimine sacri

Pontifices: Quales nuper cecidisse queruntur

Vicinæ, modico distantes æquore, terræ:

Flandria Robertum, cæsum dolet Anglia Tho-

mam.

Sed quia, fluxarum d seducta cupidine rerum

Dū sequitur pfugi bona præcipitanria e mundi,

Allicit illecebris animam caro, nec sinit esse

Principij memorem, vel cuius imaginis instar

G

4

Facta

a. Patrum. b Nec. c odor. d labilium. e mo-
mentanea.

Facta sit, aut quorsum resoluta carne reverti
Debeat, inde boni subit ignorantia veri.
Inde est, quòd spera cupimus rationis habena,
Quod natura negat, facinusque paratus ad om-

nine,
Nò reveretur homo, quod fas & jura verentur,
Inde est, quòd regni flammatus amore satellites,
Non reverens hominès, non curans Numina,
Bellus,

Et patris, & domini fatalia fila resolvit.
Te tamen ó Dari, si quæ modò scribimus, olim
Sunt habitura fidem, Pompeio Francia iuste
Laudibus æquabit, vivet cum vate superstes
Gloria defuncti, nullum moritura per ævum.

Magnus ut accepit, Darium expirasse, cita-
tum

Turbidus accelerat gressum, inventumque ca-
daver

Perfundit lacrymis, & compluit ubere fletu:
Sedit complois manibus, positòque rigore
Principis, effusum doluit, genuistq. jacentem,
Quæ stantè ut caderet, toties *incusserat* bantè.
Ergo ubi purpureo lacrymas siccavit amictu,
Purgavitque genas: Miseris mortalibus, inquit,
Hoc solum relevamen inest, quòd gloria mor-
tem

Nescit, & occasum non sentit fama superstes:
Si vitæ meritis respondet gloria famæ,

Nulla

a *rigore.* b *incusserat.* c *Hoc solum relevamen in-*
est solum---

Nulla tuos actus poterit delere vetustas.
Nec te posteritas rex Perfidis inclyte Dari,
Oblinet, aut veterum corrodet ferra dierum.
Claresces titulis, totòque legèris in orbe,
Ausus Alexandro, Macedumque resistere fatis.
Si modò *a* te vivum servassent, omine fausto,
Fata, jugo Macedum levius nil esse probares,
Vno rege minor tantum, Magnòque secundus,
Iura dares alijs, in regni parte receptus:
Sed quia serviles non permisere catervæ,
Qui patris emeritam ferro rupere senectam,
Ut clemens victo laudarem victor in hoste,
Quòd solum licet, ultorem defuncte relinquis
Hostibus infandis, habuisti quem prius hostem.

Sic mihi contingat, bellis Oriente subacto,
Hesperios penetrare sinus, classemque minacè
Occiduis inferre fretis, cursuque reflexo,
Gallica Græcorum ditioni subdere colla:
Sic mihi dent Superi, trajectis Alpibus, unà
Cum populis Ligurù, Romanas frangere vires.

Dixit, & exequijs solito de more solutis,
Regifico sepelit corpus regale paratu,
Membræque condiri jubet, & condita recondi
Maiorum titulis; ubi postquam condita, celsa
Pyramis erigitur, niveo quæ marmore structa,
Ingenio docti superædificatur Apellis:
Conjunctos lapides, iasum fuisse rimas
Alterno interiùs connectit amore metallum,
Exteriùs quacumque patet, junctura figuris

a *Si mihi.*

Insculptum varijs rutilans intermicat aurum.

Quattuor ex æquo distantib⁹ arte columnis
Sustentatur onus, quarum basis aurea & fulget,
Argento stylus erigitur, capitella recocto
Imperitant auro, fornacibus eruta binis.
Has super, exstructa est (tantę fuit artis Apelles)

Auro lucidior, b pacato purior amne,
Crytallo similis, cælique volubilis instar,
Concava testudo, librati ponderis, in qua
Forma tripartiti pulchrę describitur orbis.

Hic Asię sedes latę diffunditur, illic
Subsidunt geminę, spatio breviorē, Sorores:
Hic certis distincta notis, loca, flumina, gentes,
Urbes, & silvę, regiones, oppida, montes.

Et quęcumque vago concluditur insula Ponto.
Indigeat quę terra quibus, quę rebus abundet.

Frugifera est Libyę, vicinus Syrtibus Hammon

Mendicat pluvias: Ægyptum Nilus opimatis.

Indos dat ebur, vestitque litora gemmis.

Africa prætendit magnę Carthaginis arces,

Gręcia divinas, e famę immortalis, Athenas:

Pallantea domus, Roma crescente, superbit.

Francia militibus, celebri Campania Baccho, &

Gadibus Herculeis Hispania, thure Sabæi

Arturo Britones, solito Northmannia fasku,

Anglia blanditur, Ligures amor urit habendi,

Teutonicisque suum retinet de more furorem;

Lubri-

a arena. b Lucidior vitro. c divitiis. d v-

99.

Lubricus extremas tantę telludinis oras
Circuit Oceanus, Asiã, tractusque duarum,
Opposito medius determinat & obice Pontus,
Pontus, distinctis b in quem vaga flumina ripis
Omnia descendunt, & eo ducente, recurvos
Flexa per anfractus, magnę labuntur in equor.
Et quia non latuit sensus Danielis Apellem,
Aurea signavit Epigrammate marmora tali:
HIC situs est typicus Aries, duo cornua cuius
Fregit Alexander, totius Malleus orbis.

Præterea Hebręos, & eorum scripta secutus,
Præteriti seriem revoluti e temporis, annos
Humani generis à conditione notavit,
Vique triumphantis ad bellica tempora Magni.
In Summa: Annorum bis millia bina leguntur,
Bisque quadringenti, decies sex, bisque quaterni.

Interea meritos, & ad donativa, maniplos
Invitat Macedo, gemitus, & vulnera largis
Curat muneribus, & idonea tempora nactus,
Sollemnes epulas, & Bacchi gaudia totis
Instaurat castris. Ergo dum pocula tractat,
Deliciisque vacat diffusus in otia miles.

Ecce repentinus! vitium sollempne vacantis
Militiæ, rumor subito ferit agmina motu.
Fertur Alexandrũ post prospera bella tumentę,
Hostibus afflictis, & adepta Perside, velle
Ad patrię e fines, & dulcia regna reverti:
Ergo avidi reditũs, quamvis auctore careret

G

6

Rumor

a discriminat. b distortis. c serie revoluta. d multos. e patrios.

Rumor, discurrunt lymphantum more, per omnes

Castrorum vicos, aptant tentoria plaustris,
Sarcinulas, & vasa legunt castronsia, tamquam
Mane paretur iter, oritur per castra tumultus
Lætitia, lætisque æ ferunt ad sidera plausus.

Rumor ut attonitas invicti Principis aures
Impulit, occultus mentem & perterritus horror,
Contraxitque furor laxas rationis habenas.
Mox ubi mens redijt domito revocata furor,
Præfectos jubet acciri, lacrymisque profusis:
Limite de medio terrarum, à civibus orbem
Auferrî sibi conqueritur, virtutis in ipso
Limine, Alexandro mundi totius, apertum
Præcludi imperium, nihil in patriam nisi pro-
bra,

Fortunam victi, se non victoris, ad Argos
Esse relaturum, tantis obistere ceptis
Invidiam Superum, qui fortia pectora semper
Illiciant, patriæque trahant natalis amore,
Indecoræque viros, sine nomine velle reverti
Ad proprios ortus: indulto tempore, magna
Laude reversuros. Applaudit curia regi,
Promittitque suas in cuncta pericula vires,
Iussa secuturos proceres, & mobile vulgus,
Si modò blanditijs duras permulceat æ aures.

Ergo tribunalis posito, ducibusque citatis,
In facie procerum, plebisque adstante corona, æ
Cæpit Alexander: Recolentibus, inquit, amici

Gesta-

a mistqs. b animâ. c premulceat. d saterna.

Gestarum vobis æ titulos & nomina rerum,
Nô mirum est, patrias animis occurrere sedes,
In quibus illustres decantet fama labores,
Et celebris vestras attollat gloria pugnas. b
Libera, Persarum veteri, jam patria per vos
Est exempta, c jugo, Phœnicæ, Persida, Medos,
Armenios, Syriam vestri domuere lacertis:
Lydia, Cappadoces, Parthi, Cilicum juga vestro
Succubuere jugo, terras mihi vestra subegit
Asperitas plures, alijs quàm regibus urbes
Lubrica fors dederit. Ergo si certa d maneret
Terrarum (quas tam celeri virtute subegi)
Perpetuò mecum possessio, fœdera fixa:
O Cives, vobis etiam retinentibus, ultro
Ad patrias urbes, dulcémque erumpere terram
Optarem, matrem, geminâque videre sorores,
Et parta pariter vobiscum laude potiri.

Sed novus est, nec adhuc firma radice tenetur
Imperij status, & nondum subeuntibus æquâ
Barbaricis cervice jugum, victoria nutat:
Ergo brevi nobis opus æstuetudine, donec
Barbara mollescant accepto tempore corda,
Et peregrina suos deponant pectora mores:
Nam mora maturat fruges, & musta statuto
Tempore mitescunt, quavis expertia sensus.
Quod natura nequit, animos, rabiémque ferarum
Mulcet longa dies; sævum indomitumque leo-
nem,

Mitigat humani, man^o & vox blanda, magistris
Vicissis

a nobis. b laudes. c erepta. d tantia.

Vicistis Persas, sed non domuistis: & ipsi
Armis, non morum cohibentur lege, futuri,
Quos modò presentes metuunt, absentibus ho-
stes.

Et, licet extincto Persarum Principe, multus
Hostis adhuc superest, Bessus patricida, retento,
Nabasanésque suus coëunt in prælia, regno.
Pro pudor! æternùm nati servire clientes,
Per scelus extremum, parta ditione, cruentas
Extendunt ad sceptras manus, sed sicut in ægris
Omnia corporibus, medici nocitura recidunt: &
Sic nihil à tergo quod discedentibus obstat,
Esse relinquendum, rescandùmque arbitror
esse, b

Quidquid obesse potest, regno post terga relicto.
Parva solet magnis causam præstare ruinis,
Cum neglecta fuit modicæ scintilla lucernæ.
Tutior ut maneat hostis, nil est quod in hoste
Despicias tutò, sit, quem neglexeris, ille
Fortior hoc ipso, multoque valentior hostis.

Vicinus iccirco Darium, ut Bessio patricidæ
Cederet imperium: procul hunc arcete furorem
Terrarum domini, brevis est via, vixq. dierum
Quattuor, inter-iter iacet ut divortia mortis
Quærere nulla queat Bessus patricida. tot a-
mnes,

Tot juga e transistis, tot proculcastis hiatus,
Horrendòsque lacus, tot saxa, tot in via vobis
Pervia fecistis, non vos mare dividit æstu

Flu-

a redundant. b ense. c loca.

Fluctivago, a sed plana jacent, & plena trium-
pho

Omnia, vicina est, & in ipso limine palma,
Vincendi restant pauci. memoranda per æ-
vum

Gloria, cum servos, vestro b mediante labore,
Audierit, domino pœnas solvisse perempto,
Credula posteritas, dignus labor Hercule: nul-
lum,

Quem patris occisi condemnet opinio, vestras
Effugisse manus. hoc uno miles honorem
Perpetuare tuum, Persas, Asiaque favorem
Conciliare potes. Sic fatur e ductor, & ecce!
Attollunt cuncti, d quecumque in prælia, dex-
tras,

Sèque secuturos, per summa e pericula, spon-
dent

Vnanimes, lætisque senes, hilarisque juventus.
Ergo avidus pugne tentoria vellere f Magnus
Imperat, & rapido cursu bacchatur in hostes.

CAPIT-

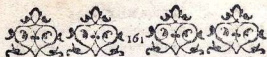
a Fluctivomo. b nostro. c fatus, & ecce
paratas. d equises. e cuncta. f vertere.

CAPITULUM
SIVE
ARGUMENTVM
LIBRI VIII.

Hyrcauos domat octavus, nec ini-
qua ferentem
Vota, pharetrata presentat A-
mazona Regi.
Uruntur gaze Macedum, mirabile factu.
Detegitur Dymni facinus, sequiturque ne-
fandus
In castris gemitus, Oratio: morsque. *Philotte.
Impius attrahitur, monstrum implacabile,
Bessus,
Suspensusque. piat manes patricida paternos.
Arma Scythiis infert, quorum a legatio post-
quam
Nil agit, & monitis b non flectunt princi-
pis iram,
Gens invicta prius, victori subditur Orbis.
a Macedo. b monitus.

ALE-

ALEXANDRIDOS
LIBER VIII.

MEmnonis æterno deplorās funera luctu,
Tertia luciferos terras aurora per om-
nines
Spargebat radios, cum fortis & impiger ille a
Terrarū Domitor, in cuncta pericula præceps,
Hyrcanos subijte, armato milite, fines.
Quos ubi perdomuit, viramque. cruentus, ab ipso
Narbasanes molli lingua scribendo, recepit:
Haud mora, visendi successa cupidine regis,
Gentis Amazoniæ venit regina Thalestris,
Castraque virginibus subijte comitata ducentis:
Omnibus hæc populis, dærio quos Caucasus il-
line
Circuit, hinc rapidi circumdat Phasidos amnis,
Iura dat mulier, cui primò ut copia facta est
Regis, equo rapide descendit, spicula dextrâ
Bina ferens, lævum pharetra suspensa lacertū.
Vestis Amazonibus non totum corpus ob-
umbrat,
Pectoris à læva nudantur, cetera vestis
Occupat, & celat celanda, nihil tamen infra
Iun-

a iste.

Iuncturam genuum, mollis descendit amictus:
 Læva papilla manet, sed conservatur adultis,
 Cujus lacte infans sexus muliebris alatur,
 Non intacta manet, sed aduritur altera, lentos
 Promptius ut tendant arcus, & spicula vibrent.

Perlustans igitur attento lumine regem,
 Mirata est, famæ non respondere, Talestris,
 Exiguum corpus, taciturnaque versat apud se,
 Principis indomiti, Virtus ubi tanta lateret?
 Barbara simplicitas à maiestate venulsi
 Corporis, atque habitu veneratur, & æssimat
 omnes.

Magnorūq. operū, nullos putat esse capaces,
 Præter eos, conferre a quibus natura decorum
 Dignata est corpus, speciēque beare venusta.

Sed modico præstat interdum corpore maior
 Magnipotens animus, transgressūq. corporis artus
 Regnat in obscuris præclara potentia membris.

Ergo rogata semel, ad quid regina veniret?
 Anne aliquid vellet à principe pollicere magnū?
 Se venisse refert, ut pleno ventre regressa

Communem pariat, à tanto principe, prolem,
 Dignam se reputans, de qua rex gignere regni
 Debeat heredem, fuerit si femina partu

Prodita, maternis potiatur filia regnis:
 Si mas exstiterit, patri reddatur alendus.

Quærit Alexander sub eōne vacare Talestris
 Militiæ velit? Illa suum custode carere,
 Causatur regnum, tandem pro munere noctem

Ter-

a offerre quibus natura decorum.

Ter deciesque tulit: & quod quærebat adepta
 Ad solium regni, patriasque revertitur urbes.

Interea Bessus sumto diademate Bactra
 Venerat a, ausus homo nomen mutare, Scythi-
 que

Accitis, toto surgebat in arma paratu.
 Aestuat auditis Macedo, sed inertia luxu,
 Et bello, partis tot rebus onusta, moveri
 Agmina vix poterant: ergo b (mirabile factu!)
 Cuncta cremanda ratus, quæcumque moventi-
 bus arma

Esse solent oneri, primò sura, deinde suorum
 In medium proferre jubet, spatiosa jacebat
 Campi planities, ubi multo sanguine partæ
 Exponuntur opes Arabum, Serumque labores,
 Plaustraque diversis rerum speciebus onusta.

His ubi congestis, rapta face, Martius heros
 Ignem supposit, & miscuit omnia flammis,
 Ardeant dominis mirantibus omnia, quæ ne
 Arderent, toties accensis c uribus, igni
 Restiterant, toties humero subeunte laborem,
 Pertulerant avidas multo discrimine flammæ,
 Non tamen audebant tanto sibi parta labore,
 Sanguinis effusi pretium, deslere Quirites,
 Seu vulgus; cum regis opes, idem ureret ignis.

Hic ubi sedatus dolor est, dixisse feruntur
 A curis gravibus, & sollicitudine magna,
 Consilio regis, creptas esse cohortes: f
 Et quos subdiderat regina pecunia servos

Princi-

a Moverat. b igitur. c incensu

Principis exemplo *libertos esse per ignem.*

Iamq. legebat iter, jam Baccha subire parabat
 Exonerata manus, cum rex invictus, & hoste
 Tutus ab externo, pæne interfectus ab ipsiis
 Consulibus Macedum, tamen intestina suorum
 Devitavit a adhuc, Parcis parentibus, arma,
 Et civile nefas. Erat inter regis amicos
 Præcipuus, tota maior legione * *Philottas*,
 Parmenione satus, sine quo nil carmine dignū
 Gessit Alexander, qui grande nefas * *Cebalino*
 Indice perlatus certis rationibus ad se,
Tres silvas lucas, donec Metrone cruentum
 Comperiente scelus, proprio cadit ense ligatis
 Complicibus Dymnus vincitur b & ipse * *Phi-*
lottas,

Creditus hoc c uno perimi voluisse tyrannum,
 Quod totos *tres ille dies* suppresserat hujus
 Indicium sceleris: inducitur ergo revinctis
 A tergo manibus, faciem velatus, in aulam.

Principis edicto populus convenerat armis
 Cinctus, & horrendo paltebat regia ferro:
 Mussat tota cohors, tantique ignara tumultus,
 Cur accita foret, arrectis auribus heret,
 Donec Alexander sermone silentia rumpens
 Detexit scelus, illatōque cadavere Dymni,
 Subtrahit primò, demum: Pene, inquit, ademtus
 Vobis, b cives, fortunæ munere vivo.

Regis ad hanc vocem, clamoso perstrepat aula
 Turbarum fremitu, cuactis poscentibus hujus

Au-

a Declinavit. b religatur. c hic.

Auctores a sceleris, ut proderet. b Ille: Quid
 inquit,

Ille mei patris, ille meus specialis amicus
 Parmenio, tantōque alijs prælatus honore, c
 Tanti flagitij fuit auctor, & ipse * *Philottas*
 Cum patre concipiens tam detestabile teris,
 Et cælo facinus, Lycolaum d * *Demetriū*que
 Et Dymnum, cujus corpus miserabile coram
 Aspexitis, socios delegit, & in mea ductor
 Fata subornavit; Rursus fera concio vocem
 Intonat horrendam. Metron, * *Cebalinus*, &
 Index

Nicomachus testes producti, criminis ortum
 In medium referunt; subdit Mavortius heros:
 Quo dominum obsequio, quo dilexisse videtur
 Affectu patrem, qui cum scelerum hoc scelus,
 inquit,

Resciret, silvit? quod non tamen esse tegendū e
 Cæde liquet Dymni. * *Cebalinus* acerbura
 Ut semel accepit, hora non distulit una;
 Solus non timuit, solus non credidit istud
 * *Parmenides*, sanè patria ditione tumescit.
 Quem quia præfeci *Medis*, maiora superbus
 Sperat, & adspirat ad summi f culmen honoris.
 Forfitan hoc animi g dedit in mea fata * *Phi-*
lotta,

Quod sine cognatis sum, nec mihi libera proles,
 Nec superest genitor: Erras funeste * *Philotts* :

Tot

a Auctores. b perderet. c amore. d Curt. *Pen-*
colaum. e silendum. f summū. g animū.

Tot salvis Macedum ducibus, quorum agmina
mémēt

Circumfate vides, Magnum ne dixeris orbem:
Ecce mihi a fratres, quos intuo, ecce parentes,
Quod celat, quod Dymn^o eū nō nominat, inter
Participes, sociosque doli, minus esse nocentē
Non facit, iudicium est ducis, & terroris in illos
Prodere qui p̄sunt, b qui dum c de se fateantur,
De duce non audent ducti terrore fateri.

Multaque consuevit de me suspecta * *Philottam*
Et ferere, & faciles præbere ferentibus aures:
Se gaudere mihi, genitum quem Iupiter a se
Affirmabat, ait, miseris tamen esse dolendum,
Vivendum quibus est tanti sub principe fastus,
Excedente modum, & studiū mortalis arenæ. d

Et scivi, & filii nec eos a fieri mihi viles,
Et contemptibiles alij volvi, quibus antē
Tot bona contuleram, sed jam temeraria lingua
Vertitur ad gladios: & quod conceperat ore,
Parturit enī manus; quō me conferre licebit?
Cui caput hoc credam? præfeci pluribus unum,
Cui vite, & capitis commisi iura, sed unde
Præsidium petij, venit improvisa salutis
Pernicies, melius cecidisset Marte, futurus
Hostis præda mei potius, quam victima civis,
Nunc servat^o ab his, Macedo quæ sola timebat,
Incidit f in lateris socios, & in agmina, quorum
Nec vitare manus, nec debuit arma timere.

Ergo

a mei b possunt. c eam. d habena. e ne-
que enim. f Decidit.

Ergo mei cives vestri a ad munimina civis,
Armæque confugio, liceat vos esse salutis
Auctores, salvus, vobis nolentibus esse
Nec volo, nec possum; si me servare b velitis,
Vindicis officium prætendite, vindice pœna.

Hoc ubi persuasit, ira dictante, reliquit
Concilium, vincitūmq; jubet proferre * *Philottam*
Dicturum causam; ne judiciarius ordo
Dicatur vires tanti Rectoris in aula
Amisisse suas: manibus stetit ille revinctis
Luridus, & vili c velatus tegmine membra,
Lugubris facie, multum mutatus ab illo,
Qui nuper princeps Equitū, Magnōq; secundus,
Nobilior ducibus, & magnificentior ibat,
Disponens acies, tractansque negotia belli.

Hoc habitu quondā Burchardū Flandria vidit
Solventem meritas, occiso principe, d pœnas:
Quem rota pœnalis pro tanto crimine torsit,
Totaque confregit, Ludwico vindice, membra.

Nutabat pietate cohors, animosque subibat
Parvionis amor, tam clari civis amara
Conditio, qui cum viduatus prole gemella,
Hectore jam pridem, magnoque * *Nicanore*,
nuper,

Iura dabat Medis: absente parente superstes
Tertius, & patrium solus solamen, iniquo
Iudice, barbaricis causam dicebat in oris.
Hærebant animi procerum, poteratque videri

Sævi-

a vestra. b salvare. c vili faciem velatus
amicū. d consule.

Sz viticę a cecidisse b rigor, cum Prætor Amyntas
Regius, intuitus mentes pietate labare, c
Pluribus objectis, cepit damnare * *Philottam*.
Sopitãque ducum, dicendo resuscitat iram,
Sedatũque facit rursus erudescere vulnus.

Tunc verò attonitus labefacta mente * *Phi-*
lottas,

Avertentique oculos, à circumstante caterva,
Nec caput erexit, nec flexit luminis orbem:
Seu quia conciderat sceleris mens conscia tan-
ti; d

Seu quia supplicij nutabat pressa timore.
Nec mora, mentis inops, super illum corruit,
à quo

Ipse e tenebatur: at demum mente recepta
Abstergens panno faciem, f vultũque ma-
dentem

Fletibus: Infonti facile est, inquit, reperire
Verba, tenere modum, misero nõ est leve, cives:
Cũque sit in portu mens hinc mea, criminis
expers

Hujus, & in nullo sibi conscia, turbidus illinc
Me tumido fluctu, fortunę verberet Austere:
Inter utrũq. situs, utriusque locatus in arcto,
Non video, qua lege queam parere, vel huius
Temporis articulo, vel mundæ à crimine mētis
Forti fortunę pereò, si pareo, mentem
Non sinit insontem fortuna potentior esse.

Hæc

a *Segnitia*. b *cecidisse*. c *remissus*. d *facti*.
e *Ille f lacrymas*.

Hæc a secuta manet, in me parat illa securim,
Hinc spes, inde metus, hinc salvus, naufragus
illinc.

Præterea causam ingredior, sine iudice, cuius
Intererat iustæ meritum cognoscere causæ,
Nec b video cur abist, ei damnare nocentem
Cũ liceat soli, solũque absolvere possit.
Absolvi nequeo, nisi causæ cognitor ipse
Et iudex sedeat, quod vix continget, ut ipso
Liberer absente, quo sum præsentem ligatus.
Sed quamvis infirma hominis defensio vincit
Sit, qui censorem non instruit, immo videtur
Arguere injusti, tamen hoc, utcumque licebit,
Mortis in articulo pro me allegabo, meique
Non ero desertor, sed quo me crimine damnet
Curia, non video, de conspirantibus unum,
Vel de complicitibus me nemo fuisse fatetur.
De me Nicomachus nihil expressit; * *Cebali-*
nus

Plus, quàm Nicomachus, à quo scelus audijit
istud,

Noscere non potuit, me rex tamen arguit hujus
Criminis auctorem; sed qua ratione videtur
Subticuisse caput cædis, sceleris que magistrum?
Quemque sequebatur tanto in discrimine Dy-
mnus?

Non verisimile est, alieno parcere quemquam,
Qui sibi non parcat, contra credere dignum est
Ut se maiori tueatur nomine: Dymnum

H

In-

a *Hæc*. b *Nunc*.

Inter participes prius expressisse * *Philottam*.
Scripta ferunt Ithacum, cum furtum Palladis illi

Ajax objiceret, raptamque in nocte Minervam,
Tydidæ socio factum & excussisse decenter,
Vel velasse suam Diomedis nomine culpam;
Cumque * Laertiadæ rursus, simulasse furorem
Objiceret, bellique metu quæsisse latebras;
Sit b mihi, respondit, latebras quæsisse, pudori,
Dum ratione pari crimen reputetur, Achillem
Inter femineas timidum latuisse catervas:

Cum tanto commune viro non abnuo crimen.

Sic ubi tractatur communis causa duorum,
Interdum maior solet excusare minorem,
Dicite Consulti iuris, Legisque c periti,
Qua ratione perit, mortem quo iure meretur,
Quæ nemo accusat? in quæ nec fama laborat?
Nec sua condemnat confessio? criminis hujus
Nuntio in primis d nisi me * *Cebalinus* adisset,
Non hodie traheret in causam, nemine nomen
Accusante meum. Sed quod suppresseris, ad te
Delatum facinus, quodque his rumoribus aures
Clauseris, objicitur, quid nisi e puerine querelis
Est adhibenda fides? min^o est pretiosus, & absq.
auctor,

Rumoresque facit levitas auctoris inanes;
Si Dymno socius culpæ, vel conscius essem

Non

a furtum. b Si. c Legumque. d indicium.
e quid enim.

Non finerem sanè vel me, vel criminis hujus
Participes prodi, spatio cum posset in illo
Res peragere, clam, sive palam, poteram * *Cebalinus*
Tollere de medio, ne regi nuntius iret
Concepti sceleris, hujus moliminis ad me
Delato indicio: post detectam mihi fraudem,
Qua peritur^{us} eram, & ferro comitante penates
Secretos adii, regisque cubilia solus.
Non video cur distulerim scelus, an sine Dymno
Ausus non fuerim? princeps erat ille cruenti
Et dux consilii, sub eo latuisse * *Philottas*
Creditur? & Magno, regni affectasse, perempto?
Quem tamen è vobis corrupti munere cives?
Quem colui, de tor vobis impensius unum?

Sed scripsisse sibi me Rex objecit, honori
Congaudere suo, genitum quem Iupiter à se
Voce affirmabat, miseris tamen esse dolendum
Vivere quos deceat tanti sub principe fastus.
Vera Fides, & Amor, Fiducia, consiliique
Libertas veri, sed perniciosà quibusdam,
Sanàque, qua colui regem, Correptio, vos me
Decepistis: & hoc fateor scripsisse * *Philottam*:
Hoc Regi scripsi, sed non de regesciebam
Dignius esse lovem tacitis cognoscere b votis,
Et Superum stirpem, quam se pactando, movere
Contra se invidiam, procerumque lacerare bi-
lem:

Quid mihi Rex toties pro te sudasse sub armis
Profuit? & tecum pro te consumta juventus,

H

z

Con-

a erat. b agnoscere.

Continuusque labor Martis? quid in agmine
fratres

Amisisse duos? nec patrem ostendere possum,
Præsentemq. malis adhibere, nec audeo nomē
Implorare patris, quia creditur *b* hujus, & ipse
Criminis esse reus, nec enim satis esse parentem
Orbatum geminis, si non orbetur *c* & uno
Qui superest, natique rogis imponitur insons.

Ergo care pater, & *d* tu pro me morieris?
Et mecum? vita que mihi tu causa fuisti,
Qui tibi mortis ero? rumpo tibi fila, tuumq.
Filius extinguo senium? cur ergo creabas
Hoc in perniciem corpus tibi? nonne creatum
Perdere debueras? an ut hos ex stirpe maligna
Perciperes *e* fructus? miserabiliorne senectus
Sit patris, natine magis miseranda juvenus,
Ambigitur; vernis & adhuc venientibus annis
E medio tollor, effeto sanguine patri
Spiritus eripitur, quem si fortuna morari
Vel modicum sineret in obeso corpore, jure
Poccebat natura suo. Sic fatur, & ecce
Rex in concilium, ferro livente caterva,
Stipatus redijt: tunc verò exterritus ille
Supplicij mortisque metu, rursusque gelato
Corpore *f* lapsus humi moribundo languit ore.

Cæperat in proceres sententia serpere dis-
cors,
Ancipitque ducum autabant murmure partes,

Cen-

a meos. b dicitur. c orbat. d & prop-
ter me. e Demetres. f Pectore.

Censébantque alij perimendum more vetusto
* Parmenidē saxi, alij extorquere parabant
Supplicio Verum: quorum rex dicta secutus
Aptari tormenta jubet; tortoribus ergo
Exsertis manibus, in conspectūque * *Philotta*
Sævitæ misero genus omne parantibus, ille:
Non op^o est, inquit, proceres, graviore flagello.
Confiteor, volui. Sed cum gravioribus illum
Afficerent pœnis, cum jam lacer ossibus ictus
Exciperet nudis, nec jam *b* superesset in illo
Vulneribus locus, exposuit tandem capitales
Insidias, feriēque rei, facinūsque, sed anceps
Conjectura fuit, an tanta enormia de se
Confessus fuerit, ut se *cruciatibus c* *istis*
Eripiens, celeri finiret morte dolores.

O quam difficili nisu fors provehit actus
Lubrica mortales! & quos ascendere fecit
Quam facile evertit! magno fortuna labore
Fecerat excelsum media de plebe *d* * *Philottæ*
Princeps militiæ factus, ductorque cohortis
Parmenione sat^o, modico post tempore lapsus,
Scandere dum quærit, fato damnatus *e* & exsul
Obruitor saxi, certat simul omnis in unum
Volvere saxa manus, cujus man^o ante movendi
Castra dedit *f* signum. Quam frivola gloria
rerum!

Quam mundi fugitivus honor! quam nomen
inane!

H 3

Præ-

a volebant. b cum nec. c cruciamine lon-
go. d gente. e damnatur. f dabat.

† Prælatuſ præſſe *volens*, prodeſſe *recuſans* !
Sex ubi, conſumto *a* poſt triſtita fata, * *Phil-*
lotta

Præteriére dies, propero rapit agmina curſu
In Beſſum Macedo, nec deſtitit ille laborum
Prodigus & patiens, fatalis Malleus Orbis,
Donec ab Eoo, monſtrum implacabile, tractu
Attrahitur vincſtus, præſentatúrque furenti
Beſſus Alexandro, penitèſ velamine demto
Nudus, & inſerta collo, pedibúſque catena.
Quem rex intuituſ flammato lumine: Cuius
Beſſe feræ rabies, vel quæ ſuggeſſit Erynnis
Tam tibi grande nefas, ut promeritú bene regé
Vincire auderes, regníque cupidine vitam
Et Patris, & Domini, violento claudere ferro?

Hæc ait, & fratré Darij, quem corporis inter
Cuſtodes primum, terrarum Everſor, habebat,
Accipit, vincſtúmque pedes, & brachia, Beſſum
Tradidit, ille ſacram longis cruciatibus illi
Eripiens animam, ſtygias ad ſacra ſorores
Advocat, *b* & placat fraternos ſanguine manes,
Affixúmque cruci, jubet ire ad tartara Beſſum.
Exitus hic Beſſi, qui dum conſcendere tentat,
Labitur: imperiú dum querit, & *impetrat*, *c* in ſe
Regređitur, domini ponens inſignia ſervus.

At Macedo dudum ſitienti pectore regnum
Aſſectans Scythiæ, pardis velocius agmen
Ad Tanaim transfert, qui vaſto gurgine Baſtra
A regno

† Prælatuſ, qui præſſe cupit, prodeſſe recuſat !
a conſumſi- Philotta. b Convocat. c imperat.

A regno Scythiæ dirimit, qui terminuſ idem
Europam, medijs Aſiámque interfluít undis.
Gens ea Sarmatiæ pars eſt, ſi præſca meretur
Fama fidem, montes & inhospita luſtra ferarum
Pro domib⁹, thalamiſq. colút, queſtúmque perofi,
Contentique cibis, quos dat natura, beatam,
Ambitione ſacra, nolunt corrumpere vitam:
Dúmque ſuper Tanaim metatuſ caſtra pararet
Navigium Macedo, fluvium quo ſole ſequenti
Traſponendus erat, Scythicis bellator in oriſ:
Ecce peregrino, Macedúm tentoria, cultu
Horrida Cornipedú bis deni terga prementes
Intravére viri, Regi *a* mandata ferentes.

Quorum qui reliquiſ fuerat maturior ævo,
Intuituſ Regem: Cupido ſi corpus haberes
Par animo, dixit, mentíque immenſa petenti,
Vel ſi, quanta cupiſ, tantum tibi corporis eſſet,
Non tibi ſufficeret capiendo maximuſ orbis,
Sed tua mundanaſ meſſura excederet oraſ:
Ortuſ dextra manuſ, occaſum lava teneret,
Nec *b* contentuſ eo, ſcrutari & quærere votis
Omnibuſ auderes, ubi ſe mirabile lumen
Conderet, & ſoliſ auderes ſcandere curruſ,
Et vaga depulſo moderari lumina Phœbo:
Sic quoque multa cupiſ, quæ non capiſ, orbe
ſubactó,

Cúm genuſ humanú ſuperaveriſ, arma cruent⁹
Arboribuſ, contraque ſeraſ, & ſaxa, movebiſ.
Montanaſq. niveſ, ſcopuliſq. latentia monſtra

H 4 Non

a Regiſ. b non.

Non intacta fines, sed & ipsa carentia sensu
Cogentur sentire tuos elementa furores.

An nescis longo quod provocat æthera ramo
Arboreum robur, firma radice, superbum,
Quòdque diu crevit, hora extirparier una?
Stul⁹, qui fructum dum suspicit, arboris altum
Non vult metiri, videas, sublime cacumen
Prenare dum tendis (postquam comprehen-
dis illud)

Cum ramis ne fortè cadas: avium fuit esca
Parvarum quandoque leo, rex ante ferarum.
Ferrum cuncta domans, atque omni durius ære
Consumit rubigo vorax; sub cardine Phœbi
Tam firmum nihil est, cui non metus esse ruinæ
Possit, ab invalido. quis non dum navigat orbè
Debeat occasum, mortisque timere procellam?
Quid nobis tecum? non infestavimus armis,
Contigimusve tuam, facturi prælia, terram.
Qui sis, unde trahas genus, ad quid missus, &
unde?

Ignorare Scythis liceat fugientibus arma,
Et strepitus hominum, nemorumque colenti-
bus antra.

Libera gens Scythiæ nihil appetit ulterius,
quàm

Prima parens natura dedit, de munere cuius
Nec cuiquam servire potest, nec, ut imperet,
optat:

Esse sui juris hominem, sua, seque tueri,
Contentum esse suis, alienum nolle, beatum
Efficiunt:

Efficiunt: ergo a si quid quaesiveris ultra,
Excedunt tua vota modum, finemque beati:
Nec b tamen ignores mores, gentesq. Scytharum;

Sunt armenta Scythis, vomis, scyphus, hasta,
sagitta:

Vtimur his rebus, & amicos inter & hostes.
Dis vinum in sacra patera libamus, amicis
Parta labore boum largimur farra, sagitta
Eminus obruimus inimicos, cominus hasta.
Quæ te terra capit? quid sufficiet tibi? Lydos,
Cappadoces, Syriam domuisti, Persida, Medos;
Bactra subegisti, nunc tendis victor ad Indos.
Pro pudor! ad nostras pecudes extendis avaras:
Instabilesque manus, & cum tibi regna mini-
strent

Omnia divitias, tibi pauper, inopsque videris.
Quid tibi divitiis opus est? quæ semper avaris &
Esuriem pariunt, quantò tibi plura parasti,
Tantò plura petis, & habendis acrius ardes:
Sicque famem faciens, defectum copia nutrit.

Succurrite tibi, quàm longo tempore Bactra
Te teneant? populum hunc dum subjecis, il-
le rebellat,

Nascitur ex bello victoria, rursus ab illa
Surgunt bella tibi, Tanaim transibis, ut hostes
Invenias, Scythiamque tibi, quæ libera semper,
Subjecias, sed nostra tuis velocior alis
Paupertas, totius opes exercitus orbis.

H s Et

a igitur. b Non. c avaro.

Et prædam, vehit iste tuus; nos pauca trahentes,
 Vnde magis celeres hostes & levitate fugamus,
 Et fugim⁹, cū verò Scythas procul esse remotos
 A te credideris, intra tua castra videbis,
 Cūmq. capi faciles, captosq. b putaveris hostes,
 Elapsi effugient rapido velocius Euro:
 Nulla Scythas inopes opulentia, nulla cupido
 Allicit, hoc hominum genus oppida spernit, &
 urbes,
 Et deserta colit, humani nescia cultūs.

Proinde manu pressa digitisq. tenere recurvis
 Fortunā memor esto tuā, quia lubrica semper,
 Et levis est, numquam poterit e invita teneri.
 Consilium ergo salubre sequens, quod tempo-
 ris offert

Gratia præsentis, dum prospera luditur à te
 Alea, dum sceleris fortunæ Numina nondum
 Accusas, impone modum felicibus armis,
 Ne rota fortè tuos evertat versa labores.

Vestri d fortunam pedibus dixere carentem,
 Pennatāsq. manus, & habentē brachia, pingunt.
 Ergo manus si fortè tibi porrexerit, alas
 Corripe, ne rapidis, quando volēt, avolet alis.
 Denique si Deus es, mortalibus esse benignus,
 Et dare quæ tua sunt, nūquā e sua demere debes.
 Si similis nobis homo, te debes reminisci
 Semper id esse, q. es; stultū est, horū meminisse
 Ex quibus ipse tui es oblitus; habebis amicos,

Bella

a parili. b captosve. c numquamque potest.
 d Nostri. e non quæ.

Bella quibus non intuleris; fortissimus & inter
 Aequales, interque pares, est nodus amoris;
 Aequales sunt, sive pares, qui nec tibi cedunt,
 Nec sese excedunt, hi sunt, qui nulla cruentis b
 Viribus inter se fecere pericula Martis. c

Esse tibi carosne putes, d quos vincis amicos?
 Ante feret tellus stellas, Septemque Triones
 Abluet Oceanus, & siccum piscis amabit,
 Quam servi ad dominū sit veri nodus e amoris:
 Inter eos nulla est concordia, nam licet extra
 Pax prætendatur, odio confligitur intus;
 Pacem vultus habet, agitant præcordia bella. f

Sic ait, & g Macedo nihilo min⁹ agmine factō
 Arma Scythis inferre parat, multoq. labore
 Flumine transmissō, collatis viribus, hostes h
 Dejicit, & tandem, sed non sine cæde suorum,
 Imperio Macedūm Scythiam servire coëgit.
 Qualis in Alpibus annoso robore saxis
 Astra petens abies, multosque inflexa per anno
 Adflatus Euri, Zephyrum contemnit, & Austrū,
 Quam si fortè suo Boreæ de more fatiget
 Spiritus, & toto tundat simul aëra nisu,
 Nil rami veteres illi, nil horrida musco
 Robora p̄ficiunt i sua, quo minùs obruta vento
 Corruat, & prono tellurem vertice pulset.
 Sic licet Assyrios, Medorum, & Persidis arma
 Fregissent, tamen ut Boreæ glacialibus alis

H 6 Ocyor

a firmissimus. b cruenti. c mortis. d Esse
 carere, tibi ne credas, quos- e nexus. f bellum.
 g at. h hostem. i proficiunt.

Ocyor incubuit, & acerbior ille cruentus
Fatorum Gladius, terrarum publica pestis,
Magnus Alexander, contractis viribus, illi
Succubueſc Scythæ, a Superos, & fata secuti.

Hunc ubi finitimas b diſperſit fama triumphum

Garrula per gentes, extemplo corda pavorem
Hauserunt ſubitum, totuſque perhorruit orbis,
Et matutino quæ ſunt loca ſubdita Phœbo :

Quippe Scythas duris infractos *viribus antè*,
Audierant nuper Macedum ditione teneri. c
Non animi virtute pares, non viribus æquos
Credebant aliquos mundo ſuperèſſe potentes,
Cum cecidiſſe Scythas inuictos antè, viderent.
Vnde jugum Macedum multi ſubièſc volentes.
Non magis arma ducis homines movère, ſuò-
que

Subicèſcère jugo, quam quòd clementèr agebat
Cum victis, etenim quos Magnus robore vicit,
Vinxit d amore ſibi, nec durus eis, nec avarus
Exactor, captos precibus, gratiſque remiſit,
Abſolvitque reos, ut factò oſtenderet iſto,
Se non ex iræ ſtimulis, cum gente feroci,
Sed de virtutum motu certamen iniſſe.

CAPIT-

a *Viri fortunam* c -- b *vicinas.* c *ſub-*
Eos. d *lunxit.*

CAPITULUM

SIVE

ARGUMENTVM

LIBRI IX.

IN nono Magnus collatis viribus Indos
Turbidus aggreditur; sed fata, Deòsq.
moratur

Armipotens Porus : Specialis flenda
duorum

Mors juvenum planctu, partem turbavit
utràmque.

Magnus ut hostilem a tenuit cum milite ri-
pam ;

Concurrere b acies, sed fracto deniq. Poro,
Franguntur reliqui, cum toto Oriente, ty-
ranni.

Salto Alexandri mirabilis; Agmina Grajùm
Seditione movet ; mirabilisq. stupenda.
Propositam mentis, nova mittit in arma co-
hortes.

a hostiles-- ripas. b Succurrere.

ALE-

Molle solum reperit, stagnat, tellusq. fluentum
Insula facta bibit, intercipit hic *Acesinem*
In mare manantem, magnis occurrit uterque
Motibus; & rapido inter eos colliditur aestu. *a*
Præterea, volucris famæ si creditur, aurum
Illa fluenta vehunt gemmas, & cetera, quæ sunt
Ulterius solito nostris pretiosa diebus.

Gentibus Eois hinc est opulentia, namque
His ubi vulgavit ditatos mercibus Indos
Fama loquax, toto celeris discurrit ab orbe
Natio, ridentes gemmas emtura, rubentis *c*
Purgamenta freti, quæ parvi ponderis in se
Sola sibi fecit hominum pretiosa cupido. *d*

Ergo ubi Pellegum, prolem Iovis, omnia
mundi
Regna flagellantem, Macedum virtute, suisque
Finibus appulsum stupefactis auribus Indi
Accipere duces, coeunt formidine mersi, *e*
Muneribus placare ducem, f traduntq. refertas
Divitij's urbes: Sed in illis maximus oris
Solut Alexandro, magno conamine, Porus,
Obvius ire parat; veluti cum parte revulsa
Alpini lateris ruit alta per ardua *g* rupes,
Obvia confringens sinuoso turbine laxa,
Si verò stygius penetrans radice recessus
Instat ei montis occurrit faxea moles,
Fit fragor, & magnis confligunt motibus ambo.

Audit Alexander armato milite Porum
In-
a iætu *b* decurrit. *c* nitentis. *d* libido.
e missa. *f* deum. *g* avia.

urbs urbs urbs urbs urbs urbs urbs urbs urbs urbs
182

ALEXANDRIDOS

LIBER IX.

Ultima terribiles Macedum sensura tu-
multus
India restabat, multo sudore domanda,
Et gravibus bellis, quam dum petit ille Deorum
Aemulus in terris: Clytus, * *Hermolæus*, & ejus
Doctor (Aristoteli præter quem nemo secundus)

Extremum clausere diem, documenta futuris
Certa relinquentes, etenim testatur eorum
Finis, amicitias regum non esse perennes.

India tota ferè nascenti subdita Phœbo,
Eorum spectat, audaci vertice, tractum;
At qua parte situm Libyes despectat, & Austrum,
Altius erigitur tellus, & in æthera tendit:
Cetera plana jacent, ubi magni nominis, a se
Caucasus emittit rapidis occurribus amnes.
Sed reliquis, a quo sortita est India nomen
Indus frigidior; Australi parte, jugosis
Montibus invehitur, directo gurgite, Ganges,
Totius fluvij's Orientis major, uterque
Turbidus, extensis Rubrum mare verberat undis.
Robora multa solo radicitus eruta, magna
Absorbet cum parte soli: si fortibus undis,
Molle

Hoc ego mente diu tacita, Dis testib⁹, inquit,
 Contenti, sed iam mora nulla, feramur in hostes,
 Contenti levibus armis; nec plura locuti
 Accincti gladiis, rapidos mittuntur in amnes.
 Lancea ponè natat, ducibus committitur istis
 Multa manus fluvio, quos ut vicina recepit
 Insula, confusus resonat clamoribus æther;
 Nā prædicta frequēs loca jam possederat hostis:
 Fit gravis occurus Indorum; grandinis instar
 Tela volant, multasq. serunt a per inania mor-
 tes.

At * *Symachus* qui fortè prior transnaverat,
 holtes

Educto mucrone petit, sociusque * *Nicanor*
 Multo contendit vestire cadavere terram.
 Iamq. satis telis b factum, iam tela rubebant
 Martia, purpureis distincto flumine guttis,
 Iam poterat juvenes merita c cū laude reverti;
 Sed nullo contenta modo est temeraria virtus.
 Dūmq. triumphatis insultant hostibus, ecce
 Occultè subeunt plures morientibus, Indi.
 Hic dolor, hic planctus, Grajum, Macedūmq.
 ruinq.

Sternitur Androgeos, regum generosa propago,
 Occumbunt clari titulis, ter quinq. Quirites,
 Quos longo genuit ereptos d Græcia luctu;
 Soli restabant, animo, non sanguine fratres
 Grajugenæ, vitæ socij, mortisque futuri,
 Quos ubi telorum pressit circumfluis imber,

Menti-

a ferunt. b gladiis. c mira. d electes.

Mentibus attonitis, hæserè, quid esset agendum?
 Nā neq. tela viris, neq. lancea, quippe minutim
 Vtraq. fracta a jacent, ergo quæ sola supersunt
 Arma, movet gladios, raptimq. feruntur i hostes.
 Sed reprimunt gressus teneris herètia membris
 Spicula, nec Martis opus exercere dabatur
 Cominus, ergo viri, quia jam supra minari
 Fata vident, orat, ut præmoriatur uterque,
 Occumbatq. prior, socioque superstite, cujus
 Cernere funus erat letho crudelius omni.
 Obijciunt igitur sibi se, certantque vicissim
 Alterius disserre necem, dum se objicit alter.
 Dum tamè hic illum, dūmq. istū protegit ille b
 Ecce giganteis abies excussa lacertis
 Advolat, & mediis conatibus c arctat utrumq.
 Attingitque solo, sic indivisa juvenus
 Cuspide nexa jacet, sed nec diuturnius d ipsa
 Morte resedit amor, amplexus inter, & inter
 Oscula decedit, moriensque suā, socijque
 Morte perit duplici, resolutò corpore tandem
 Transit e ad Elysijs, angusto tramite, campos.

Erexit Pori victoria visa suorum
 Indomitum pectus, nec desperare coëgit
 Regem f Everforem, contemptoremq. pericli
 Omnis, Alexandrum, sed quæ sibi transitus arte
 Ad Porum pateat, tacito sub corde volutat.
 Attalus unus erat, inter tot millia, regi
 Persimilis, facie referens & corpore Magnum;
 Vesti-

a sparsa iacent-- igitur. b alter. c connexi-
 bus. d diuturnus in ipsa. e Tendit. f Regum.

Vestibus ornari rex imperialibus illum
 Imperat, ut ripam teneat, speciemque videndi
 Exhibeat Poru, regem cessare, nec esse
 Ultra sollicitum, quâ transitus arte paretur :
 At Rex præter aquâ, Macedum statione relicta,
 Longius abscessit, paucis, ut falleret hostem,
 Contentus socijs : animosum Numina magni
 Proposuitum juvère Ducis : nam fusa * per orbem
 Involuit cæcis nubes elementa tenebris,
 Tantâque subjectas tenuit b caligo cohortes,
 Alter ut alterius vix nosceret ora loquentis :
 Hæc nubes alijs terroris origo fuisset,
 Cum foret ignotum classis dudenda per æquor:
 Sed cum taceret alios obscurior aër,
 Confusus Macedo, sua tamquam occasio noctem
 Inducat, primam quâ vectabatur in undas
 Imperat expelli c subducto remige navim.

Nec mora, certatim fluvio commissa Quiri-
 tum

Turba ducem sequitur, ripaque appulsa carenti
 Hostibus, arma capit, armataque fertur in hostem.
 Porus adhuc aliam, quam cæperat ante tueri,
 Spectabat ripam, quâ regis veste coruscans
 Attalus instabat : d cum Poru nuntius adfret :
 Rectorê Macedum, & regni e discrimen adesse.

Mox ubi lucidior excussit nubila mundus,
 Atque adversa phalanx, Phœbo percussa re-
 fulsit,

Ex-

a fusca. b texit. c impelli. d adstabat
 e rerum.

Extemplo visus, equitum bis millia bina
 Hostibus objecit Porus, centumque cruentis
 Plaustra referta viris, qui tela simillima nimbo
 Latè spargentes gemitum, & mortemque plue-
 bant.

Sed quia perfusi terram violentia nimbi
 Mollierat, nec erat equitabilis area campi,
 Mole graves b currus, molli tellure, lutoque
 Herebant, & erat minus utilis usus equorum.
 Econtra Macedo solita levitate, per Indos
 Strenuus invehitur, sequitur levis ala ruentem,
 Atque exserta manus; oritur confusio vocum,
 Et lituum clangor, sed ab illa tympana parte
 Castigata sonant, fervent hinc inde ruentes
 In mortem cunei, mortalia fila sorores
 Sufficiunt vix nere duæ, quæ tertia rupit. e

Primus Alexandro laxis occurrere frenis
 Ausus, anhelantem d stimulis elephanta fati-
 gans

Oppetit Enachides, e hasta cõfossus Hiulton, f
 Perque tot objectos invictus & impiger hostes
 Ad Porum molitur iter, Mavortius heros:
 Quem, velut exstantem subjectis mœnibus ar-
 cem,

Vt procul aspexit, elephantis terga prementem;
 Inveni tandem, dignumque stupore, meoque
 Par animo discrimen, ait. Res ecce gerenda est
 Cum monstribus mihi, cumque viris illustribus und.

Dixit

a gemitus. b gravi. c rumpit. d cum-
 stantem. e Enachides. f Hyulcon.

Dixit & in lævum flexit *a* vestigia cornu,
 Quæ gravior belli, Porò pugnante, tumultus
 Aëra vexabat, sequitur bellator Ariston,
 Polydamásque ruit, ruit ictus Aristonis ense
Rubrimus, & proprio *rubefecit* sanguine terrã.
 Polydamanta ratus prolixo evertere conto,
 Candaceus, volucris prævent⁹ *b* arundine Glauci
 Oppetit, & terræ moriens immurmurat udæ.
 Iámque Argiva phalanx medium perrupe-
 rat agmen

Indorum, & primis labefactis viribus, Indæ
 Nutabant acies, cum Porus in agmen equestre
 Iussit agi, magnis elephantes turribus æquos.
 Sed tardū hoc animal, & pæne immobile gressu,
 Nec volucres cursus æquare valebat equorum:
 Ergo levis Macedum manus occurrebat, & hoste
 Percussio, refugis ictus vitabat habenis,
 Sed neque barbaricis, Martem exercere, sagittis
 Fas erat, arc⁹ enim gravis, atq. ingens, nisi primū
 Imprimeretur humo, nisi curvaretur ab imo,
 Non poterat flecti, iamque aspernantibus Indis
 Imperium Pori, quod sit titubantibus alis
 Cum ducis imperio metus acrior imperat, illi
 Extenuare aciem, turmas hiiungere, rursus
 Stare iubent alij: nec erat de millibus unus,
 In medium qui consuleret: tamen agmine Por⁹
 Disposito rursus, dispersa recolligit arma,
 Terribilesque oculis elephantes objicit hosti.
 Nec minimū Grajis monstra incussere pavore *c*
 Nec

a terquet. *b* prasinus. *c* timorem.

Nec solum barritus equos, sed & horrifera aures
 Moverat humanas, tremulusque expaverat aër.

At *a* jam terrificus turbaverat agmina laxis
 Ordinibus stridor, & jam mandare parabant
 Terga fugæ modò victores: cum Magnus inertes
 Corripuens Macedum cuneos, equites Agrianos,
 Et Thracas, in monstra iubet convertere gress⁹.
 Extemplo redeunt animi, positoque timore
 Mortis, in adverso crevit certamine virtus.
 Evacuat *b* pharetram manus, & fatalis arundo
 Non sine morte *c* volans, homines & monstra
 crenuat:

Dumq. avidi quidam nimis incautiq. *d* sequuntur,
 Obriti pedibus elephantum, cætera relinquunt
 Defuncti documenta suis, ut protinus insistent.

Anceps pugna diu Macedum fuit, haud sine
 multa

Sanguinis impensa, donec vibrare secures
 Capere unanimes, solidosque pedes elephantum,
 Informesque artus, *e* falcato cadere ferro;
 Ergo fatigati jaculis, tandemque cruentis
 Pressi vulneribus, uno simul impete vecti,
 Vectoresque ruunt. tunc verò exercitus amens
 Terga metu comitante fugit, Porumque serentè
 Missilium nimbo, & ab alto culmine monstri
 Spicula fundentem, medio velut æquore solum
 Destituere sui: sed cum premeretur *f* ab omni
 Parte lacessitus hinc inde, novemque fatiscens
 Vulne-

a Et. *b* Exhaust. *c* cade. *d* incautiq. *e*
e manus, *f* poteretur.

Vulneribus lacer, inspiciens auriga tyrannum
Languentem membris, stimulis elephanta fa-
tigat,

Inque fugam vertit; profugo par fulminis, instat
Ira Dei Macedo, sed dum fugit imbre cruento
Telorum confossus obit, genibusque caducis
Rege magis posito, quam fuso, nobilis ille
Procubuit * *Bucephal*, qui tanto Principe solo
Solutus erat dignus, cujus de nomine dictam
Tempore post parvo, Pellæus condidit urbem.

Rex igitur dum mutat equum: Porumque,
suosque

Tardius inlequitur. sed frater Taxilis, Indis
Qui præerat, rex ipse quidem, sed deditus illi,
Quem dederat mundo regem fortuna, monebat
Sollicitè Porum, fortunæ ut cederet, utque
Tam celeri, tam propitio se crederet hosti:
At Porus, quamquàm marcescens corpore toto,
Deficeret sanguis, fausto tamen auspice, notam
Excitus ad vocè; Num *b* tu, pro dedecus! inquit,
Taxilis es frater? qui transfuga meque, suum-
que

Prodidit imperium? Dixit, telumque, quod unū
Nondum corruerat manibus, contorsit in hostè,
Quod medio juvenis exceptum pectore, tergū
Rupit, & æterno sopivit lumina somno;
Sèque fugæ rursus commisit: sed fera multis
Sauciâ vulneribus & penitus defecit, eumque
Hostibus objecit peditem, Magnoque sequenti.

Qui

a dederet. b non. c missilibus.

Qui ratus extinctum spoliari nobile corpus &
Imperat, at morsu spoliantes cepit amaro
Attentare *b* elephas, rursusque imponere tergo &
Seminecem, donec multis turgentia telis
Interioriùs populè fore vitalia vitam.

At Rex, cùm *d* Porum, quem iam credebat
Averni

Immistum populis, erecto lumine vidit
Attollentem oculos, odium clementia vicit:
Et: Quæ Pore tuos, inquit, clementia sensus
Ebria pervertit? ut cùm tibi nota mearum
Rerum fama foret, tu *e* tanto perditè fastu
Auderet mihi collatis occurrere signis?

At Porus: Quia quæris, ait, respondeo tanta
Libertate tibi, quantam mihi Magne dedisti
Quærendo priùs: Antè malū certaminis hujus
Nemo erat in terris, què posse resistere, quémve
Censerem mihi Marte parem, vel mente,

meamque

Vim nõram, & meritum, nondū tua fata, tuasque
Expertus vires, sed quàm me fortior esses,
Eventus belli docuit, tibi verò secundus
Non minimùm felix videor mihi, ne tamen isto
Attollas animum casu, quia viceris ipse.
Exemplum tibi sum, qui cùm fortissimus essem,
Fortius inveni, ne dixeris esse beatum
Qui, quo crescat *f* habet: nisi quo decrescere
possit

I

Non

a pectus. b Infestare. c dorso. d ut. e in.
f crescit.

Non habeat, satius est non ascendere, quam post
Ascensum regredi, melius non crescere, quam
post

Augmentum minui, gravius torquentur avari
Amisisti memores, quam delectentur habendo.
Próinde tui & cursus frenum moderare, caduca
Sunt bona fortunæ: stabilis *b* ignara favoris.

Miratur Macedo fortunæ turbine Regem
Infractū, victūmq. animum victoris habentem.
Ergo refrenata mutati pectoris ira,
Contra spem procerum, curavit prodigus ægrū,
Curatum fovit, confirmatūque benignè
Inter amicorum cætus, numerūque recepit.
Largius exhibuit, dilatavitque prioris
Imperij metas, tantōque exceptus honore
Est hostis, quantum sibi vix speraret amicus.

Postquam magnanimus Macedūm victrici-
bus armis.
Succubuit Porus, succumbere nescius antè,
Elatus Macedo, cui vix, cedentibus astris,
Prodiga tam celebrem dederat fortuna trium-
phum.

Quo *famulante* *c* sibi fines Orientis apertos
Censebat, laxis properè festinat habentis,
Orbis in extremas convertere prælia gentes,
Oceanique suis populos adiungere castris.
Ocyor ergo Notis, Indos, extremāque mundi
Climata subjiciens, populos, regēsque pererrat,
Nec minùs humanis portenti mentibus infert,

Ter-

a. suos cursus freno. b. stabilisq. c. mediaute.

Terrorisve minùs nocturni fulminis & igne,
Quem sequitur fragor, & fractæ collisio nubis;
Et vaga, pallentem motura tonitrua mundum,
Mentem præteritæ memorem terrentia culpæ.

Ausa tamen fatis, Macedūmq. resistere fame
Gens Sadracarum *b* validis *c* se mœnibus urbis
Inclusit, dubio metuens se credere Marti.
Aptari scalas jubet, & cunctantibus alis *d*
Primus in oppositum galeato vertice murum
Invadit *e* Macedo, sed erat locus arctus, ut ipsū
Vix caperet murus: Sic ergo suprema tenebat
Vt magis hereret, quàm staret, cum tamen ipse *f*
Mille citaretur jaculis *g* turribus unus,
Nec Macedū quisquā gradib⁹ succedere posset,
Quippe ascendētes removebat ab aggere miss⁹
Missilium turbo, tandem discrimina, vimque
Telorum vicit *h* pudor, & confusio frontis.
Nam mora subsidiij poterat compellere lenti,
Dederet ut sese, vel morti fortè vel hosti.
Festinant ergo *i* certatim ascendere, vitæ
Pignore postposito, sed festinando morantur
Auxilium: nam dum certant evadere, *k* scalas
Plùs onerant, quib⁹ effractis, ruit omnis ab alto
In se lapsa manus, & desperare coëgit
Spem Macedūm Magnus, quem solum stare vi-
debant,

Tamquam in deserto fuerit desertus ab illis,

I

z

Iamque

a fulguris. b Curt. Oxytracarum. c validis.
da. d illis. e Evasis. f illa. g ex. h vincit.
i igitur. k invadere.

Iámque manus, clypeum quæ contorque-
bat ad ictus,

Lassa minabatur defectum, jámque monebant
Clamantes socij, celer ut reflirer, ut *a* ipsum
Exciperent: cum rex ausus, mirabile dictu,
Atque fide majus: saltu se præpete, dira
Barbarie plenam præceps immisit in urbem,
Indignum reputans divino schemate Príncipe,
Tot clarus titulis, si tergum ostenderet hosti.

Queritur an fortis factio, an temerarius isto
Rex fuerit: sed si contraria iungere cures:
Et fortis fuit, & factio temerarius isto.

Cúmque capi vivus posset, perimive prius-
quam

Surgeret, excussit fortuna potenter utrumque,
Et *b* miro miranda modo protexit alumnus.
Sic etenim corpus Macedo libraverat, ut se
Exciperet pedibus: stans ergo laceflere pugnam
Capit, & a tergo, ne posset ab hoste necari, *c*
Magnipotens fortuna duci *d* præviderat ante.

Stabat enim laurus annofo stipite, tamquam
Nata ducem Macedum vetulis defendere ramis,
Cujus *e* ut applicuit trunco insuperabile corp^o,
Ultio cælestis clypeum circumtulit, ictus
Telorum excipiens, cumque omnes eminus u-
num

Impeterent, propius accedere nemo, manúmve
Conferre audebat, celeberrima fama verendi
Nominis, edomitum jám dilatata per orbem

Pro

a *ex*. *b* *Sed*. *c* *mozeri*. *d* *vivo*. *e* *huus*.

Pro duce pugnabat, & desperatio magna
Virtutis stimulus, & honestæ occasio mortis:
Sed clypeum jam missilium perfoderat imber;
Fractaque plangebat saxorum turbine *a* cassis,
Lubrica succiderant *b* genua, & labefacta labo-
ris

Pondere continui, vix sustentare valebant
Egregium corpus; quod cum spoliare parent
Qui itabant propius, hos sic mucrone recepit
Magnus, ut ante ipsum, vita fugiente jacerent
Exanimis gemini, quorum sic terruit omnes
Sadracas obitus, ut nemo laceflere deinceps
Cominus auderet, collato robore, Magnum.

Ille tamen genib^o exceptus *c* corp^o, ad omnes
Ictus expositum non ægré, tigridis instar,
Ense tuebatur, donec per inane sagitta
Accelerans, latus in dextrum, scelus ausa, cu-
currit;

Cujus ad introitum, crudo de vulnere tantum
Sanguinis emicuit, ut rex tremefact^o, & amens,
Non posset telum nutanti evellere dextra,
Exanguis igitur afflicti corporis artus
Applicuit lauro moribundus, & arma remisit.
Accurrens *d* alacer, jaculū qui miserat, Indus,
Exanimem credens regem, spoliare parabat.
Quem simul ac sensit, corpus regale profana
Attrectare manu Macedo; Prô dedecus, inquit,
Nonne *e* Ducē Macedū nostri? nec plura locut^o

I

3

Lan-

a *telorum grandine*. *b* *concliderant*. *c* *ex-*
cepit. *d* *decurrens*. *e* *mone*.

Languentem revocans animum, nudum latus
hostis

Subiecto mucrone fodit, *a* jungitque duobus
Exanimem *b* sociis: Talē decet ire sub umbras,
Inquit Alexander, talis mihi nuntius esto.
Dixit, & ut moriens invictus dimicet antē,
Quam facer in tenues erumpat spiritus auras,
Se clypeo, & lauri ramis attollere tentat;
Sed neque sic proferre potens venerabile corp⁹
Poplite succiduo rursus procumbit, & hostem
Provocat, exserto si quis confligere telo
Audeat, & tantæ spoliū sibi *a* tollere palmæ.

Tandem alia muri vestigia parte secutus
Peucestes, pulsus propugnatoribus urbis,
Impiger irrumpens aditus & claustra, relecto
Ense supervenit, tremulo quem lumine postquā
Intuitus Macedo, jam non solatia vitæ,
Sed mortis socium ratus advenisse, tepenti
Excepit clypeo corpus, & subit inde * *Timaus*,
Deinde * *Leonatus*, & Ariston, e omnibus isti
Indis oppositi, *f* regem defendere totis
Viribus ardescunt, *g* sed dum tot millia soli
Rejicerent, cecidit præclarus *h* Marte * *Timaus*:
Peucestēsque gravi capitis discrimine læsus,
Deinde * *Leonatus*, armis jacuere remissis
Ante pedes regis, jam spes in Aristone solo
Vnica restabat, sed & ipse ruentibus Indis
Saucius, haud poterat tantos inhibere furores.

Interea

a ferit. *b* Exanguē. *c* ferro. *d* sic. *e* Curt.
Aristonus. *f* expositi. *g* ardebant. *h* præclaro.

Interea cecidisse ducem, intra mœnia, rumor
Pertulit ad Græcos, alios tam dura timore
Fregisset, sed eos animavit fama, pericli
Totius immemores, murum fregere dolabris,
Molitiq̄ aditum, spreto discrimine mortis,
Per murum fecere viam, perit obvia passim
Turba, cadit sine quo defectu sexus, & ætas
Omnis, Alexandro mortis, seu vulneris auctor
Creditur, occurrit quicumq̄, nec inprobus iram
Deposuit gladius, donec superesse ruina
Defuit, & dextræ ferenti defuit hostis.

Nec mora, concurrunt avidi curare jacentem
Pelleum Proceres, referuntque in castra Deorū
Invidiam, cujus nudato vulnere, magnus
Inter doctores medicā Critobulus *a* in Arte
Comperit hamata percussum cuspide regem,
Non *b* posse educi, nisi vulnus docta secando
Augeret manus, & ferrum, multumque cruoris
Ne traheret fluxum, cuspis retracta, trementi
Mente verebatur; Igitur cum fata videret,
Si malè curaret Regem, sibi tristè minari,
Inque suum reditura caput mala, pectore stabat
Attonito, quē Rex trepidū ut percepit amictu
Siccantem *c* lacrymas, & captum mente: Quid,
inquit,

Expectas (cum sit hoc insanabile vulnus)
Me saltem lento moriturum *d* absolvere letho?
Cūmq̄que mihi possis celeri succurrere morte,

I

4

An

a Curt. Critobolus. *b* Nec. *c* Celantem,
d periturum.

An metuis ne sis fati reus hujus? at ille
Sive nihil metuens tandem sibi, sive timorem
Dissimulans, supplex oravit, ut ipse tenendum
Præberet corpus, teli dum velleret hamos.
Quippe levem *ad* motum quantumlibet adfo-
re vitæ

Non leve discrimen. Non est, ait ille, decorum
Vinciri regem, *non est*, Critolæ, teneri.
Liberâ sit regis, & semper salva potestas.

Sic ait, & quod vix auderes credere, corpus
Præbuit immotum, neque *a* vultus signa do-
loris

Contraxit, rugas; sed abacta cuspide postquam
Largior erupit *b* patefacto vulnere sanguis:
Ossudit *c* caligo oculos, animùmque labantem
Suspendit tant⁹ dolor, ut moribundus, ab illis *d*
Qui circumstant, vix exciperetur amicis.

Quod simul acceptum est, oritur per castra
tumultus

Flebilis, & Macedùm ruit in lamenta juvenus,
Confessi se omnes unius vivere vita.
Nec priùs obtruncit clamor, quàm pollice docto
Refrinxit fluxum *medicus medicantibus her-*
l bis.

Tunc demum somno licuit succumbere Ma-
gno. *e*

Tunc demum accepta regis per castra salute,
Exsule mœstitia, turmas statuere per omnes

Pro-

a non. b emicuit. c Suffudit. d ipsus.
e Magnum.

Prodiga lætitiæ postis convivium *a* mensis.
Qualis in Aegæo, Borea bacchante, Profundo
Exoritur clamor, cum fracta puppe magister
Volvitur in medios immerso vertice fluctus;
Fit fragor, & similem timet unusquisque rui-
nam,

Sèque omnes anima periisse fatentur in una,
Si tamen incolumem, revocare tenacibus uncis:
Ad *b* clavum revocare *c* queant, sonat aura
tumultu

Lætitiæ, & primùm vincunt nova gaudia luctû.
Postquam, Pellæi curato *d* vulnere, pauci
Effluxere dies, cum nondum obducta cicatrix,
Possè videretur graviorem gignere morbum,
Impatiens tamen ille moræ, parat arma re-
põitis

Gentibus Oceani, & celeres inferre sarissas.
Perdomitõque sibi nascentis cardine Phæbi,
Quærere nescitum Nili mortalibus ortum,
Regibus Indorum Poro, Abisarique, *e* juvante
Taxile, navigij mandatur cura parandi.

Rumor ut attonitas implevit militis aures,
Cumque fatigati, regisque, suæ que saluti
Consuleret proceres, cuncti velut agmine facto
Conveniunt simul, & Craterus generosus ad
ipsum

Vota precèsque ferens; Tua, Regum maxime,
virtus

I

5

In-

a sollemnia. b Et—c reparare. d curando.
e Curt. Abisares.

Inquit, & esurios mentis, cūi maximus iste
 Non satis est Orbis, quē proponunt tibi finem?
 Vel quem sunt habitura modum? tua si tibi vi-
 lis,

Vt nunc est, vel cara minus, pretiosa tuorum
 Sit saltem tibi Magne salus, gens omnis in istos
 Conspirat jugulos, lateat sub classibus æquor:
 Cuncta venenatos acuant animalia dentes,
 Quælibet occurrat ignoto bellua vultu,
 Omnibus objice nos terræ, pelagique periclis,
 Dummodo te serves, dum tu tibi parcere cures.
 Ad nova tendentes semper discrimina, quis nos
 Invisitos toties poterit præstare deorum.

Res ita se præbent, ut nulli fas sit in uno
 Semper stare gradu, sed quis spondere deorum,
 Audeat hoc, Macedum diuturnum te fore fidus?
 Quis te præcipitem per mundi lubrica possit
 Incolumem servare diu? cur te manifestis
 Casibus objicis? ut capias ignobile castrum?
 Cum labor & merces æqua sibi lance coherent,
 In causis paribus, respondent præmia damnis.
 Dulcior esse solet fructus, majorque a secundis
 Rebus, & adversis majus solamen haberi.
 Esto tibi deinceps & nobis parcior in te,
 Objice nos cuivis portento, ignobile bellum;
 Degeneres pugnas, obscura pericula vita.
 Gloria quantalibet vili sordescit in hoste.
 Indignum satis est, ut consumatur b in illis
 Gloria vel virtus, ubi multo parva labore

Ostendi

a *mediæque*. b *consumantur*.

Ostendi nequeunt. Eadē Ptolomæus, & omnis
 Concio a cum lacrymis confusa voce perorant.

Non fuit Acacide pietas ingrata suorum,
 Atque ita: Non minimum vobis obnoxius, in-
 quit,

Haud ingrat^o ero, non solum, quod scio nostrā
 Vos hodie, Proceres, vestræ præferre salutis;
 Sed quod ab introitu regni, vel origine belli,
 Erga me nullum pietatis opus, vel amoris
 Pignus omisit, verum non est mihi profusus
 Mens ea, quæ vobis, nec enim desistere cœptis,
 Aut bellum finire volo; non me capit ætas,
 Sed neque me spatio ætatis, vel legibus ævi
 Metior, excedit ævi mea gloria metas.

Hæc sola est, vestrum metiri qua volo regem.

Degeneres animi pectusque ignobile, summiū
 Credunt esse bonum, diuturna vivere vita,
 Sed mundi Rex un^o ego, qui mille triumphos,
 Non annos vitæ numero, si munera recte
 Computo fortunæ, vel si bene clara retractem
 Gestā, diu vixi. Thracas b Asiāque subegi,
 Proximus est mundi mihi finis, & absque Deorū
 Ut loquar invidia, nimis est angust^o hic Orbis,
 Et terræ tractus, domino non sufficit uni;
 Quem tamen egressus, postquam hunc subje-
 cero mundum,

En alium vobis aperire sequentibus Orbem,
 Iam mihi constitui; nihil insuperabile forti.

I

6

Anti-

a *Cæsus*. b *Cretæus*.

Antipodum penetrare sinus, aliámque videre
Naturam accelero, mihi si tamen arma nega-
tis,

Non possunt mihi deesse manus, ubicúmque
movebor,

In *scena* mundi totius me reor esse,
Ignotóique locos, vulgúsque ignobile bellis
Nobilitabo meis, & quas natura removit
Gentibus occultas calcabitis, hoc duce, terras;
His operam dare proposui nec respuo *a* clará,
Si fortuna velit, vel in his extinguere vitam.

Dixit, & ad naves socios invitat, at illi
Ducat eos quocúmque velit hortantur, & ecce !
Nauticus exoritur per fluminis ostia clamor.

CAPIT-

a. M. S. *renuo.*

CAPITULUM

SIVE
ARGUMENTVM

LIBRI X.

Oceanum Decimus audaci classe
fatigat.
Infernum natura chaos, civés-
que gehenne

Conquestu, monitúque a moyer. Redit a-
quore Magnus:

Oceano domito, mirandáq; peñore versans,
Occiduum bellis proponit frangera mundú :
Navigiúmque parat ; sed territus orbis in-
unum:

Confluit, & missó veneratur munere Ma-
gnum ::

Qui licet invictó ferro, famuláte b veneno,
vincitur; & luteo resolutus corpore, tandem
Liber in aetherias vane scit spiritus auras.

a lacrymísque. b mediante.

ALE-

ALEXANDRIDOS

LIBER X.

Siderios vultus, & amicam navibus a-
mnem

Præbuerat Zephyrus; & jam statione soluta
Longius impulerat acclivis navita classem,
Ignarus quò tendat iter, vel quàm procul abfit
Hactenus Oceani populis, incognitus amnis.

Interea memori recolens Natura dolore
Principis opprobrium mundo commune, sibi-
que

Qui nimis angustū terrarum dixerat Orbem,
Arcanasque sui partes aperire parabat,
Gentibus armatis, subito turbata verendos
Canitie vultus, Hylen irata, novūque
Intermittit opus, & quas formare figuras
Cæperat, & varias *b* animas infundere mem-
bris

Turbida deservit, velatāque nubis amictu
Ad styga tendit *c* iter, mundique arcana secun-
di.

Quò se cumq. rapit, cedunt elementa, suzque
Artifici a surgunt, veneratur pendulus aer
Numinis ingressum, terræ lascivia vernis

Flori;

a fluviis. *b* varijs. *c* vertit.

Floribus occurrit, solito mare blandius undis
Imperat, & tumidi tenuere silentia fluctus;
Omnia naturam digne venerantur, & orant:
Vt fata multiplicet, fetūque, & femina re-
rum

Augeat, infuso, mistoque humore calori.

Ille suis referens grates, servare statutas

Iussit, & in nullo naturæ excedere metas.

Ad styga discedo, & mihi provisura, meisque,

Inquit, Alexandri, quem terra, fretūque per-
horrent; *b*

Everfura caput, vobis *c* commune flagellum.

Dixit, & obscuros aperit telluris hiatus,

Tartarūque subit declivi tramite limen.

Ante fores Erebi, Stygiæ sub mœnibus urbis,

Liventes habitant, terrarum monstra, sorores:

Inter quas, antris aliarum mater opacis

Abcondit oculos, & coctum mille caminis,

Faucibus infusum ficcis *ingurgitat* d aurum,

Expleretque nequit sitis insatiabilis ardor.

Subfannans alias, cunctis supereminet una

Dedignata parem flagrant Superbia vultu.

Mersa jacens ardente luto torquetur, & ardet

Pubetenus, totis exhausta Libido medullis.

Naufeat Ebrietas; Gula delitiosa ligurrit,

Et mendica suos consumit morsibus artus.

Immemor Ira sui est, & quo rapit impetus, il-
luc

Ebria

a descendo. *b* perhorres. *c* nobis. *d* ingur-
gurat.

Ebria discurrit, & se, sociasque flagellat,
 Proditioque Doli comes, & Detractio macri
 Filia Livoris, quæ cum benefacta negare
 Non possit, quocumque modo pervertere ten-
 rat,

Et minuit laudes, quas non abscondere a fas est.
Vestis Hypocriſeos marcenti livida vultu
Hic sedet, & summus hodie Processus in aula,
 Pestis adulandi, bibulis studiosa potentum
 Auribus instillans animæ lethale venenum;
 Huic aulæ vicio tanta est concessa potestas,
 Ut rerum dominis humanas subtrahat aures.
 Has ubi præteriens obliquo lumine vidit b
 Rerum prima parens, urbis se mœnibus infert
 Quæ videt æternis animas ardere caminis.

Est locus extremum barathri devexus in an-
 trum,

Perpetua fornace calens, ubi crimina punit,
 Et fontes animas, ultriciæ flamma gehennæ;
 Et c licet unus eas atque idem torreat d ignis,
 Non tamen infligunt æquas incendia pœnas
 Omnibus; hi levius torquentur, sævius illi;
 Sic se conformat meritis cuiusque gehenna,
 Ut qui deliquit levius, a levioribus ille
 Subjaceat pœnis, & qui graviore reatu
 Excessit gravius, graviorem sentiat ignem.

Sunt quibus excepta primi levitate Parentis
 Nulla fuit vitæ contagio, vel venialis;

His

a pervertere. b fixit. c Sed. d torreat.
 e levibus.

His nihil, aut modicum pœnæ vapor igneus in-
 fert,

Sicut in æstivo cum tempore noxius agros
 Sirius exurit, sub eodem lumine solis
 Sanus lascivit, cruciatur, & æstuat æger.
 Illic perpetuæ miscens incendia mortis,
 * Leviathan, medii stans in fornace a barathri,
 Ut procul inspexit Numen, fornace relicta
 Tendit eò, sed eam ne terreat, ora Colubri
 Ponit, & in primam redit, assumitque figuram,
 Quam dederat natura creans, cum sidere solis
 Clarior intumuit, tantamque Superbia mentem
 Extulit, ut summum partiri vellet Olympum;
 Quo Dea conspecto; Scelerum pater, inquit, &
 ultor,

Quem matutini superantem lumine vultum
 Luciferi tumor ætheria dejecit ab arce,
 Ad te confugio tandem miserabilis, ad te,
 Quem ne nulla tibi perdenti sidera sedes
 Esset, in hac saltem terrarum nocte recepi.
 Ad te communes hominumque, Deumque que-
 relas

Adfero, scis etenim quantis elementa fatiget
 Motibus armipotens Macedo, qui classe subactò
 Aequore Pamphylo, Darium ter vicit, & o-
 mnem

Confundens b Asiam, Porum servire coëgit
 Indomitum bellis, nec eo contentus, Eoas
 Vestigat latebras, & nunc vesanus in ipsum
 Fulmi-

a fervore. b Constringens.

Fulminat Oceanum, cuius si fata secundis
 Vela regant ventis, caput indagare remotum
 A Mundo Nili, & Paradisum cingere facta
 Obsidione, parat, & n̄ tibi caveris, istud
 Non sinet intactū chaos, Antipodūmq. recessus,
 Alteriūque volet naturæ cernere solem;
 Ergo age, communem nobis ulciscere pestem.
 Quæ tua laus, Coluber, vel quæ tua gloria?

Primum

Ejicisse Hominem? si tam venerabilis Hortus
 Cedat Alexandro? Nec plura locuta recessit.
 Ille secutus eam dicitis, promittit in omnes
 Eventus operam, nec se disistere, donec
 Inferni tenebris jungatur & publicus hostis.

Nec mora, rugitu tenebrosam concutit ur-
 bem b

Conciliūque vocat, jacet inveterata malorum
 Planities, durata gelu, & nive faucis, cuius
 Nec sol indomitum, nec mitigat aura, rigorem.
 Hic fontes animæ passi in per plana jacentes
 Mortis inauditę torquentur agone, quibus mors
 Est, non posse mori, quia quorū hic mortua vita
 In culpa fuerit, ibi vivet semper eorum
 Mors in supplicij, ut qui hic delinquere vivus
 Non cessat, & finem moriendi nesciat illic.
 Afflictus c glacie, nivium de frigore transit
 Ad prunas, pro supplicij miserabile! semper,
 Et numquā moritur, quę torquet carcer Averni.

Hic ubi collecti Satrapæ Stygis, & tenebrarū
 Cen-

a mergatur. b Umbræ. c Adstrictus astrictus.

Confedere duces, tria sibi labia gutture rauco
 Edidit antiquus Serpens, quibus omne repressit
 Murmur, & infernis indicia silentia panis:
 Umbrarūq. graves jubet obmutescere planctū.
 Ergo ubi compressit gemitus, à pectore surgens
 In medium, mandata Deæ proponit, & addit.
 Nam quis erit modus, o Socij, & quæ meta
 flagelli

Hujus? ait, quo cuncta tremunt, prolixior illi
 Si mora pro libitu frangendum indulserit orbē,
 Ecce (sed id taceo) rupto parat obice terræ,
 Tartareum penetrare chaos, bellōque subactis
 Umbrarū dominis captivos ducere manes;
 Est tamē in fatis, quod abominor, adfore tempus
 Quo novus in terris, quadam partus novitate,
 Nescio quis nascetur homo, qui carceris hujus
 Ferrea subversis confringet claustra columnis,
 Vasque diripiens, & fortia fortior arma
 Nostra triumphali populabitur arria ligno;
 Proinde duces mortis, nascēti occurrere mortis
 Et regi Macedum, ne forte sit ille futurus
 Inferni domitor, letho præcludite vitam.

Vix ea ructarat, cum blando subdola vultu
 Proditio surgens; Labor iste brevissimus, inquit,
 Est mihi mortiferum, super omnia toxica, virus;
 Quod nec testa capit, nec fusilis olla metalli,
 Nec vitri species, nec vas aliud, nisi solum
 Ungula cornipedis, dabitur liquor iste falerno
 Mistus Alexandro, præstō est occasio dandi,

Nam

a morbo.

Nam meus Antipater, Macedum Præfectus,
ab ipsis

Cunaru lacrymis, prætere dectus amorem
Voce, sed occultis odium celare & medullis,
Ad regem ire parat Babylona, citatus ab ipso,
Ut sub eo senium consumat, & aspera iursus
Perferat emeritus *b* castrensis tædia vitæ :

Hoc ego, si Dea sum, qua nulla potentior inter
Noctigenas, si me vestram bene noctis Alumnâ,
Hoc *famulante*, *c* Duci virus lethale datura
Euehor ad Superos. Sic fatur, & omnis in unum
Conclamat tenebrosa cohors, laudatur ab omni
Provida Concilio, quia *d* sic studiosa pararet
Indomitum *e* bellis armato frangere potu.

Nec mora Proditio faciem mutata vetustam,
Emergit tenebris, Siculumque per aëra, pennis
Vecta venenatis, thalamum tandem intrat a-
lumni,

Quem satis instructum blando sermone relin-
quens,

In chaos æternum, solitasq. revertitur urbes. *f*
Namque reluctantem Pellæus classe minaci
Frerat Oceanum, jamque indignantibus un-
dis,

Victor ab Oceano, Babylona redire parabat;
Constituēbat enim miser, ignarusque futuri,
Dispositis Asiæ rebus, transferre sarillas,
Pœnorum in fines, *Libyicæ exinde subactis*

Finibus

a prestare. *b* emerita. *c* mediante. *d* quod
e Infractum. *f* umbra.

Finibus, Hispanas, quibus Hercules esse columnas
Fama loquebatur ultra discedere & metas,
Occiduumque sibi bello submittere solem.
Gentibus his domitis, animi sitientis in arce
Concipere audebat, post hæc transcendere mon-
tes

Vel Pyrenæos, armisque domare rebelles
Gallorum populos, Rhenumque adiungere victis.
Tunc demum patriam, Macedumque revifere
fines,

Alpibus abjectis agitabat, & inter eundem
Italiam servire sibi, Romamque docere
Græcorum portare jugum. Prætoribus ergo
Præcepit Syriæ faciendæ quærere classis
Materiem; dolet aërias procumbere cedros
Libanus, & virides; adductas fluctibus *b* ornos.
In classem cadit omne nemus, stupet æthera *c*
tellus

Arboreis viduata comis, umbræque perenni,
Miranturque novum nudata cacumina solem.

Quò tendit tua Magne fames? quis finis ha-
bendi?

Quærendi quis finis *d* erit? quæ meta laborum?
Nil agis o demens, licet omnia clauferis uno
Regna sub imperio, totumque subegeris Orbem,
Semper egenus eris, animum nullius egentem
Non res efficiunt, sed sufficientia; quamvis
Sit modicum, si sufficiat, nullius egebis.

O faci-

a descendere *b* adiectas viribus. *c* aëra.
d erit modus aut qua---

O facile falli! qui dum parat arma, venenum
Eius ad interitum quod comprimat arma, pa-
ratur, *b*

Crescit avara sitis juveni, sed potio tantam
Opprimet e una sitim. Nam proditor ille scele-
stus *d*

Instructus monitis, ventisque advectus iniquis
Venerat Antipater Babylonem, ubi cum patri-
cidis,

Complicibusque suis, facinus tractabat acerbū.

Quis furor o Superi? quid agis fortuna? tuūne

Protectum toties perimi patieris alumnū?

Si fati decreta nequis mutare, volentis

Vt pereat Macedo, saltem secreta revela

Carnificum, potes auctores convertere lethi,

Et fati e mutare genus, converte venenum

In gladium, fatius & honestius occidet armis,

Is qui plus deliquit in his, sed forsitan armis

Non potuere palam Superi, quē vincere dirum

Clam potuit virus, fuit ergo dignius illum

Occultum sentire nefas, quam cedere ferro.

Vt *f* tamem ante diem extremum, quem fa-
ta parabant,

Omnia, Rex regum, sibi subdita regna videret,

Fecit eum famæ sonus, & fortuna Monarcham.

Tantus enim terror, & consternatio gentes

Invasit reliquas, ut post domitos Orientis

Totius populos, turbata medullitus omnis

Natio

a paratur. *b* quod comprimat. *c* venenum.

d scelestus. *e* morsio. *f* Hoc.

Natio contremere, longēque remota paveret
Insula fluctivago quæcumque includitur æstu.
Oblatis igitur, cursū flexura tyranni,
Muneribus toto peregrina cucurrit ab orbe,
Ad mare descendens plenis Legatio velis.

Non dedignantur subdi Carthaginis arces
Imperio Magni, sed & Africa tota, remoto
Scribit Alexandro; sese servire paratam:
Scribit idem solo terrore coercita, quamvis
Tuta situ, & multis pollens Hispania bellis.
Totaque terrificum, missio diademate, quod vix
Credere sustineam, veneratur Gallia Regem:
Mitefcit Rheni rabies, positoque rigore
Teutonicus misto tendit Babylona Sicambro:
Nec minor Italiae gentes servire coactas
Invasit metus, & licet hinc natura nivosa
Objiciat cautes, illine maris obice tuta
Continui maneat, tamen insuperabile Magnū
Nil credens, Regis spontanea prævenit iram,
Muneribus sedare datis Trinacria, montes,
Inferosque lacus, proli servire Philippi
Imperat, & scribit. Sed quid moror? omnis in-
unum

Natio concurrit, *claras b* Babylonis *et* arces:
Aequore vecti petit, legatos inde videres
Adfluere, & naves rerum speciebus onustas
Quadrupedūmq; greges, quō pervenisse loquacē
Credere vix posses famæ præmobilis auram.

Magnus ut accepit; quia *c* confluxisset in unū

Ipius

a furore. *b* claras *sq;* *c* Semiramis arces. *c* quod d.

Ipſius exſpectans a adventum territus orbis.
Ardet adire locum mortis, remiſque citata
Claffe Semiramiam tendit feſtinus ad urbem:
Non aliter procul inſpecto grege, tigris equo-
rum,

Cujus fulmineas urget b fitis aſpera fauces,
Excutitur ſtimulante fame, vivumque cruorem
Immitis bibit, & laceros incorporat artus.
Quam ſi forte ſequens occulto tramite pungat
Cuſpide veſtor, plangit, fuſoque per herbam
Immoritur ſitiens nec adhuc ſatiata cruore.

Iam ſibi Pellæus fatales, pro dolor, arces
Agrine quadrato ſtipatis inibat, & ecce
Obvia mirifico ſplendebat turba paratu;
Occurrunt proceres, quibus ut comitantibus
urbem

Arduus intravit, ſumſitque inſignia regni,
Legatos jubet admitti, poſitumque Monarcha
Ascendens ſolium, victo ſibi victor ab orbe
Munera miſſa capit, clypeum quem Gallia
geminis

Miferat intextum; galeam Carthago pyropo
Deſuper ardentem; viſumque ſitire cruorem
Teutonicus gladium; ſpumantem Hispania la-
bris

Cornipedem, vario diſtinctum membra colore,
Aureaque attritis mandentem frena lupatis.
Tortilis argento digitis intexta Cyclopum
Traditur à Siculo veniens lorica Tyranno.

His

a opperiens. b urit.

His tamen acceptis, quot mundi regna, tot illi
Tradita designant regum diademata Regem:
His variae gentis cultus, his plurima miris
Purpura texta modis, his quidquid ubique re-
pertum est,

Quod mentem alliciat, quod delectare tuendo
Mortales oculos queat, additur omne metallū,
Et lapidū splendor: his, ut brevius loquar, orbis
Iunguntur b totius opes, quibus ille receptis:
Gratia Diji, inquit, quorum mihi parva favore
Regna, triumphatur e quos nondū vidim⁹ urbes.
Nec d minor a vobis e debetur gratia f cælo;
Quod sine conflictu bellorū, quod sine nostri g
Sanguinis impensa Macedū certamina nondū
Cominus experti, nostræ ceſſitis habentæ:

Cūi se si Darius poſito diademate ſupplex
Commiſſet, eo regnorum in parte recepto,
Senſiſſet nihil eſſe jugo manſuetus iſto:
Porus in exemplo eſt, qua manſuetudine victis
Præſideam victor, ne dum parentibus ultro,
Quoſq. jugum noſtrum vis nulla ſubire coëgit
Subiectos mihi mortales, ita vivere ſalva
Libertate volo, ut jam nō ſit *ſervitium*, immò
Libertas, ſervire mihi, diſtinctio nulla
Libertatis erit, inter quos nemo rebellis.

Hæc ubi Legatis breviter: converſus ad illos,
Egregia quorum virtute ſubegerat orbem:

Vos quoq., victores, quorū labor ardu⁹, inquit,

K

Egit

a brevibus. b Adduntur. c triumphata.
d Non. e nobis. f gloria. g veſtri.

Egit, ut in nostro conspectu terra sileret,
Præmia digna manēt: dignissim^o Hercule miles,
Hoc me Rege meus, sed & hoc a Rex milite di-
gnus,

Milite quem nec hyems fregit glacialibus oris,
Nec medius Libyæ torpentem reddidit ætus.
Indica vicerunt b Macedum, deserta, catervæ,
His nostris c manib^o domitis lugentia monstris.

Quid referā triplicē Dario vivēte triumphū?
Memnona dejectum, Postiq. & Taxilis arma?
Quid loquar informes nobis d cecidisse gigantes?
Nunc quia nil mundo peragendū restat in isto,
Ne tamen assuetus armorum lingueat usus:
Oro, e quæramus alio sub sole jacentes
Antipodū populos, ne gloria nostra f relinquat
Vel virtus quid inexpertū, quo crescere possit,
Vel quo perpetui mereatur carminis odas.

Me duce, nulla meis tellus erit invia, vincit
Cuncta labor, nihil est investigabile fortis:
Plures esse referitundos, doctrina priorum;
Væ mihi, qui nondum domui de pluribus unū.
Scitis enim Socii, quod g cū mihi mulerit olim
Roma per Aemilium regni diadema, mihi que
Scripserit ut Regi. Opposita modò fronte,
refumit

Cornibus, excedit corrupto fœdere pactum.
Nunc igitur nostris ne pars vacet ulla trium-
phis,

Néve

a hic. b viderunt. c vestris. d vobis.
e Eia. f vestris. g quis.

Néve meis titulis desit perfectio, Romam
In primis delere placet. Dedit hoc ubi: solvit
Concilium, prout curru iam deside Phœbi.
Iam maris undisonis rota merferat ignea solem
Fluctibus, & præceps confuderit omnia tetro
Nox eiecenta globo, tenuit prodire volentes
In lucem stellæ, solito lugubrior aër
Nocturnus lunam, noctis que a præse statura
Sidera caligo, nubésque suborta repressit.

Illà nocte oculis Cynosuram nauta requirens
Nunc Helicen, vetitumque mari se mergere
Plaustrum,
(ùm nusquã auferet sine fidere flectere curs^o)
In medio latuit, prora fluitante, profundo.

Funus Alexandri mortis præfaga futuræ,
Omnia lugebant, moriturum flevit Olympus,
Quem modò nascentē signis portenderat istis.
De cœlo veri lapides cecidère, locutus
Agnus in Ægypto est, peperit gallina draconē:
Et nisi digna fide mentitur opinio vulgi,
Tecta patris, culménque super, geminē sibi toto
Qua peperit regina die, velut agmine factò,
Confluxère aquilæ, tot præsignatus ab ortu
Prodigiis Macedo, Superi! quo crimine vestrū
Demeruit, vitæ in tanta brevitate, favorem.

Sed si mortali contentus honore fuisset,
Si se gessisset humilem inter prospera, si sic
Dulcia fortunæ, velut eius amara tulisset;
Forfitan & gladium, & gladio crudelius omni

K z

Vital-

a nocti præse.

Vitasset fato sibi disponente, venenum.

Iam piger expleta fleceter nocte Bootes
Emeritos currus, teneraque infantia lucis
Sopierat tenebras, sed nec tunc lucis in ortu
Roscidus auroræ super herbam decidit humor:
Nec volucres cantu tremula sub fronde, canore
Prævenere diem: venturi præscia luctus,
Vocis amorigeræ citharæ Philomela repressit:
Luciferumque ferunt primum cessisse diei
Venturæ, & reliquis nondum cedentibus astris,
Primus in *a* occidui, versa vice, litora Ponti
Flexit iter pronus, hebetique elanguit *b* ore.
Tunc demum *c* licet invitus, quia fata morari
Non poterat Titan, Nabatheis extulit undis
Armatum radijs caput, & nisi provida fati
Obstaret series, toto conamine currus
Velle minabatur, flexo *d* temone, reverti *e*

Siste gradû venerande Parens, & lucis, & ignis
Siste gradum, nisi luciferum converteris orbem
Extiguet Macedû, tua Phebe lucerna, lucernæ
Sed iam magnanimi fatalis venerat hora
Rectoris mensura caput, nec *f* fata sinebant
Differri scelus ulterius, mundi que ruinam
Eois redolens fragrabat *g* odoribus aula,
Quâ populû, procerumque, sacer cõvenerat ordo,
Cum quibus, ut fando pars est consumpta diei
Plurima, tum demû, cum donaretur *h* opimis,
A duce muneribus, ditatis *i* vina ministris.

Circum-

a ad. *b* relanguit. *c* Sed tandè. *d* verso. *e* cre-
gressû. *f* nò. *g* fulgebat. *h* donaretur. *i* ministris.

Circumferre jubet; & qui securus ab hoste
In bellis *a* tories hostilia fuderat arma
Et Pater, & Dominû cadit, & perit inter amicos.
Dirigit totum subita torpedine corpus,
Vixque sui compos, demisso poplite, lecto
Redditur, & extemplo ferali tota tumultu
Regia concutitur, nec dum proferre dolorem
In medium audebant, quia fortunæ medicinam
Adfere sperabant, quæ semper adesse ruenti
Quoslibet in casus, cõsueverat. Ergo ubi venas
Infecit virus, & mortis certa propinque
Signa dedit Ællus, certis sibi iussit in aula
Aptari lectum, quod postquam exercitus amens
Convenit, multoq. ducum manû inclyta, vulgo,
Vndantes lacrymis, & arantes unguibus ora,
Intuitus. Quis cum terris excessero, dixit,
Talibus inveniet dignum? iam sufficit, orbem
Terrarum rexisse mihi, satis axe sub isto,
Prospera successit parentibus alea bellis;
Iam tædere potest, membris mortalibus istam
Circumscribi animam, consumsi tempus &
ævum,
Deditus humanis fatis in mortalibus hæsi,
Hactenus hæc. Summum deinceps rectoris O-
lympum,
Ad majora vocor, & me vocat arduus æther,
Vt solium regni, & sedem sortitus in astris
Cum Iove disponam rerum secreta, brevèsq. que
Eventus hominum, Superumq. negotia tractet.

K 3

Rufus.

a bello.

Rurfus iſſætherias arces, Superûmq; cohortè,
 Forſitan Aetnæos armat præſumptio fratres;
 Et dura a Encelado laxavit membra Pelorus.
 Sub love decrepito, Superôſq; & ſidera credunt
 Poſſe capi ex facili, rurfûſque laceſcere tentant.
 Et quia Mars ſine me, belli diſcrimen abhorret:
 Conſilio Iovis, & Superûm, licet ipſe rebellet,
 Invitus trahor ad regnum. Sic fatur, at illi
 Quæſere cum planctu, lacrymiſque fluentibus
 Inſtant:

Quem velit heredem, mundi que relinquere Regem?

Optimus, inquit, & Imperio digniſſimus, eſto.
 Rex veſter, ſe d' vox poſtquam non adfuit, aurum
 Detractum digito Perdiccæ tradidit, unde
 Præſumere duces, regem voluiſſe ſupremum:
 In regni ſibi Perdiccæ ſuccedere ſumma. *b*
 Nec mora vitalis reſolutum frigore corpus
 Deſtituit calor, & luteo de carcere tandem
 Spiritus erumpens, tenuis exivit in auras.
 Tunc verò in luctum dolor eſt reſolutus amarum,

Tunc vires habuere ſuas lamenta, nec ultra
 Mobilis horrendos ſuppreſſit turba tumultus,
 Non e tantus ciet aſtra fragor, cū quattuor axè
 Stelliferû quatiunt, agitando tonitura, fratres.

O felix mortale genus, ſi ſemper haberet
 Aeternum præmente bonum, ſinèmq; timeret,
 Qui tam nobilibus, media quàm plebe citatis.

Im-

a. Durâque * Typhæo. b. ſummano. c. Nec.

Improvifus adeſt, animæ diſcrimine magno
 Dum quæſuntur opes, dum fallax gloria rerum
 Mortales oculos vanis circumvolat alis:
 Dum profugos petimus, qui nunc venduntur,
 honores,

Verrimus æquoreos fluctus, vitâmq; perofi
 Et caput, & æmerces tumidis cômitem⁹ undis.
 Cùmq; per Alpinas hyemes, turbâmq; latronum
 Romuleas arces, & avaræ mœnia Romæ
 Cernere ſolliciti, ſi curſu fortè beato

Ad natale ſolum, patriâmq; revertimur urbè.
 Ecce repentinâ, modicæque occaſio febris
 Diſſolvit, toto quæcumque paravimus ævo.

Magnus in exempla eſt: cû nō ſuffecerat orbis,
 Sufficit exciſio de foſſâ marmore terriâ,
 Quinq; pedû fabricata dom⁹, ubi e nobile corp⁹
 Exigua requievit humo, donec Ptolomæus,
 Cû legis Egyptum in partè ceſſiſſe, d' verendi
 Depositu facti, toto venerabile mundo
 Tranſtulit ad dictam de nomine Principis urbè.

Sed iam præcipiti merſurus lumine noctem
 Phœb⁹ anhelantes convertit ad æquora curſus.
 Iam ſatis eſt luſum, iam ludum incidere præſtat:
 Pierides, alios deinceps modulamina veſtra
 Alliciant animos, alium mihi poſtulo fontem,
 Qui ſemel exhauſtis ſitis eſt medicina ſecunde.

At Tu cujus opem pleno mihi copia cornu
 Fudit, ut hoſtiles poſſim contemnere linguas.

Suſcipe:

a. ut. b. patriâmq; revertimur orbem.
 c. quâ. d. ceciſiſſe.

Suscipe Gualteri studioſium, magne, laborem
Præful, & hanc vatis circum tua tempora sacræ
Non dedigneris hederam conjungere Mitæ.
Nam licet indignum tanto fit Præfulè carmen,
Cum tamen exuerit mortales Spiritus artus,
Vivemus pariter, vivet cum vate Superites
Gloria Guilhelmi, nullum moritura per ævum.

MS. Engelbergense sic claudit Opus.

Explicit Alexandris Magistri Gual-
teri de Castellione.

Scriptus fuit liber iste Anno Domini
M. CC. LXXVII.

ERRATA.

*F*ol. 14. v. 23. terra. f. 15. v. 18. *MS. sic habet*
A cecit Cloades fide conspicuus, cecinitq.
Regi dulce. f. 16. v. 24. sollempnia. f. 17. v. 3.
Arcton. f. 18. v. 16. virentibus. f. 20. v. 13. Atlas.
f. 22. v. 23. comitantib⁹. f. 25. v. 16. egregie. *ibid.*
v. 17. sphaeram. f. 38. v. 22. deferuisse. f. 39. v.
10. honori. f. 41. *margin.* arcantis. f. 44. v. 20.
ma-^{gnâ} *ibid.* *margin.* Captivata. f. 45. v. 21. un⁹ f.
54. v. 15. a-mnè. f. 57. *margin.* In Matrem sibi se sic
temperat ut sibi. f. 61. *margin.* dele c. Superis. f. 69.
v. 11. Religioe. *margin.* adstricti⁹ f. 78. v. 3. metâ
f. 88. v. 23. papavereo. *pro* soporifero. f. 91. v. 17.
frenis. *ibid.* v. 28. Evitare. f. 98. v. 4. sinuoso.
f. 103. v. 21. flammivomo. *ibi d.* v. 8. diluviû.
f. 106.

f. 106. v. 13. Amyntas. f. 117. v. 14. in bellis. f.
121. v. 17. Regis, & ut victis invictus pateat &
urbi. f. 129. v. 29. Eclipsis. f. 144. adgressus. f.
148. *margin.* a. Desluit. f. 154. v. 17. Lybie. f.
165. v. 17. Cæde liquet Dymni, facinus * Ce-
balinus-- f. 169. v. 23. veris simile. f. 175. v.
20. Scythicas bellator in oras. f. 193. v. 9. de-
mentia. f. 195. *margin.* Oxydracarum. 210. v.
Ejecisse. f. 214. *margin.* quodque b. opprimat.
Accentus, commata, puncta, &c. omiſſa,
transposita prudens lector emendet præsertim.
f. 49. 87.

DVm librum concludo, ecce benevole Do-
ctor eorum imperio, quibus me parere o-
portet, iniungitur, ne quid minus ex fide
MS. exemplarium fecisse videar, ut versus
etiam depravatos vel leviter mutatos, substi-
tueris sed alio subinde charactere vocabulis fide-
liter adnumerem, id quod factum volo. Ita-
que præter ea quæ in marginalibus adferuntur,
in utroque MS. sic lego:

f. 12. v. 18. Exequitur patriæ tacitus suplicantis
amore.
f. 17. v. 22. Euphrates illic Armenia---
f. 21. v. 16. Cum timor incuteret mentem---
f. 26. v. 7. --- numerumque recensita---
f. 30. v. 13. Spiritus arterias corpusq---
f. 32. v. 16. Indulto tridui spatio tamen---

f. 36.

- f. 36. v. 14. Legione Thebæa-----
 v. 23. ----sacra venerandus idea.
- f. 41. v. 9. ----sequitur alacer Craterus, eisque
- f. 49. v. 11. Cornus Craterus & ipse
- f. 52. v. 18. Amphiloichum Craterus adit-----
 v. 16. Hunc fudes excerebrat----
- f. 53. v. 7. Quid dedit autumno--
 v. 16. Regnet Hemisphærio, motus----
- f. 61. v. 7. ----ubi plebs nûc Orthodoxa----
- f. 62. v. 2. Consectumque diu lethea face
 vitrina Pixide condiderat----
- f. 65. v. 13. Posses, & affectos fame, defectumque
 ciborum
- f. 81. v. 3. Sordes Samarice fraterni--
- f. 83. v. 7. ----putans replicat iteratos Echo
 boatus
- f. 87. v. 24. Sola docens miseris misereri--
- f. 88. v. 1. Et Pax agricola, & cum pleno----
- f. 92. v. 22. Sed fortuna Deus & eaque--
- f. 97. v. 16. Arterias Cybeles cadit----
- f. 103. v. 12. Memnonides Phidias, cujus----
- f. 103. v. 1. Impiger occurras.
- f. 106. v. 11. Occubuit Lysias--
 v. 13. Afrum Craterus, Lysiam deje--
- f. 108. v. 9. Transierat Lycum paucis----
- f. 114. v. 13. Tympana Psalterio
- f. 115. v. 12. ----tanto splendore Lucanum
 v. 24. Lingua tesum----
- f. 123. v. 28. ----riget dolabris in fragmina cedut.
- f. 127. v. 17. Essi auferturos alij, Si qui--
- f. 128. v. 16. Metropolis Mædiæ--

f. 133.

- f. 133. v. 27. ----nec ut antea regni--
 Dispensabat onus solus--
- f. 135. v. 18. ----Bellus optime Regum
- f. 143. v. 2. In Mediam Darium --- & v. seq.
- f. 151. v. 19. Non adeo ambirent--
 Simonis Heredes--
- f. 158. v. 21. ----brevis est labor & via, nobis
 Quatridui super est iter ut--
- f. 161. v. 7. ----mollis lingua suplicare recepit
- f. 163. v. 4. --et veteri mutato nomine Scythis.
- f. 164. v. 1. ----exemplo manumistos esse--
 v. 12. Suppressit triduo donec----
 v. 16. Quod toto tridui spatio--
- f. 165. v. 20. ----præfeci Mædiæ--
- f. 171. v. 2. --prodi biduo cum posset--
- f. 180. v. 9. --infractos antea bellis
- f. 183. v. 2. ----intercipit in mare Gangem
 Manantem Acesinem--
- f. 190. v. 5. Rubri? & proprio rubricavit--
- f. 199. v. 15. Doctores medicæ Critobol? artis,
 f. 200. v. 5. ----regem Critobole, sive teneri.
 v. 20. Fluxum medicis Critobol? herbis.
- f. 201. v. 22. Convenere, simul quorum Craterus
 ad ipsum:
- f. 204. v. 22. In teatro mundi-----
- f. 208. v. 6. Has colit Hypocritis murcenti--
 Sedes, & summus--
- f. 212. v. 24. Fines, & Numidiæ peragratis.
- f. 217. v. 22. ----non sit servitus, inno-

F I N I

Philippi Gualleri de Castello
ne, f. Fuchs zu Tournay in
Jahr 1201; gab. zu Nijvel.)

Alexandris in 10ten Buchen
Cizon 1558) was in N. Wale
alter den allen andern
Griechen am meisten geschätzt
und in den Schulen hat
alter christen vortradt.

Tab. Nr. 2. allg. Welt- u. Weltkugeln
f. Völkern 3te Fl. 72. 1. Ann.

Tyrus p. 61

Incidit in Lyllam cupientem

vitarum Charypidius p. 107

cf. Jordan's works vol. 5

p. 285

unter Quallere

17. 1. 1853 - 07. 11. 1853

München 1853 p. 365

Quallere Alis andris

ed. Müldener Lipsiae 1856

